

Vlaams
Parlement

vergadering **C172**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 25 februari 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het leerrecht van jongeren in gesloten voorzieningen – 1850 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de oproep van de christelijke onderwijsvakbonden om het onderwijspersoneel prioritair te vaccineren – 1858 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over coronavaccinatieverlof voor onderwijspersoneel – 1873 (2020-2021)	8
VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over verplichte niet-bindende ijkingsstoetsen – 1866 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe ijkingsproeven – 1889 (2020-2021)	15
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe programmatieaanvragen Duaal Leren in het secundair onderwijs – 1999 (2020-2021)	22
VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het toenemende aantal vragen via de CLBch@t – 1878 (2020-2021)	26
VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over meelooptrajecten voor aspirant-directeurs – 1900 (2020-2021)	30
VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het nieuwe ondersteuningsmodel – 1928 (2020-2021)	35

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over taalscreening bij kleuters – 1935 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het advies van de Vlaamse Onderwijsraad over taalscreening bij kleuters – 2019 (2020-2021)	37
VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het opnieuw organiseren, in coronatijden, van meer fysieke lessen in het hoger onderwijs – 1958 (2020-2021)	46
VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de toekomst van de studentenmobiliteit tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk na de brexit – 1960 (2020-2021)	52
VRAAG OM UITLEG van Arnout Coel aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de investeringen in schoolinfrastructuur in 2020 – 1983 (2020-2021)	55
VRAAG OM UITLEG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het statuut van zelfstandige werkstudent – 2004 (2020-2021)	58
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de significante stijging van het aantal cyberaanvallen op schoolplatformen en een plan van aanpak voor gegijzelde scholen – 2014 (2020-2021)	61

**VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het leerrecht van jongeren in gesloten voorzieningen
– 1850 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, collega's, op 13 november 2020 keurde de Vlaamse Regering een nieuwe conceptnota over onderwijsinternaten principieel goed. Belangrijke elementen in deze conceptnota zijn de geformuleerde uitdagingen die op het snijvlak van Onderwijs en Welzijn liggen. Ze vormen een gedeelde bezorgdheid en opdracht om in de ondersteuning van kinderen en jongeren te komen tot logische en goed afgestemde regelgevingen en trajecten.

Concreet werden een viertal topics benoemd die u, minister, samen met uw collega voor Welzijn zult aanpakken. Het is niet de eerste keer dat dergelijk engagement uitgesproken wordt. Wellicht kon een parlementaire resolutie uit 2012 als belangrijke basis dienen voor deze nieuwe conceptnota. De toenmalige ministers van Onderwijs Pascal Smet en Welzijn Jo Vandeurzen namen toen ook al het engagement op om op gemeenschappelijke uitdagingen in te gaan.

Maar wat helaas niet herhaald wordt in de conceptnota, is het engagement om te werken rond het leerrecht voor jongeren in gesloten instellingen. Het waarborgen van de continuïteit van hun schoolloopbaan is voor deze jongeren nochtans een cruciale schakel om opnieuw positief aansluiting te vinden bij de samenleving.

Het Kinderrechtencommissariaat stelde op vrijdag 5 februari 2021 'Gewoon complex' voor, een dossier over jongeren met een complexe problematiek. Daarin werd onder andere gesteld dat het recht op onderwijs van kinderen en jongeren met een complexe problematiek meer aandacht moet krijgen. Dit recht is essentieel voor hun ontwikkeling en welbevinden, maar verdwijnt nu te vaak naar de achtergrond omwille van praktische overwegingen. Onderwijs moet een volwaardige pijler in de begeleiding worden, zo stelt men.

Ondertussen groeit op het veld de vraag hoe het zit met het leerrecht van jongeren in gesloten voorzieningen, zowel in gemeenschapsinstellingen als in de initiatieven voor beveiligend verblijf.

Minister, wat is uw visie op het leerrecht van kinderen in gesloten voorzieningen? En welke elementen vindt u hierin zelf belangrijk?

Zal u er, samen met uw collega voor Welzijn, voor zorgen dat de thematiek van het leerrecht ook in de conceptnota Onderwijs-Welzijn opgenomen wordt, zodat ook aan deze kinderen en jongeren een concreet perspectief kan worden geboden? Of zult u rond deze thematiek andere initiatieven nemen? Is hierover ondertussen al overleg met uw collega voor Welzijn opgestart?

Hoe zal u met de regelgeving met betrekking tot internaten tegemoetkomen aan de bezorgdheden rond leerrecht?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We starten met niet bepaald de eenvoudigste problematiek. De onderwijsinternaten en de regelingen van de verschillende instellingen zijn heel complex. En dan is er ook nog eens de overlapping tussen de beleidsdomeinen

Onderwijs en Welzijn. Ik kan het best de context schetsen, en de afstemming van de verschillende conceptnota's.

In november 2020 bracht ik de conceptnota Onderwijsinternaten naar de Vlaamse Regering. Daarin ligt de focus op de onderwijsinternaten en op de internen die vanuit een louter onderwijsgerelateerde overweging residentiële opvang zoeken. Die behoren rechtstreeks tot mijn bevoegdheid, Onderwijs. Ik geef alvast mee dat die conceptnota is besproken op de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), waarbij er toch wel wat draagvlak was voor keuzes uit de nota. Het decreet over de onderwijsinternaten is in voorbereiding.

In de conceptnota werd aangegeven dat een vraag om verblijf en begeleiding ook ingegeven kan zijn door een ondersteunings- of zorgvraag. Het kan dan gaan om een ondersteunings- of zorgvraag in de sfeer van de jeugdhulp en/of een handicap. Hiermee komen we duidelijk op het snijpunt of de overlap tussen de bevoegdheden Onderwijs en Welzijn.

De conceptnota van 13 november 2020 formuleerde vier bijkomend uit te werken elementen met betrekking tot de residentiële opvang van kinderen en jongeren met ondersteunings- en zorgnoden op het snijvlak van Onderwijs en Welzijn. Ten eerste is er ondersteuning van uit huis geplaatste jongeren in onderwijsinternaten. Ten tweede is er de overgang van een aantal voorzieningen van Onderwijs naar Welzijn. Ten derde is er de rol van internaten als vergunde zorgaanbieder in het evoluerende welzijnslandschap. En ten vierde is er de rol van internaten voor beperkte zorgnoden binnen de werking van de multifunctionele centra (MFC's).

Met die vier werkpunten willen we een poging ondernemen om het huishouden wat op orde te stellen, en ervoor zorgen dat de welzijnstaken worden behartigd door Welzijn en de onderwijstaken door Onderwijs. Dat is wel gemakkelijker gezegd dan gedaan, want op dit moment lopen de besprekingen tussen mijn kabinetsmedewerkers en die van collega Wouter Beke, over een volgende conceptnota over residentiële opvang van kinderen en jongeren met ondersteunings- en zorgnoden op het snijvlak Onderwijs en Welzijn. Dat is een heel grondige discussie, waarbij we focussen op die vier elementen die ik net heb aangehaald. Er liggen uiteraard nog zeer veel andere thema's op dat snijvlak van Onderwijs en Welzijn, en ook binnen die thema's zijn er werkpunten.

U haalde een punt aan met betrekking tot onderwijs in residentiële settings, in het bijzonder de gemeenschapsinstellingen en de organisaties beveiligend verblijf – we kennen dat ondertussen als verontrustende opvoedingssituatie (VOS), en dat is er daar een van. U vraagt naar mijn visie omtrent het leerrecht van kinderen in gesloten voorzieningen, en mijn antwoord is dan eenvoudigweg dat die niet wezenlijk verschilt van mijn algemene visie. Alle kinderen en alle jongeren hebben recht op onderwijs. Dat is een fundamenteel recht. En het recht op onderwijs is recht op een zo adequaat mogelijk onderwijs. Dat laatste is ook wel een essentiële toevoeging.

Ik wil absoluut zoeken naar een adequate invulling van dat recht op onderwijs. Er zijn mogelijkheden in de uitgangspunten die we ook hanteren bij de maatregelen ten aanzien van afwezige kinderen vanuit een medische reden, zoals hospitalisatie, en de maatregelen die we voor die groep voorzien. Er is ook een wetenschappelijk onderzoek waarnaar ik kan verwijzen, gericht op de huidige maatregelen ten aanzien van zieke kinderen. Dat hebben we ook in het regeerakkoord voorzien. De procedure om een onderzoeker aan te stellen is lopende, en het resultaat van dat onderzoek verwacht ik in de loop van volgend jaar. Dat is ook wel een omvattende oefening.

We zijn aan de slag gegaan met collega Beke, ik verheel niet dat dit een moeilijke discussie is. Het gaat hem ook over grote kosten en grote budgetten die zouden

verschuiven. Het is dus een omvattende oefening waarbij we niet over één nacht ijs gaan, maar waarbij we wel de poging ondernemen om dat huishouden eindelijk wat op orde te stellen. Maar het vraagt wel wat tijd en boterhammen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Bedankt voor uw antwoord. Ik geef misschien wat duiding bij de reden voor mijn vraag. Ik ben zelf ook voorzitter van de Vereniging Ons Tehuis (VOT). JEZ11 (jenzelf) is daar een afdeling van, een initiatief van beveiligend verblijf. Het is een pleisterplek voor meisjes tussen twaalf en achttien jaar met een zware rugzak. Die proberen binnen JEZ11 hun verleden te verwerken en terug in relatie te gaan. Ze bereiden zich voor op en proberen aansluiting te vinden bij de maatschappij. En wat dat laatste betreft is onderwijs hét middel om die verbinding, die aansluiting te vinden als je tussen twaalf en achttien bent. Ik volg u helemaal in uw visie op het recht op onderwijs.

Minister, het is zo dat we binnen VOT een nieuw gebouw hebben kunnen realiseren met middelen van de Vlaamse overheid, waarvoor dank. Binnen dat nieuwe gebouw is er ook een lokaal voorzien, een lessenlokaal als het ware. Dat is ingericht om voor die meisjes een aanbod te kunnen voorzien. Het is heel belangrijk dat ze die leerervaringen, die positieve schoolse ervaringen kunnen blijven opdoen.

U verwees ook even naar type 5-scholen of de mogelijkheden die er nu al bestaan. Ik denk we daar echt naar op zoek moeten gaan. En ik apprecieer het enorm dat u dit, ondanks het moeilijke dossier, samen met collega Beke met een positieve kijk wilt aanpakken.

We moeten op zoek gaan naar een alternatief, naar een mogelijkheid waarbij jongeren als het ware deelkwalificaties kunnen halen. We hebben in het verhaal van de centra leren en werken (CLW's) ook gehoord dat het voor jongeren zo belangrijk is om die positieve leerervaringen op te doen.

Minister, het lijkt me goed om dat mee te nemen. En ook wat uitgebreider, niet alleen voor jongeren die in een gesloten instelling verblijven: we moeten zoeken naar alternatieve leertrajecten voor jongeren die schoolloos zijn, die niet meer op de schoolbanken zitten. We moeten kijken naar de mogelijkheden die er misschien zijn via leerdoelen op maat of individueel aangepaste curricula. Op die manier kunnen we de jongeren die positieve leerervaringen blijven bieden. Ik volg u ook wel dat Welzijn welzijnszaken moet opvolgen en Onderwijs onderwijszaken. Daar situeert zich natuurlijk het probleem. Want we kunnen niet verwachten van mensen die in een welzijnsinstelling werken, dat ze ook nog eens de onderwijstaak op zich nemen.

Minister, ik dank u in elk geval voor uw inspanningen in dezen. Mijn concrete vraag is nog of u ook bereid bent om die alternatieve leertrajecten wat ruimer mee te nemen. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is een moeilijke oefening. Ik sluit geen enkel pad, geen enkele weg uit. We zullen heel creatief aan de slag moeten gaan. Het is een wirwar van instellingen, van statuten, van bevoegdheden, van financieringsstromen. Er is in bepaalde internaten ook nog de specifieke problematiek van taken die worden verricht door personeel dat daar niet voor geëquipeerd is. Maar goed, dat zou mij nu te ver leiden.

We willen absoluut tegemoetkomen aan de bijzondere noden van kinderen en jongeren die, zeker vanuit een verontrustende thuissituatie, al dan niet op vraag van de jeugdrechtbank, verblijven in een onderwijsinternaat. We willen een

oplossing voor al die problematieken. Het is zowat dubbelop – en dat is het pijnlijke van de zaak. We moeten het recht op leren garanderen van die jongeren die zich al in een moeilijke situatie bevinden. Als we die nog eens boven op hun moeilijke situatie verstoken laten zijn van het recht op onderwijs, van het recht op leren, dan is dat een dubbel drama voor de kinderen en jongeren. Daarom willen we het huishouden op orde stellen.

Maar opnieuw: het is een heel kluwen, waarbij het zelfs al enige tijd vergt om heel die wirwar nog maar te kunnen vatten. Maar we doen ons uiterste best. Ik heb er verleden week nog een persoonlijk onderhoud over gehad met minister Beke. Ook daar leeft de wens om hierin doorbraken te betekenen. Maar het is wel zo dat ik iets zwakker sta in de onderhandeling. Want ik ben een veel grotere vragende partij. Welzijn is ook een beetje vragende partij ten aanzien van Onderwijs om bepaalde taken naar ons toe te schuiven, maar andersom is de vraag eigenlijk veel groter. Dat maakt dat ik in dezen niet in de allersterkste positie zit, maar we proberen eruit te geraken.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, ik dank voor uw antwoord. Ons doel – en dat doel is wellicht hetzelfde voor alle mensen die ik hier op het scherm zie – is dat we de ongekwalficeerde uitstroom zo beperkt mogelijk houden en dat we voor elk kind een onderwijsaanbod kunnen brengen.

Minister, ik ben in elk geval benieuwd naar het onderzoek waarover u sprak en hoop in elk geval – maar ik geloof u op uw woord – dat het niet de bedoeling is om dat op de lange baan te schuiven. Integendeel, u maakt er werk van, u pakt het vast, samen met uw collega.

Collega's, we hebben het gisteren nog over de eindtermen gehad. We hebben het erover gehad om de lat voor iedereen hoog te leggen. We hebben het over de kwaliteit van ons onderwijs, dat ons zo dierbaar is. Dan denk ik dat we ook allen de mening kunnen delen dat het wel erg is dat we voor sommige leerlingen geen lat leggen. Laten we daar werk van maken. Maar ik hoor heel positieve geluiden, dus ik ben heel blij. Dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Roosmarijn Beckers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de oproep van de christelijke onderwijsvakbonden om het onderwijspersoneel prioritair te vaccineren – 1858 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over coronavaccinatieverlof voor onderwijspersoneel – 1873 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Het Christelijke Onderwijzersverbond (COV) en de Christelijke Onderwijscentrale (COC) vragen dat het onderwijspersoneel prioritair gevaccineerd wordt tegen het coronavirus. Marianne Coopman, algemeen secretaris van het COV staat de eisen als volgt: "Politieagenten die een nauw en risicovol contact hebben met burgers zullen voorrang krijgen bij het

vaccineren. Onderwijspersoneel dat elke dag nauw en risicovol contact heeft met grote groepen kinderen en studenten niet. De regering kiest er immers resoluut voor om de scholen zoveel mogelijk open te houden. Een verstandige keuze, maar ook een die een bijzondere inspanning van het onderwijspersoneel vraagt.”

Koen Van Kerkhoven van de COC verklaarde dat in het overleg van de sociale partners met de minister al herhaaldelijk werd bevestigd dat de Vlaamse Regering onderwijs als prioritaire doelgroep voor vaccinering tegen het coronavirus zou voorleggen. De vakbonden verwachten dan ook een daadkrachtige reactie van de Vlaamse Regering en zouden de vraag om het personeel van de scholen prioritair te vaccineren woensdag voorleggen aan het kabinet. Ik vermoed dat die woensdag al voorbij is, want ik heb ondertussen van mijn collega's in de commissie Welzijn vernomen dat minister Beke niet geneigd is om bepaalde beroepsgroepen voorrang te geven bij het vaccineren. Het zou alleen gaan over de operationele diensten van de politie die met prioriteit zouden worden gevaccineerd. Voor de rest zou er geen prioritering worden aangewend voor andere beroepsgroepen.

Ik wil u toch vragen, minister, hoe u de oproep van de vakbond evalueert. Zult u ingaan op de vraag van de vakbond en er samen met collega-minister Beke werk van maken om het onderwijspersoneel bij de vaccinatiestrategie als prioritair te behandelen, uiteraard na de andere prioritaire groepen, zoals de bewoners van de woonzorgcentra enzovoort?

Ik ondersteun de vraag van de vakbond. Als we de scholen in het belang van de kinderen en van de onderwijskwaliteit zoveel mogelijk willen openhouden, is het denk ik van heel groot belang dat we onze onderwijzers zo snel mogelijk vaccineren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): De vaccinaties zullen binnenkort hopelijk op volle toeren kunnen beginnen te draaien. Het is een moment waar heel veel mensen momenteel naar uitkijken. Dan is het natuurlijk van groot belang dat zoveel mogelijk mensen zich laten vaccineren. Om COVID-19 te kunnen indijken is de vaccinatie het middel en we moeten ervoor zorgen dat een heel groot percentage van de bevolking ook ingaat op de uitnodiging en de mogelijkheden die er zijn om zich te laten vaccineren. Daarom moeten we een kader creëren, een kader dat het voor hen gemakkelijk maakt. We doen dat ook met vaccinatiecentra dichtbij huis enzovoort.

Een andere vraag die daarbij rijst, is dat mensen de gelegenheid moeten hebben om zich naar een vaccinatiecentrum te begeven wanneer ze die uitnodiging hebben gekregen. Op 5 februari laatsleden hebben werkgevers en werknemers een akkoord gesloten dat werknemers die zich laten vaccineren, daar betaald vaccinatieverlof voor zullen kunnen opnemen. Daarbij wordt bepaald dat de werkgever de afwezigheid voor de vaccinatie niet kan weigeren, maar dat er wel aan een aantal voorwaarden voldaan moet zijn. Zo moet onmiddellijk het tijdslot van de vaccinatie meegedeeld worden aan de werkgever. De uitnodiging en bevestiging van de afspraak dienen als bewijs. Het vaccinatieverlof geldt tot eind dit jaar, maar kan worden verlengd tot 1 juli volgend jaar wanneer niet alle vaccinaties afgelopen zouden zijn op het einde van dit jaar.

Werknemers krijgen de nodige tijd om zich te laten vaccineren. Hoeveel tijd dat precies is, hangt af van de tijd die nodig is om zich te verplaatsen naar het vaccinatiecentrum, zich effectief te laten vaccineren en terug te keren. Normaal gesproken neemt dat maar een beperkte tijdspanne in beslag, en dus zeker geen hele dag en zeker ook geen halve dag. De werknemer krijgt dan voor die nodige tijd zijn normale loon doorbetaald.

De federale minister van Ambtenarenzaken, mevrouw De Sutter, liet dienaangaande al weten dat ook de federale ambtenaren recht zullen krijgen op het zogenaamde klein verlet.

Ik heb dinsdag laatstleden een analoge vraag om uitleg gesteld aan uw collega van Binnenlands Bestuur, die ook al sinds de indiening van mijn vraag en het uiteindelijk kunnen stellen van mijn vraag kenbaar had gemaakt dat ook Vlaamse statutaire ambtenaren, die dus niet onder de federale regelgeving vallen, vaccinatieverlof zullen kunnen opnemen en dat ook die mogelijkheden zullen worden gecreëerd en gestimuleerd voor de statutaire medewerkers van lokale besturen.

Mijn vraag richt zich, zoals ik dat natuurlijk vaak doe in het kader van maatregelen, naar de mensen die werkzaam zijn binnen het onderwijs. Want ook voor hen is het heel belangrijk dat ze zich kunnen laten vaccineren, maar ook dat we hun de mogelijkheid geven om zich te verplaatsen naar het vaccinatiecentrum. Zullen leden van het onderwijspersoneel – ik heb het zowel over het hoger als het niet-hoger onderwijs – ook een beroep kunnen doen op een vorm van vaccinatieverlof om zich te laten inenten tegen COVID-19?

Beschikken directies of besturen op basis van de huidige onderwijsregelgeving over de mogelijkheid om een vorm van vaccinatieverlof toe te kennen aan de onderwijspersoneelsleden, waarbij het loon wordt doorbetaald? Zo niet, zult u dan een initiatief nemen om samen met de betrokken onderwijsactoren die mogelijkheid te creëren? Kunt u al aangeven wat dan modaliteiten zullen zijn van die regeling?

Zult u zelf besturen en directies aansporen om maximaal gebruik te maken van de mogelijkheden waarover ze beschikken of zullen beschikken om leden van hun team de kans te bieden om een beroep te doen op het vaccinatieaanbod dat ze zullen krijgen?

We weten allemaal dat het heel belangrijk is om zo veel mogelijk mensen ervan te overtuigen om zich te laten vaccineren, niet alleen om hun de mogelijkheid te bieden, maar ook om hen te overtuigen. Mensen die werkzaam zijn in het onderwijs zijn vanzelfsprekend een heel belangrijke groep, maar ook een grote groep. Voorziet u dan ook initiatieven om alle personeelsleden van ons Vlaams onderwijs ertoe aan te moedigen om zich ook effectief te laten vaccineren?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Soms heeft een besluitvorming vreemde wegen in deze crisisaanpak. De vaccinatiestrategie en wie wanneer aan bod komt, wordt niet bepaald door het Overlegcomité, maar door de Interministeriële Conferentie (IMC) Volksgezondheid. De Vlaamse Regering zit daar ook aan tafel in de persoon van minister Beke. De Interministeriële Conferentie Volksgezondheid gaat voort op de adviezen van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming.

We hebben vanuit de Vlaamse Regering steeds gezegd dat als er prioritaire groepen naar voren geschoven worden, het onderwijspersoneel daarbij moet zijn. Als er prioritaire groepen naar voren worden geschoven! Want er zijn heel veel gereede argumenten om geen prioritaire groepen naar voren te schuiven – na de 65-plussers en de zorgsector, bedoel ik dan. Logistiek en operationeel is dat een heel complexe operatie. Je maakt heel de vaccinatiestrategie dan veel complexer, naarmate je gaat werken met prioritaire groepen, en zeker naarmate je nog meer gaat werken met prioritaire groepen. Waarom? Omdat je dan bijvoorbeeld je strategie en de logistiek moet baseren op het werkplaatsbeginsel in plaats van op het woonplaatsbeginsel. Als je mensen gaat categoriseren op grond van het beroep dat ze uitoefenen in plaats van op de plaats waar ze wonen, vergt dat natuurlijk een compleet andere indeling.

Dat betekent ook dat men zich logistiek anders moet organiseren en een ander testcentrum moet gaan bedelen. Deze complexiteit maakt dat je de grote groep in de tijd achteruit moet schuiven, naar het moment dat er een grote voorraad vaccins zal zijn, en dat zal waarschijnlijk zijn nadat de 65-plussers zijn gevaccineerd. De vraag is dan of het sop de kool nog waard is. Er zullen dan heel veel vaccins voorradig zijn en dan zal het heel snel gaan. Als je die oefening dan complexer moet maken door bepaalde keuzes te maken, dan vrees ik dat je de totaliteit van de oefening gewoon moeilijker maakt en het voor iedereen moeilijker maakt.

Daarom hadden wij gezegd niet te werken met prioritaire groepen – dat was trouwens ook het standpunt van de sociale partners van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk –, omdat het tot een maatschappelijke discussie leidt die eigenlijk niet nodig is. Want nadat de 65-plussers zijn gevaccineerd, ga ik ervan uit dat er toch een grote voorraad aan vaccins zal zijn en dan is die discussie onnodig geweest. Goed, men heeft anders beslist, tot mijn spijt. Ik vind het een onverstandige beslissing, omdat het een maatschappelijke discussie veroorzaakt. Men argumenteert nu dat de politieagenten en de preventie-eenheden soms fysiek contact met mensen moeten maken. Ik denk dat de gemiddelde kleuter verantwoordelijke veel meer contact maakt met kinderen – ik weet wel dat er minder risico is –, als je de risico's gaat vergelijken. In het kleuteronderwijs zijn de risico's minstens even groot als voor politieagenten. Dat is mijn mening. Ik vrees zelfs dat dit een loze discussie is, waarover we ons na enkele maanden zullen afvragen waarom we die ooit hebben gevoerd.

Ik heb wel aan minister Beke gevraagd om er in de vaccinatiestrategie mee voor te zorgen dat bepaalde fundamentele processen in onderwijs, zoals contacttracing en de opvang van de meest kwetsbare jongeren in allerhande voorzieningen waar ze 24 uur op 24 uur worden opgevangen, zoveel als mogelijk zouden kunnen doorgaan.

Daarom werd er beslist om voorrang te geven aan artsen en verpleegkundigen in de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en personeel in de internaten, in de internaten met permanente openstelling (IPO's), de medisch pedagogisch instituten van het GO! (MPIGO's), het buitengewoon onderwijs (buso) opleidingsvorm 1 (OV1) en buso OV2. Administratief personeel wordt niet meegenomen. In het totaal handelt dit over ongeveer 7000 personeelsleden die nu nog prioritair worden meegenomen met het verzorgend personeel, nog voor de categorie van de 65-plussers. De gegevens over deze personeelsgroepen werden door mijn administratie ondertussen aan het agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) doorgegeven. Deze personeelsleden zullen dus de eerstkomende periode van AZG een uitnodiging ontvangen, waarmee ze een afspraak kunnen maken in een vaccinatiecentrum om zich te laten vaccineren.

Vervolgens is er een tweede beschermingsmuur: de mobiele testings, die ondertussen heel Vlaanderen afdekken. Dat was aanvankelijk gestart vanuit het Universitair Ziekenhuis Antwerpen (UZA). Ondertussen doet ook Gent mee. Gent doet het graafschap, dus Oost- en West-Vlaanderen. De KU Leuven, Gasthuisberg, doet Vlaams-Brabant. UZA en Gasthuisberg doen dan samen ook de Limburgse regio. Dat zit dus goed.

Ondertussen starten we ook een proefproject met de speekseltesten. Ik zal daar nog niet te veel over zeggen. Ik wil daar eigenlijk in stilte aan voortwerken, zodat dat goed op poten staat. De week na volgende week zullen we dat kunnen toelichten.

Onderwijspersoneelsleden van zowel het hoger als het niet-hoger onderwijs zullen worden uitgenodigd om een vaccin te laten zetten. Voor heel wat personeelsleden

zal dat gaan om een moment buiten de lesuren, want ook in het weekend en op woensdagnamiddag wordt er gevaccineerd. Licht het tijds kader toch binnen de lesuren, dan valt het moeilijk anders te regelen en zorgen we er natuurlijk voor dat leerkrachten hun vaccin kunnen halen. We zullen dat allemaal niet complex maken. We zijn allemaal verantwoordelijke mensen. De dienstvrijstelling geldt voor de tijd die nodig is voor de vaccinatie, inclusief de verplaatsingstijd. We gaan dat niet overladen met bewijsvoering en attestering allerhande. Ik wil daar wel wat vertrouwen geven. Ik ga ervan uit dat, zoals steeds, het overgrote deel van de personeelsleden daar absoluut plichtsbewust mee zal omspringen. Het is niet nodig om hier legistisch nog iets rond te regelen. Afspraken kunnen lokaal worden gemaakt. We zullen de instellingsbesturen hierover informeren via Schooldirect en via de website onderwijs.vlaanderen.be.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik ben blij te horen dat de personeelsleden van de IPO's prioritair zullen worden gevaccineerd. Dat is zeker en vast een stap in de goede richting. Ik begrijp dat meerdere groepen in de samenleving vinden dat ze prioritair zijn – iedereen behalve de politici. Ik denk dat wij onze plaats kennen, maar voor de rest denkt iedereen dat hij of zij prioritair is. Maar van het onderwijs durf ik toch wel zeggen dat ze het effectief zijn. Ze houden de scholen open en garanderen dat onze kinderen goed onderwijs krijgen. Ik begrijp dus hun oproep, maar ik begrijp ook de ratio achter wat u net hebt gezegd, zeker omdat we zien dat de levering van de vaccins heel traag op gang komt.

Na de vraag van mevrouw Schryvers wou ik nog zeggen dat de discussie zich misschien niet zal voordoen omdat de vaccinaties er pas in de grote vakantie zullen zijn. Men weet nooit. Laat ons hopen dat het niet zover komt.

Minister, ik betreur het, maar ik heb begrip voor de situatie. We moeten de zaken in dit land inderdaad niet complexer maken dan ze zijn, want het loopt nu al vaak in het honderd. Ik heb dus begrip voor uw standpunt en uw uitleg, maar ik vind het wel jammer, omdat onze onderwijzers zich echt, zoals u zegt, in de vuurlinie bevinden. Een kleuterleidster kan inderdaad geen afstand houden. Het is wat het is, zullen we maar zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. We weten allemaal dat de voortgang van de vaccinaties louter afhankelijk is van de levering van de vaccins. Daar zien we de voorbije weken spijtig genoeg dat er telkenmale weer geschoven wordt en dat bepaalde leveranciers toch niet de leveringen doen die initieel waren toegezegd. Laat ons hopen dat dit zich de volgende weken allemaal zal herstellen en dat we dan toch echt grote stappen voorwaarts kunnen zetten en een grote versnelling kunnen doorvoeren in de grootschalige vaccinatie. Dan is de doelgroep van het onderwijspersoneel vanzelfsprekend ook een heel grote groep en moet dit zo efficiënt mogelijk kunnen verlopen. Daar hoort ook bij dat ze zich tijdens hun werkuren, tijdens de schooldag, naar een vaccinatiecentrum moeten kunnen begeven, als het tijdslot waarin zij worden opgeroepen, zich daarin situeert.

Ik dank u voor de bevestiging dat zij ook de gelegenheid zullen krijgen, en dat dat zonder veel paperasserie zal gaan, gewoon op basis van vertrouwen. Ik denk dat dat zeer goed is, en dat er hopelijk ook in grote getale zal worden ingegaan op die tijdslots, zodat er ook minder nood is aan verschuivingen enzoverder. Want dat brengt alleen maar meer moeilijkheden in de planning met zich mee. Op dat vlak ben ik zeker zeer tevreden met uw antwoord. De vraag blijft natuurlijk hoe we hen niet alleen kunnen uitnodigen, maar hoe we ook mee campagne kunnen voeren om te zeggen: doe het alsjeblieft. We zien nog altijd dat heel wat mensen twijfelen,

en dat er veel fake news rondgaat. Mijn tweede vraag blijft of u ook op een andere manier campagne zult voeren voor die doelgroepen om zich te laten vaccineren, in plaats van enkel die uitnodiging?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik denk dat we over alle partijgrenzen heen moeten onderkennen dat dit klopt. Als morgen iedereen prioritair is, dan heb je terug hetzelfde voor. Dan zal binnen de prioriteitengroep de een iets minder prioriteit hebben dan de ander, en dan doe je niks bijzonders.

Voor de collega's die geïnteresseerd zijn: dit thema bespraken we tot voor kort elke week in de commissie Welzijn, en nu om de veertien dagen in die commissie. Dat kan soms interessant zijn, en dit zijn ook vragen die je daar perfect aan de bevoegde minister kunt stellen. Desalniettemin gaat iedereen op zijn werk kunnen vertrekken om het vaccin te halen. Het is goed dat u dat nog eens bevestigt, minister, maar op zich is dat geen nieuws.

Ik heb wel nog twee bijkomende vragen, die ik ook al enkele weken stel aan minister Beke. Het is in verband met de stagairs en de stagebegeleiding. Voor de stagairs komt dat momenteel in orde. Ik heb ook gezien dat er brieven zijn vertrokken vanuit het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) en het agentschap Zorg en Gezondheid, dus dat is een goede zaak. Maar de stagebegeleiding, dat zijn de leerkrachten en docenten die in ziekenhuizen aan het bed komen. Die zijn daar ook effectief aan het werk. Er wordt soms gezegd dat men daar niet noodzakelijkerwijze op stage moet gaan, maar dat zijn werkplekken. Je kunt niet iemand met decubitus verzorgen op school, want zo'n doorligwonde vind je daar niet. Je hebt dat enkel op stage, je kunt dat dus enkel daar leren.

Ik heb daar nog een tweede vraag bij. Ik zie dat buso OV1 en OV2 worden meegenomen. Maar worden eigenlijk alle leerkrachten van scholen die gekoppeld zijn aan een MPIGO of een verblijfscentrum automatisch mee gevaccineerd, of gaat het enkel om die beperkte groep die u daarnet aanhaalde?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega Daniëls, ik had dezelfde vragen als u, die vragen rond stagebegeleiders die we ook in het verleden al hebben gesteld.

Minister, ik kreeg toevallig een halfuur geleden een bericht van leerkrachten uit het buso OV1 en OV2 van de school De Lovie, die we trouwens zouden hebben bezocht in niet-coronatijden. Ik houd jullie eraan om die uitstap naar het verre Poperinge toch ooit eens te maken. Die mensen krijgen nu blijkbaar de uitnodiging om een eerste prikje te laten zetten. Mijn vraag was of dat enkel geldt voor leerkrachten die verbonden zijn aan een onderwijsaanstelling die ook verbonden is aan een welzijnsinstelling? Of hoe wordt dat dan precies geregeld? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De verbinding viel even weg, waardoor ik misschien niet alle vragen heb kunnen capteren.

Wat de stagiairs betreft: dat is geregeld. Zij waren aanvankelijk niet betrokken. We hebben daarvoor een praktische regeling getroffen.

Het personeel van de MPIGO's, de IPO's en internaten, en artsen en verpleegkundigen in CLB's worden mee opgenomen om te worden gevaccineerd in de eerstkomende periode van de vaccinatiestrategie. In de zorginstellingen van welzijn gaan ook de administratieve krachten niet meer worden gevaccineerd. De

instellingen hoeven er ook niets voor te doen. Ik heb gezegd dat AGODI de vereiste gegevens verzamelt en bezorgt aan Zorg en Gezondheid. Maar voor de stagebegeleiders, waarbij we de initiële richtlijn hadden meegegeven dat ze hun stage maximaal vanop afstand moesten organiseren, zitten we wel wat gewrongen. Want als je stagebegeleiders mee vaccineert, zul je de facto een stimulans geven voor het niet vanop afstand regelen van die stagebegeleiding. Dan zul je dat de facto aanzuigen.

Je moet ergens keuzes maken, je moet ergens lijnen trekken. Dat snap ik. Dat is de moeilijkheid. We hebben daarover gediscussieerd in onze onderwijsclub. Dat was de vraag die kwam na de stages. Daar hebben we de lijn getrokken. Ik denk ook dat het over een beperkt aantal mensen gaat: diegenen die effectief 'onsite' stagebegeleiding moeten organiseren en voor wie het niet op afstand kan. Daar hebben we de lijn moet trekken. Ik snap dat dat voor sommigen vervelend is. We konden echter niet anders dan de lijn te trekken.

Mevrouw Schryvers, we zullen er absoluut voor zorgen dat er wordt opgeroepen en gemobiliseerd voor vaccinatie. Maar we zullen dat niet nu onmiddellijk doen, want anders creëer je nu de verwachting dat de vaccins eraan komen. Dat is dan misschien 'adding insult to injury' in geval van sommigen, zeker van het kleuteronderwijs. We zullen het op dat moment wel doen. Misschien is het aanvoelen dan dat het niet meer zo nodig zal zijn om daar een brede campagne rond te voeren, omdat iedereen mee is in die flow. We zullen dat op dat moment wel zien. We zullen er ook voor zorgen dat we klaarstaan om, mocht het nodig zijn, nog een extra boost, een extra stimulans te geven. Maar ik ga er echt wel van uit dat de leerkrachten sterk vragende partij zijn voor het vaccin.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wilde eigenlijk ook zeggen wat u net als laatste zei. Ik denk dat er bij de leerkrachten een heel grote vaccinatiebereidheid is. We zullen het zien, maar ik vermoed dat er bij die mensen, aangezien ze toch iedere dag tussen de kinderen staan en een groot maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel hebben, een heel grote vaccinatiebereidheid zal zijn. En nu maar hopen op die vaccins, minister. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik kan dat laatste alleen maar helemaal onderschrijven. Minister, ik noteer – en ik vind het zeker positief – dat u, indien het nodig zou zijn, een gerichte campagne zult voeren om de vaccinatiebereidheid bij de mensen die werkzaam zijn in het onderwijs, te vergroten. Maar het is logisch en vanzelfsprekend dat dat pas te gepasten tijde gebeurt. Momenteel zijn we immers spijtig genoeg nog niet zover dat we al zo breed kunnen vaccineren. Dat is afhankelijk van de levering van de vaccins. Ik dank u.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over verplichte niet-bindende ijkingsstoetsen
– 1866 (2020-2021)**

**VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe ijkingsproeven
– 1889 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Sinds enkele jaren kennen we in Vlaanderen de ijkingsstoetsen, met name voor de opleidingen burgerlijk ingenieur en burgerlijk ingenieur-architect. Het jaar ervoor werd de instaptoets verplicht voor studenten die willen starten met de lerarenopleiding. De bedoeling van deze regering en van de minister is om deze ijkingsstoetsen verder uit te rollen in Vlaanderen. Dat is natuurlijk een goede doelstelling, want ze zijn een belangrijke schakel in de weg naar een goede oriëntering en hebben als doel de studie-efficiëntie te verhogen.

Op grond van artikel II.188/1 van de Codex Hoger Onderwijs legt de Vlaamse Regering vast voor welke bacheloropleidingen de ijkingsstoets verplicht wordt. Op voorstel van de minister werd die lijst op vrijdag 5 februari verder aangevuld met vier bacheloropleidingen. Vanaf volgend academiejaar zullen studenten die zich inschrijven in de bachelor industriële wetenschappen, bio-industriële wetenschappen, biowetenschappen of de bachelor Engineering Technology, verplicht een ijkingsproef moeten afleggen.

De toetsen zijn, zoals decretaal verankerd, niet bindend. Wie slaagt, start, maar kent ook onmiddellijk zijn of haar werkpunten. Dat is uiteraard een belangrijk gegeven. De universiteiten en hogescholen hebben de opdracht om op basis daarvan met de student of studente de werkpunten bij te schaven waar nodig. De feedback na zo'n ijkingsstoets is dus een cruciaal startpunt.

Verder hangt de effectiviteit en dus de zin van ijkingsstoetsen af van de validiteit van de toets. Voor de ontwikkeling, implementatie en opvolging sloot Vlaanderen daarom een beheersovereenkomst af met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). Er wordt daarvoor in een projectsubsidie van maximaal 250.000 euro voorzien.

Jaarlijks bezorgt de VLIR een activiteitenverslag van de periode waarop de subsidie betrekking heeft. Anderzijds wordt minstens zesmaandelijks een overleg tussen een vertegenwoordiger van de minister en de centrale ijkingsstoetscommissie belegd over de opvolging en de verdere planning.

In het 'Jaaractieplan ijkingsstoetsen 2020' werden vijf concrete actielijnen naar voren geschoven met hierbij concrete doelstellingen. Wat zijn volgens u de belangrijkste conclusies uit het activiteitenverslag van de VLIR?

Hoe verloopt de samenwerking met de VLIR dit jaar? Ik heb ondertussen al een antwoord op een schriftelijke vraag gekregen, minister, maar kunt u verder ingaan op de vijf actielijnen van dit jaar?

Aan welke ijkingsstoetsen wordt in 2021 gewerkt met het oog op nieuwe ijkingsstoetsen voor het academiejaar 2021-2022?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik heb een gelijkaardige vraag over de nieuwe ijkingsproeven, minister. Ik situeer even een aantal zaken.

Studenten die zich inschrijven in de bachelor industriële wetenschappen, bio-industriële wetenschappen, biowetenschappen of Engineering Technology moeten vanaf volgend academiejaar verplicht een ijkingsproef afleggen. 'Verplicht' wil zeggen dat inschrijven voor deze bacheloropleidingen voor het academiejaar 2021-2022 alleen mogelijk is, als men heeft deelgenomen aan een ijkingsstoets. Voor die opleidingen is deelname aan een ijkingsstoets een voorwaarde voor inschrijving. Ik vind dat niet onbelangrijk om mee te geven.

Op de dag van de ijkingsstoets krijgt de kandidaat-student een gehandtekt deelnameattest. Dat attest moet men voorleggen bij inschrijving. Het attest is ook slechts geldig voor het daaropvolgende academiejaar. Het is dus geen eeuwigdurend attest. Als men zich pas het daaropvolgende academiejaar wil inschrijven, zal men dus opnieuw moeten deelnemen aan een ijkingsstoets. Het resultaat van deelname aan de ijkingsstoets is echter niet bindend: de universiteit kan je niet weigeren op basis van je resultaat. Je hebt natuurlijk zelf inzicht in het resultaat. Ik roep alle studenten op die deelnemen aan een dergelijke ijkingsstoets, zich daarop voor te bereiden en dat met enige sérieux in te vullen. Alleen dan heb je iets aan die ijkingsstoets. Collega Warnez verwijst daar ook naar. Waar moet je nog bijsturen? Waar zitten er potentiële hiaten? Dat heeft ook, collega's, bijkomende informatie aan de opleiding zelf over de cohorte studenten die er is, maar ik vind ook aan de scholen van het secundair onderwijs, want uiteindelijk komen die studenten van een bepaalde school uit een bepaalde studierichting. Ik zou als school-directeur heel erg geïnteresseerd zijn in hoe mijn studenten het op dat vlak doen.

Deelnemen aan de ijkingsstoets kan alleen als men zich op voorhand heeft ingeschreven. De ijkingsstoetsen zullen dit jaar plaatsvinden op twee momenten, op 5 juli en op 13 augustus. Inschrijven voor een sessie moet ten laatste twee weken op voorhand gebeuren.

Wat met studenten die pas eind augustus of begin september – want dat is na 13 augustus – beslissen om een studierichting te willen volgen die belast is met een ijkingsproef? Kunnen zij al dan niet nog met de opleiding starten? Een voorwaarde voor de inschrijving is dat je een deelnameattest hebt.

Zal er voorzien worden in een digitaal alternatief voor de ijkingsproef of blijft een verplaatsing noodzakelijk om de proef fysiek af te leggen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De samenwerking ter zake met de Vlaamse Interuniversitaire Raad loopt goed. Via de werkgroep toetsen, die onder mijn voorzitterschap loopt, denk ik dat ik ook een goed zicht heb op de uitrol van die ijkingsstoetsen.

Mede op mijn suggestie werd de actielijn rond de ontwikkeling van de nieuwe databankstructuur voorlopig verlaten, omdat we ernaar streven om tot een efficiëntere samenwerking en afstemming met de organisatie van de toelatingsproef geneeskunde te komen. Daar hebben we al een beetje een framework dat succesvol gebruikt is en dat we ook ruimer zouden kunnen gaan hanteren, en dat zowel naar data-verwerking als naar de praktische organisatie van de toetsen toe. Die gesprekken lopen. Het vrijgekomen budget van die actielijn zouden we dan inzetten op twee andere actielijnen, namelijk de verdere ontwikkeling van kwalitatieve feedback en een diepgaander validiteitsonderzoek voor een aantal van die ijkingsstoetsen.

De VLIR legt, in aanvulling op het activiteitenverslag 2020, momenteel de laatste hand aan het validiteitsrapport van de ijkingsstoetsen 2020. Ik denk dat ze dat volgende maand of in april gaan kunnen opleveren.

Voor 2021 werd opnieuw een subsidie van 250.000 euro toegekend aan de VLIR. We hadden dat ook voorzien in de meerjarenplanning die bij de beheersovereenkomst werd gevoegd. De VLIR heeft op grond daarvan een jaaractieplan opgesteld. De actielijnen voor 2021 bouwen voort op de resultaten van het projectjaar 2020. Er zal dus mede op mijn vraag gewerkt worden rond vijf belangrijke actielijnen: inzetten op samenwerking met andere instrumenten, waaronder het toelatingsexamen arts-tandarts; validiteit en voorbereiding van de uitrol van de verplichte deelname; validiteit en afstemming met de begincompetenties; feedback en remediëring; de versterking van de interuniversitaire werking wat betreft organisatie, logistiek en communicatie.

Vanaf volgend academiejaar zullen, zoals gezegd, studenten die zich inschrijven in de bachelor industriële wetenschappen, de bachelor bio-industriële wetenschappen, de bachelor biowetenschappen en de bachelor Engineering Technology, verplicht een ijkingsproef moeten afleggen. Daaromtrent hebben we al een principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering en dat is nu voor advies naar de Raad van State. Er moet dus nog een definitieve goedkeuring komen.

Alle ijkingsproeven zullen ondanks corona wel op papier en in gecontroleerde omstandigheden worden afgenomen. Daar kan voor bepaalde groepen van afgeweken worden. Het kan dus digitaal worden afgenomen in gecontroleerde omstandigheden – ik denk maar aan internationale studenten of studenten in quarantaine. Wegens corona werden de niet-verplichte ijkingsproeven vorig jaar online en onder niet-gecontroleerde omstandigheden afgenomen, en dat heeft wel enige nadelige repercussies gehad. De resultaten hadden onvoldoende discriminerend vermogen en het gebruik van hulpmiddelen kon niet uitgesloten worden. De ongecontroleerde afname werd enkel toegepast voor studenten die vrijwillig aan de ijkingsproef meedoen. Sowieso betreft het een kans die we de studenten bieden om zichzelf een spiegel voor te houden. Wie vals speelt, bedriegt dan maar enkel zichzelf in dezen.

Zoals gezegd wordt door de VLIR, mijn kabinet en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) wel bekeken of we het framework van het toelatingsexamen arts-tandarts kunnen gebruiken. We hebben daar nog geen beslissingen in getroffen. Dat zou mogelijk wel een efficiëntiewinst betekenen, een groot schaalvoordeel, en ervoor zorgen dat we het volledig digitaal kunnen organiseren. De basisinvestering voor het artsenexamen kan dan immers dezelfde zijn als voor de bijkomende ijkingsproeven.

Via verschillende kanalen worden kandidaat-studenten er tijdig op gewezen dat deelname aan een ijkingsproef voor sommige bacheloropleidingen een voorwaarde voor inschrijving is. De binding met een opleiding gebeurt best tijdig. Om deze reden wordt er maximaal ingezet op communicatie en worden de proeven ook kort na het einde van het secundair onderwijs georganiseerd.

Dat maakt dat studenten die een inschrijving in deze opleiding overwegen, tijdig weten dat ze best aan de ijkingsproef deelnemen, zelfs al maken zij later nog een andere studiekeuze. Bovendien volstaat deelname aan een ijkingsproef, het kan ook een niet-verplichte ijkingsproef zijn. Het hoeft niet de corresponderende proef voor de opleiding te zijn, al wordt dat natuurlijk wel sterk aanbevolen.

In uitzonderlijke gevallen kan door de instelling voor een individuele student ook op gemotiveerde wijze worden afgeweken van de voorwaarde tot verplichte deelname. Alle opleidingen met een verplichte proef hebben daartoe een uitzonderingscommissie. Het kan altijd dat het onmogelijk was om deel te nemen. Die uitzonderingscommissie dient dus voor praktische casuïstiek, zoals collega Daniëls ook schetste. Het is bedoeld om te faciliteren, niet om te blokkeren. Het is de bedoeling dat de student beter naar de opleiding wordt geleid. Hieronder kunnen bijvoorbeeld de studenten vallen die door overmacht niet konden deelnemen aan

de ijkingstoets op de vastgelegde data. In dat geval kan de instelling wel een remediëring opleggen aan die studenten.

Eigenlijk verwachten we hier toch een mentaliteitswijziging. We verwachten dat studenten in spe tijdig starten met na te denken over hun studiekeuze en ook zelf de nodige stappen zetten. We stimuleren dit natuurlijk door al in januari de studie-informatiedagen (SID-ins) te laten doorgaan, gekoppeld aan een communicatie-campagne. We werken ook op de scholen zelf. Het was een huzarenstukje, met hier en daar technische problemen, maar in het algemeen was er grote appreciatie voor de manier en de snelheid waarmee we het op poten hebben kunnen zetten. Er is ook de Columbusproef in het laatste jaar secundair onderwijs, en ook de klassenraden spelen hun rol. Maar het is toch bovenal aan de student om niet te lang te wachten met na te denken over welke studierichting hij/zij wenst te volgen.

In veel landen is het de gewoonte dat studenten daar tijdig aan beginnen, zelfs vaak worden gevraagd om een motivatiebrief te schrijven. Omdat er in Vlaanderen nog te veel studenten van studierichting wijzigen, wil ik verder blijven inzetten op een goede studiekeuze met de viertrapsraket.

Met ingang van het academiejaar 2022-2023 zullen gefaseerd een aantal bacheloropleidingen aansluiten in het traject van verplichte deelname. Richtinggevende voorwaarde is hier in de allereerste plaats het validiteitsonderzoek.

Zoals aangegeven in de meerjarenplanning bij de beheersovereenkomst spitst het onderzoek zich toe op de bachelors in de bio-ingenieurswetenschappen, wiskunde, fysica, informatica, biomedische wetenschappen en farmaceutische wetenschappen. Er is geen concrete rangorde. In de gemengde werkgroep 'Toetsen hoger onderwijs' is de verdere uitrol van de toetsen een van de punten van het overleg. Ook de invoering van verplichte remediëring is voorwerp van die werkgroep. Ik heb daarstraks die aandachtspunten aangehaald. In de werkgroep wordt ook de zoektocht naar een goede naam ter vervanging van de 'verplichte, niet-bindende toelatingsproeven' bekeken. De auteurs van de gevalideerde en andere toetsen mogen zich onthouden. We gaan er zonder u ook wel geraken. Hier komt trouwens ook de uitbreiding van toetsen naar andere professionele bacheloropleidingen dan de educatieve bachelors aan bod.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Over namen ga ik in elk geval zwijgen, minister, maar ik wil toch even aangeven dat collega Daniëls twee terechte zorgen aanhaalt. De verdere digitalisering en de zorg voor de late beslissers zijn twee terechte punten die hij naar voren schuift en die we moeten blijven opvolgen.

Ik onthoud uiteraard veel uit uw antwoord, minister, maar in het bijzonder dat er meer budget komt om de validiteit en de kwaliteit van de feedback te verhogen. Die feedback wordt al opgevolgd in de werkgroep. In welke mate wordt die ook opgevolgd in de praktijk? Remediëren die studenten zich of niet? Kunnen ze zich laten remediëren?

Voor de nieuwe verplichte ijkingstoeten voor het academiejaar 2022-2023, op basis van welke criteria worden bepaalde toetsen of rangordes al dan niet naar voren geschoven, zonder namen te noemen? Hoe worden die bepaald?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Een paar zaken. U spreekt over de kwalitatieve feedback en dat validiteitsonderzoek en ik denk dat dat goede zaken zijn. Een goede terugkoppeling naar de deelnemers is minstens even belangrijk als deelnemen.

Het feit dat het fysiek moet gebeuren, daar kan ik me wel iets bij inbeelden, net in het kader van de validiteit. Want wat meet je anders als je niet zeker bent dat de desbetreffende student alles valide invult? Dat is toch één zaak, denk ik.

Dat die uitzonderingscommissie bestaat en deelname aan een ijkingsstoets volstaat, ik denk dat dat goed is voor die studenten die ik aanhaalde, die om de een of andere reden pas na 13 augustus beslissen.

Maar ik wil nog even inzoomen op twee concrete zaken. Eén, we verwachten van studenten inderdaad dat ze vroeger beginnen na te denken over wat ze nu gaan studeren. Collega's, ik denk dat dat terecht is. Die debatten hebben we ook tijdens de vorige legislatuur gehad. Minister Crevits heeft dat toen ook naar voren geschoven en gezegd dat ze de Columbusproef voor het einde van het secundair onderwijs wilde laten afnemen, eigenlijk al vanaf het vijfde jaar secundair onderwijs, om daar actief over te gaan nadenken. Ik denk dat dat een goede zaak is, ook in combinatie met deelname aan een ijkingsproef. Ik denk dat dat deel uit uw antwoord toch al enig perspectief biedt.

Een laatste bijkomende vraag. U hebt gezegd dat u nog een aantal bacheloropleidingen gaat laten aansluiten. De vraag daarbij is of we dan aan het werken zijn aan één algemene ijkingsproef – ik was bijna zelf foute termen aan het gebruiken, foei – dan wel of we heel specifieke ijkingsproeven gaan blijven gebruiken. Of gaat het om één toets, met verschillende modules waaruit dan gekozen kan worden? Hoe moeten we dat concreet zien? Of zijn we nog niet zover?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): De heer Daniëls zei het al: de ijkingsproeven zoals die nu verder uitgerold worden, zijn verplicht, maar niet bindend voor de inschrijving. Iemand die niet slaagt, kan zich nog steeds inschrijven voor de richting die hij gekozen heeft, en dat moet voor ons absoluut zo blijven. Het gaat niet om toelatingsproeven en dat mogen ze in iedere geval niet worden. Iedere student moet voor ons de vrije keuze hebben om zich in te schrijven voor de studierichting die hij wil. Anders werpen we alleen maar meer drempels op. Ik wil u dus nogmaals oproepen, minister, om het woord 'toelatingsproeven' niet te gebruiken, want dat zorgt voor extra verwarring.

Ik vind het wel interessant, minister, dat u daarnaast wel wilt nadenken over een bindend gevolg aan die ijkingsproeven, in de vorm van verplichte remediëring. Dat vind ik een interessante piste om over na te denken, maar dan vind ik het wel belangrijk om bij die discussie doel en middelen van elkaar te onderscheiden. Die ijkingsproeven zijn voor ons geen doel 'an sich'. Het doel is een betere studiekeuze, studenten daarin begeleiden, studievoortgang verbeteren en slaagkansen van studenten verhogen. Die ijkingsproeven moeten daartoe voor ons een middel zijn. Als we willen dat dat een efficiënt middel wordt om dat doel te bereiken, dan is het natuurlijk cruciaal dat men na zo'n ijkingsproef, los van de kwalitatieve feedback – daar kunnen we ons absoluut in vinden –, inzet op goede studiebegeleiding om eventuele lacunes op te vullen en te remediëren.

Minister, hoe ziet u die verplichte bindende remediëring na die ijkingsproeven? Wanneer? Wie zou die moeten volgen? Zijn er extra middelen voor voorzien? Want met enkel geld voor goede ijkingsproeven gaan we er niet geraken.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Zo'n ijkingsproef klinkt natuurlijk aantrekkelijk: een test die kan meten waar je staat en die kan aangeven of je klaar bent om je studie te doen of niet. De vraag is wat zo'n proef exact meet. Wat meet die? Die meet waar je staat op het einde van je humaniora. Dat is wat die proef meet, maar niet veel

meer dan dat. Die meet niet wat uw talenten zijn en ook niet wat uw potentie is om ergens te staan over een, twee, drie, vier jaar. Minister, ik ken iemand die negen jaar over zijn studies gedaan heeft, en die toch een zeer mooie carrière gemaakt heeft, omdat hij een aantal talenten heeft.

Ik heb toch veel vragen bij zo'n ijkingsproef. Ten eerste, het is een moment-opname. Ten tweede, het is sterk gelinkt aan uw sociaal-economische situatie, niet aan uw talenten en niet aan uw potentie. Er is veel onderzoek over gedaan. Simpel gezegd, mensen uit de lagere sociale klasse buizen vaker op zulke proeven én – en dat is belangrijk, want die proeven zijn niet-bindend – zij houden veel meer rekening met het resultaat van die proeven. Als uw ouders hooggeschoold zijn en u scoort slecht, dan gaan we dat veel sneller relativiseren. Dat ben ik niet die dat zegt, dat is breed onderzoek onder anderen van Mieke Van Houtte, professor Onderwijssociologie aan de UGent. Om die reden is zij geen fan van dat soort toetsen. Zij is niet alleen, ook Luc De Schepper, de vorige rector van UHasselt, zegt dat dat, zeker in een provincie als Limburg, waar democratisering van het hoger onderwijs een cruciale factor is voor de ontwikkeling van de provincie als dusdanig, vooral een sociale selectie is in een kader waarbij...

De voorzitter: Mijnheer De Witte, u zal moeten afronden, u zit aan de twee minuten.

Kim De Witte (PVDA): Ik rond af: in het kader waar de democratisering van het hoger onderwijs achteruitgaat de laatste jaren.

Minister, wat bent u op termijn van plan met die ijkingsproeven? Wilt u die verder invoeren, in meerdere studierichtingen?

Gaan er voor remediëring, feedback en kwaliteitsonderzoek meer middelen voorzien worden voor de onderwijsinstellingen om dat te kunnen doen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Rond die ijkingsproef is al heel veel gezegd en geschreven en dat zal in de toekomst alsnog het geval zijn. In september was er een hoorzitting in deze commissie. Ik ga de conclusies hiervan herhalen, maar wat me wel opviel is dat er in dat debat een aantal stemmen heel erg kritisch waren rond die ijkingsproeven. Een van de grote problemen was inderdaad die validiteit, met andere woorden: meten we echt wat we willen weten, want daar gaat het eigenlijk toch om. We willen iets meten in functie van studievoortgang, van de juiste studiekeuze. Daar blijkt heel wat problematiek op te zitten.

Ik heb gehoord van de minister dat de VLIR ermee aan de slag is. We zijn aan het werk met dat valideringskader, we gaan zorgen dat die validiteit goed komt. Heb ik dat goed begrepen?

Mijn tweede vraag: op basis waarvan bepaalt u welke opleidingen aan een ijkingsproef onderhevig zullen worden? Nu zijn er blijkbaar vijf opleidingen geselecteerd. Op basis waarvan maakt u die selectie?

Ik heb nog veel meer vragen, maar ik zal het binnen mijn tijd houden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is belangrijk dat we voor de late beslissers echt een uitzondering maken, vermits we net de bedoeling hebben om maximaal een vroeger beslissingsproces en denkproces te gaan stimuleren. Daarom moeten we die uitzondering niet naar voren gaan schuiven als zijnde 'Trek het u niet aan, u

hebt nog altijd die mogelijkheid'. We moeten er echt zorg voor dragen dat dat een uitzonderingsstatuut is, eerder dan de regel.

De volgordebepaling is natuurlijk voorwerp van overleg en discussie in de centrale commissie. Maar daarvoor is natuurlijk het validiteitsonderzoek richtinggevend. Als we ten aanzien van bepaalde opleidingen op grond van een validiteitsonderzoek vaststellen dat het snor zit, dat het gedegen is, zullen we daar vanuit pragmatisch oogpunt sneller in schakelen. We maken daar geen logische maar een zuiver pragmatische keuze. We moeten ervoor zorgen dat die proeven valide zijn. De remediëring ligt op tafel. Actielijn 4 gaat daar specifiek over.

Voorlopig werken we niet met een algemene module. Maar dat kan natuurlijk wel. Als we in het kader van de sociale wetenschappen gaan werken met zulke proeven, lijkt mij dat bij uitstek een domein waar je zou kunnen werken met een eerder algemene module, al dan niet vervolgens specifiek aangepast op de opleiding.

Mijnheer De Witte, ik ben het niet met u eens. Ik snap de terughoudendheid die u ten aanzien van dit instrument aan de dag legt, niet. U zegt dat u dat doet vanuit een bekommernis voor de sociaal zwakkeren of kwetsbaren. Ik denk dat het bij uitstek voor hen een zeer goed idee is. Het is de bedoeling om de studenten een spiegel voor te houden: 'Is dit wel een goede opleiding voor mij?' Dit is ook een beetje een 'management of expectations': 'Wat kan ik van die opleiding verwachten?' Bij uitstek de sociaal kwetsbaren kunnen zich het minst veroorloven om de verkeerde studierichting of opleiding te kiezen. Zij hebben, in tegenstelling tot de sociaal-economisch sterkeren, waarschijnlijk niet de luxe om te veranderen van studierichting of opleiding. Bij uitstek voor hen is dit een aangewezen instrument. Maar dit is bij uitbreiding voor iedereen zo. Iedereen heeft baat bij een zo goed mogelijke, zo fijn mogelijke, zo gefinetuned mogelijke studiekeuze, waarbij je echt wel weet, wanneer je eraan begint, wat er van jou wordt verwacht en wat je tekortkomingen en werkpuntjes zijn. In het kader van die viertrapsraket moeten we erin slagen om het grote aantal wijzigingen van opleidingen en studierichtingen te beperken.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik wil nog even kort ingaan op wat u, collega Goeman, zei over de verplichte remediëring. De Codex Hoger Onderwijs laat vandaag toe dat instellingen de remediëring verplicht maken. Of die remediëring verplicht zal zijn of niet, zal niet afhangen van een decreet of van een besluit van de regering, maar wel van tijd en personeel. Ik volg u wel als u zegt dat het over geld zal gaan en niet over wat wij in die decreten zullen schrijven. Dat is een *conditio sine qua non*. Eerst zijn er nog andere katjes te geselen vooraleer we zoiets gemakkelijk kunnen invoeren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik wil het positieve van die ijkingsstoetsen benadrukken. Ik vind dat echt positief. Het is altijd gevaarlijk om te kijken naar je eigen situatie. Ik heb geen studiericarière van negen jaar achter de rug. Ik heb er wat spijt van dat ik er maar vijf jaar over heb gedaan voor mijn vijf jaar. Ik had gerust nog vier jaar langer plezier willen hebben. Ik zou heel graag, voordat ik startte met pedagogische wetenschappen, geweten hebben of mijn statistiek sterk genoeg was. Dat te weten, is voor studenten belangrijk. Is het antwoord neen, dan weet je meteen dat je echt moet focussen op die monitoraatsessies en op alles wat de instellingen voor hoger onderwijs organiseren. Ik vind dat echt een belangrijke bron van informatie. Ik vind dat een positief instrument. Je moet er als student bewust mee beginnen. Ik ben daar een grote voorstander van.

En hoe moet je nu de begeleiding van de student lezen? Vanwaar kom je? Wat is je voortraject? Welke oplossingen bieden we? De instellingen voor hoger onderwijs kunnen meehelpen om goed te oriënteren en eventueel te heroriënteren, maar ook om te bekijken welke ondersteuning de student in kwestie nodig heeft, zodat er niet achteraf moet worden geredieerd.

Minister, ik wil ook oproepen om, wanneer die validering er door is, ook eens te bekijken hoe we een terugkoppeling kunnen geven aan de scholen van het secundair onderwijs waar die leerlingen vandaan komen. Ik denk dat dat voor hen een interessante databron is.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe programmatieaanvragen Duaal Leren in het secundair onderwijs – 1999 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, begin februari bracht de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) zijn advies uit rond de nieuwe programmatieaanvragen voor duaal leren in het secundair onderwijs. Voor 94 procent van de aanvragen gaf de SERV een gunstig advies, maar hij formuleerde toch wel wat bezorgdheden rond de garantie op voldoende leerwerkplekken. In dat opzicht geeft de SERV in zijn advies dan ook enkele aanbevelingen mee voor de verdere uitrol van het aanbod duaal leren, zodat het in alle finaliteiten van het secundair onderwijs een aantrekkelijke leerweg kan zijn.

De SERV stelt onder andere dat er een stevig aanbod duaal leren is in de arbeidsmarktfinaliteit, maar ziet een heel ander beeld in de opleidingen met dubbele finaliteit en in de Secundair na Secundair (Se-n-Se). Daar blijft het aanbod heel klein en het aantal programmatieaanvragen neemt verder af: voor volgend schooljaar waren er amper twee bijkomende vragen in het technisch secundair onderwijs (tso).

Een andere belangrijke oproep van de SERV gaat over een dringend overleg tussen onderwijs- en werkpartners om het huidige aanbod duaal leren in het secundair onderwijs onder de loep te nemen en bij te sturen waar nodig.

Minister, wat is volgens u de reden van de dalende interesse van scholen om binnen de dubbele finaliteit nieuwe duale opleidingen aan te bieden?

Welke maatregelen plant u hiervoor op korte en op lange termijn? Voorziet u een communicatiecampagne om duaal leren positief in het daglicht te stellen?

Hoe gaat u scholen versterken in hun samenwerkingen met bedrijven om jongeren de nodige en goede leerwerkplekken te kunnen aanbieden?

Zijn er al plannen om een gezamenlijk overleg te plannen met onderwijs- en werkpartners om het huidige aanbod duaal leren te analyseren en eventueel bij te sturen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil van deze aanleiding gebruikmaken om een groot woord van dank uit te spreken ten aanzien van alle geledingen die hun advies gaven voor de programmaties duaal leren. Dat zijn er wel wat. Jaarlijks leveren zij

een grote inspanning om gedegen adviezen af te leveren, die als input worden gebruikt om te komen tot een beslissing over deze programmaties. Als u weet dat er dit jaar meer dan 560 aanvraagdossiers werden ingediend voor duale opleidingen, kunt u zich indenken wat voor een workload dat met zich meebrengt.

U weet dat de keuze voor het uitbouwen van een bepaald onderwijsaanbod tot de vrijheid van onderwijs behoort en dus ook tot de vrijheid van elke individuele school. Een school is autonoom in het aanvragen van bepaalde opleidingen en het uitbouwen van een bepaalde leerlijn in de school, in functie van de eigen onderwijsvisie.

Dit geldt eveneens voor duale opleidingen. Scholen kunnen ervoor kiezen om bepaalde duale opleidingen al dan niet aan te bieden. Wanneer een school kiest om een bepaalde duale opleiding niet aan te bieden, kunnen daar veel oorzaken voor zijn. Het aanbieden van een duale opleiding is immers iets wat moet passen binnen een weloverwogen visie van de school en binnen een lokale arbeidscontext. Als een school van mening is dat er op dat moment nog onvoldoende capaciteit is om een duale opleiding te organiseren, moeten we deze keuze respecteren. Bij het organiseren van een duaal aanbod willen we natuurlijk ook dat er gegarandeerd wordt dat er een kwaliteitsvolle opleiding wordt gegeven, en dat dit er niet is om een kwantitatief streefdoel te behalen.

De combinatie met de coronacrisis kan voor sommige scholen ook een reden zijn om de programmatie van een duaal aanbod nog enigszins uit te stellen. Ik denk dat veel scholen op dit moment nog wel iets anders aan het hoofd hebben dan nog eens in extra opleidingen te voorzien. We merken ook in het lopende duaal leren dat het niet steeds vanzelfsprekend is elke duale leerling een stabiel opleidingsverloop te kunnen garanderen, ondanks de inspanningen van de werkgevers en zeker ook van de scholen.

Als u me vraagt of ik bereid ben een analyse te maken van de organisatie van bepaalde standaardtrajecten, ben ik daar niet tegen. Maar ook hier stel ik me de vraag of dit wel het geschikte moment is. We zijn vorig schooljaar organiek gestart met die opleidingen, en we zijn onmiddellijk geconfronteerd met de coronacrisis. Dit is ongetwijfeld niet het beste moment geweest om die opleidingen ten volle tot hun recht te laten komen. Misschien is dit dan ook niet het moment om daar een representatieve analyse op los te laten.

Wat betreft het beperkt aantal aanvragen en mogelijkheden binnen de dubbele finaliteit, moet ik verduidelijken dat een school dit schooljaar de mogelijkheid had om verschillende duale opleidingen te programmeren, zowel binnen de dubbele finaliteit als de arbeidsmarktfinaliteit. Maar het klopt dat het overwicht bij opleidingen in de arbeidsmarktfinaliteit ligt, en dat de dubbele finaliteitsopleidingen qua aantal relatief beperkt zijn. Dat neemt niet weg dat die dubbele finaliteit altijd een mogelijkheid zal blijven, hoewel iedereen ook beseft dat zulke opleidingen aanbieden in de praktijk moeilijker ligt dan voor een arbeidsmarktgerichte opleiding.

Ik ben het ermee eens dat we steeds moeten zoeken naar efficiëntiewinsten om het proces van programmaties te verbeteren, maar ik ben er ook van overtuigd dat het voor die programmaties van belang is dat een school kan vertrekken vanuit een uniform regelgevend kader. Dit zorgt niet alleen voor een integratie van een duale programmatie binnen een breder beleidskader, maar houdt het voor een school ook transparanter. Om die reden is de procedure voor duaal leren dan ook volledig afgestemd op die van het niet-duale voltijds onderwijs.

Om de lokale toets die van belang is in het duaal leren toch te formaliseren, wordt er voor duaal leren wel gevraagd om af te stemmen binnen het provinciaal overlegforum. De doelstelling is om het aanbod wat af te stemmen op dat van andere scholen in de regio, om bepaalde samenwerkingen aan te moedigen. Want soms spreek je kwantitatief over een beperkte capaciteit, en dan denk ik wel dat je tot

afspraken zou moeten kunnen komen. Inzake de keuze van de opleidingen kiest de een dan voor die opleiding, terwijl de ander een andere opleiding aanbiedt. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er op provinciaal niveau een goedkeuring moet zijn van alle betrokken actoren. Het is wel een uitnodiging tot samenwerking, tot afstemming. Ik denk dat iedereen daarbij gebaat is, gelet op de kleine getallen waarover we soms spreken.

Zowel de SERV als de vraagstellers wijzen op de noodzaak van een overleg tussen onderwijs- en werkpartners. We nemen dat natuurlijk ter harte: er is overleg tussen de onderwijs- en werkpartners over dit programmatiegegeven. Dat staat ook gepland op het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Dat is voor mezelf en minister Crevits ook het forum bij uitstek waar beide actoren met elkaar in dialoog kunnen gaan. We hebben de afgelopen dagen nog samengezeten, dinsdag nog, in de gemeenschappelijke groep die we hebben met de departementen. Daar is duaal leren ook aan bod gekomen, net als het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

Ik wil wel nog meegeven dat we in het zoeken naar optimalisaties steeds bewaken binnen welk beleidskader die programmaties te plaatsen zijn. Programmaties voor duaal leren sterk laten afwijken van de niet-duale procedure lijkt mij geen optimale piste. Afsluitend geef ik ook mee dat het opstellen van een lijst van duale structuuronderdelen vanzelfsprekend ook gebeurt met de transitie van leren en werken in het achterhoofd. Op dit moment willen we vooral prioriteit geven aan structuuronderdelen gericht op het niveau van de tweede graad, om zo een breed dekkend opleidingsaanbod te kunnen aanbieden. Die prioriteit hebben we ook al meegegeven in de mededeling aan de Vlaamse Regering. Die prioriteit zal ook de komende jaren voor een verschuiving in het opleidingslandschap zorgen. Pas vanaf het schooljaar 2024-2025 zullen we zicht hebben op een zekere stabiliteit en dat lijkt me een meer gepast moment om bepaalde procedures te evalueren. Maar dat belet ons niet om in de tussentijd aan de administratie te vragen om de vinger aan de pols te houden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Bedankt voor de antwoorden, minister. U hebt het over kwaliteit aanbieden, en ik denk dat we dat allemaal wel kunnen onderschrijven. Dat is inderdaad belangrijk. Zowel in duale als in niet-duale trajecten moet kwaliteit altijd de bovenhand houden.

Ik geloof dat het de ambitie was van deze regering om van duaal leren een sterk merk te maken, en dan blijft ook het aanbod binnen de dubbele finaliteit nodig. U had ook de ambitie om duaal leren uit te breiden in het volwassenonderwijs en het hoger onderwijs. Wat is daar de stand van zaken?

Daarnaast blijven er ook heel wat vragen rond de inkanteling van de centra leren en werken. U had het al eventjes over de aanloopfase en over de vele vragen die hier al zijn gesteld. De tweede graad krijgt prioriteit. Maar we moeten er echt alles aan doen om die leerkrachten en coördinatoren die bezig zijn in de centra leren en werken perspectief te geven en rust te bieden. Dus ik vraag toch dat we dat nog een extra duwtje geven.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Bedankt voor de interessante vraag. Minister, bedankt voor het heel uitgebreide antwoord naar de redenen waarom scholen toch niet overgaan naar duale opleidingen. Ik denk dat dat vele oorzaken heeft, waaronder corona, maar misschien ook de nieuwe eindtermen. Misschien willen we die eerst verder bekijken. Ik denk dat er allerlei redenen zijn.

We moeten wel heel goed kijken naar het profiel van leerlingen waarvoor we de duale opleidingen hebben georganiseerd. Daar wil ik toch toe oproepen. We zijn

ooit begonnen met de arbeidsmarktrijpe leerlingen, daar zijn dan de bijna-arbeidsmarktrijpe leerlingen aan toegevoegd, en nu hebben we de voortrajecten – de juiste benaming ontglipt mij nu even, ik probeer even te liplezen bij collega Goeman. Ik had het dus over de aanloopfase. Als wij hier zelf al moeten zoeken naar termen als inloop- en aanloopfase, kan ik mij inbeelden dat het ook voor scholen niet altijd duidelijk is. Ik denk dat we moeten proberen om daar toch enige duidelijkheid en zuiverheid in te houden.

Daarmee wil ik ook een lans breken. Het kan zijn dat leerlingen die in een aanloopfase zitten, bij een aanloopfase blijven. Het zou kunnen dat die op een bepaald moment toch niet in duaal onderwijs komen, omdat we ze niet arbeidsmarktrijp krijgen. Dat is een piste die verder kan worden onderzocht, minister. Want dat wordt dan niet de aanloopfase naar duaal leren maar een aanloopfase naar latere tewerkstelling of trajecten binnen VDAB.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Ik maak van de gelegenheid gebruik om kort aan te sluiten bij de vele bezorgdheden rond de inkanteling van leren en werken in duaal leren. Daar hebben we in het verleden ook al discussies over gevoerd. Maar ik sluit mij aan bij de opmerkingen van collega Daniëls. Ik denk dat het ook in dat licht is dat we de oproep van de SERV moeten zien om het huidige aanbod duaal leren onder de loep te nemen en bij te sturen waar nodig.

Inderdaad, er is een bepaald publiek van arbeidsrijpe leerlingen die zeer gebaat zijn bij het stelsel van duaal leren zoals het vandaag wordt uitgerold. Maar er is ook een deel van het publiek van het stelsel van leren en werken, waarvan 42 procent op dit moment in een aanloopfase zit, en 18,5 procent in een andere fase, nog niet gerekruteerd of bijvoorbeeld in een NAFT-traject (naadloos flexibel traject). We hebben het een vorige keer over de cijfers gehad. We weten allemaal dat van die twee groepen, waarvan dus ook een deel in de aanloopfase, sommige leerlingen nooit zullen doorstromen naar het traject duaal leren met werken op de arbeidsmarkt.

Ik wil opnieuw aandacht vragen voor die groep, want het is nog altijd niet duidelijk wat daarmee moet gebeuren als die inkanteling gewoon wordt doorgeduwd zonder dat dat meer modulaire systeem van het stelsel van leren en werken blijft bestaan, waarbij de flexibiliteit wegvalt, en waarbij je wel kunt doorstuderen in de praktijkvakken zonder de vakken algemene vorming allemaal mee te nemen.

Minister, mijn vraag is: is er nu al duidelijkheid over die aanloopfase? Hoe zal die worden georganiseerd in de nieuwe trajecten duaal leren? En wat is het alternatief voor leerlingen die nooit zullen terechtkunnen in duaal leren na die zogenaamde aanloop?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Als u het mij toestaat, beperk ik mij tot de originele themakeuze, namelijk het duaal leren. Ik snap dat er opnieuw vragen worden gesteld met betrekking tot de plaats van de aanloopfase, de verhouding en de vraag naar de eventuele attestering in het kader van de aanloopfase. Maar dat zou ik graag voorwerp laten zijn van volgende discussies. Dat is immers een 'work in progress', het is nog in discussie. Het is wars van enige ideologische discussie. Wat mij betreft, is het een typische discussie waarin je beide partijen gelijk kunt geven. Enerzijds kun je zeggen: het is een aanloopfase, dus moet je ervoor zorgen dat je het ambitieniveau creëert om dit te gebruiken als opstapje naar, bijvoorbeeld, duaal leren. Maar anderzijds moet je ervoor zorgen dat je diegenen die in die aanloopfase blijven, toch ook nog iets tastbaars kunt geven, een soort van attest waarmee ze ook iets zijn op de arbeidsmarkt. Maar dat vergt natuurlijk dat je ook een soort van kwalificatie omschrijft, die natuurlijk anders is dan duaal leren. Dat

is een heel proces dat je dan moet doorlopen en een kwalificatie waarmee je ook iets bent op de arbeidsmarkt. Dat wil zeggen dat het afnemende veld zich ter zake moet uitspreken, om maar een van de discussies te belichten.

Ik had het daarnet over de beleidsraad Onderwijs en Werk afgelopen dinsdag, waar we het onder meer hebben gehad over duaal leren.

U vraagt naar het volwassenonderwijs. Daar is de voorbereiding aan de gang. Ik heb het ook opgenomen in het kader van Edusprong. We nemen het dus mee in het relanceplan. We voorzien daar een implementatie in september 2021, weliswaar vanuit de wetenschap dat het nu ter sprake komt, maar wel een ander doelpubliek en een aparte leerweg betreft. Het zal dus niet het copy-pasten zijn van wat we doen in het kader van het leerplichtonderwijs. De geesten zijn aan het rijpen. We hebben een tijdshorizont voor ogen om te kunnen starten in september 2021.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Collega's, ik dank jullie.

Ik maak graag nog een aanvullende opmerking. Het gaat natuurlijk wel over het decreet Duaal Leren en de aanloopfase. Onze fractie gaat er dan ook niet mee akkoord om die twee volledig te ontkoppelen.

Minister, anderzijds spreekt u van een aanloopfase die een opstapje is. Akkoord, maar voor onze fractie blijft het sowieso belangrijk dat elke leerling, elk kind, leerrecht heeft. Ik verwijs hierbij naar mijn vorige vraag. Ook vinden we het belangrijk dat er altijd een aanbod is gericht op onderwijs, op kwalificatie, gelijk wie zich aanmeldt. Dat wilde ik bij deze toch benadrukken.

We kijken in ieder geval uit naar de inkanteling en de toekomst van de centra leren en werken. We blijven de vinger aan de pols houden. Ook wat de toekomst van het duaal leren betreft binnen het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs, volgen we dat graag op.

Ik verwijs nog even naar het initiatief van minister Crevits. Zij heeft een stagebonus opgericht om in deze coronatijden de leerwerkplekken te ondersteunen. Dat moeten we, ook los van corona, meenemen in de toekomst, om de relatie tussen de werkgevers en het onderwijs te verstevigen en sterker te maken. Ik hoop dat we daaruit kunnen leren. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het toenemende aantal vragen via de CLBch@t – 1878 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Het jaarverslag 2019-2020 van de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), dat in november werd voorgesteld, leerde ons al dat de CLBch@t vaak wordt gebruikt. Het betreft een netoverschrijdende dienstverlening van de CLB's die op digitale wijze wordt aangeboden. Het is belangrijk dat de CLB's een laagdrempelige en toegankelijke werking hebben. De CLBch@t is daar een mooi voorbeeld van.

Uit het persbericht van 9 februari jongstleden van de CLB's blijkt dat ouders van schoolgaande leerlingen tijdens het schooljaar 2019-2020 drie keer zo vaak chatten met medewerkers van de CLB's. Het betrof dan voornamelijk gesprekken over spanningen thuis, maar ook bezorgdheden over het leerproces van de leerlingen, studiekeuze of gezondheid kwamen aan bod.

In deze tijden is het van enorm belang dat we het fysieke en mentale welzijn van onze jongeren goed monitoren. Ook daar zijn de CLB's het best geplaatst om signalen op te vangen en te rapporteren over hun inschattingen omtrent dat fysieke en mentale welzijn. Sinds corona heeft het CLB dan ook nog een bijzondere opdracht te vervullen in functie van het testen van leerlingen en het contactonderzoek. Maar daarnaast bestaat de hoofdtaak van de CLB's uit leerlingenbegeleiding. We moeten erover waken dat de CLB's ertoe kunnen komen hun kerntaken te blijven uitvoeren.

Minister, hoe past de toegenomen vraag van deze dienstverlening binnen de marges van de werking van de CLB's?

Kunt u duiding geven bij de rapportage van de CLB's met betrekking tot hun inschatting over het mentale en fysieke welzijn van deze jongeren? Zijn er daarvan ook cijfers beschikbaar?

Minister, kunt u duiden hoe de verschillende digitale projecten van de CLB-sector, waar de CLBch@t deel van uitmaakt, worden afgestemd met het aanbod binnen Welzijn?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De CLBch@t is momenteel – en dat is misschien spijtig – een instrument dat steeds meer een goede dienstverlening aanbiedt. Het zorgt ervoor dat leerlingen en ouders anoniem of op afspraak kunnen chatten met de medewerkers van het CLB.

Er is – en daarom zeg ik dat het spijtig is – een stijging. Die stijging heeft natuurlijk ook te maken met de coronacrisis. Je ziet een stijging van het aantal chatgesprekken. Om dat op te vangen, hebben we extra middelen toegekend aan de CLBch@t. Het is een extra budget van zo'n 82.000 euro. Dat budget komt boven op de reguliere subsidie van 120.000 euro. Er komt dus veel bij, bijna twee derde. Het bedrag werd toegekend tot en met 31 augustus 2021.

We vragen de CLB-sector om met dat budget te zorgen voor een versnelde implementatie van de blended hulpverlening en een betere bereikbaarheid te garanderen. Meer concreet wordt er 30 procent meer chatmedewerkers ingezet en zijn er langere openingstijden. Die waren aanvankelijk immers beperkt. De CLBch@t is nu steeds bereikbaar van maandag tot en met donderdag, van 14 uur tot 21 uur.

Met die aanvullende digitale projecten kan de CLB-sector veel leerlingen en ouders op een laagdrempelige manier bereiken. Daar is, zoals gezegd, nu heel wat behoefte aan.

Indien nodig, kunnen we de chatmedewerkers doorverwijzen naar het lokale CLB en vervolgens ook naar de hulpverlening binnen Welzijn.

Ook binnen Welzijn kennen ze het onlineaanbod van de CLBch@t en is men blij dat de CLB's de kaart van de digitalisering trekken. Dankzij het Leerlingen Activiteiten en Registratie Systeem (LARS), het softwaresysteem dat de CLB's hanteren, kan er makkelijk informatie worden uitgewisseld met Welzijn, zoals het invullen van de documenten in het kader van jeugdhulp en of het uitwisselen van gegevens met de ZorgAtlas, in het kader van de contacttracing.

De CLB's hebben dus een bijzondere signaalfunctie, een preventieve functie. Dat is meer dan nodig, want ze rapporteren dat er wel degelijk een zeer grote impact van de coronacrisis is. Ik heb het nu over de CLBch@t. Dat is zowat de eerste lijn.

Als men vervolgens dieper gaat graven, nog los van de rapportering of de melding via de chatfunctie, maar via alle mogelijkheden, en de periode van september 2019-januari 2020 van vorig schooljaar gaat vergelijken met dezelfde periode dit schooljaar, dus september 2020-januari 2021, dan zien we voor dezelfde periode in het schooljaar dat de gevallen van verontrusting – dat is een situatie waarin de ontwikkeling van een kind of de fysieke integriteit van een kind bedreigd wordt – vorig jaar 15.170 bedroeg en nu 20.500. Er wordt een M-document, dat is een motivatiedocument, opgesteld als het CLB vindt dat er hulp moet komen, ook als het gezin het daar niet mee eens is. Dat M-document is vorig jaar 696 keer opgesteld en nu 1100 keer. Dat is bijna een verdubbeling.

Wat gebeurt er dan? Op dat moment wordt er hulp gevraagd via het ondersteuningscentrum jeugdzorg (OCJ) en daar wordt bekeken welke hulp, al dan niet vrijwillig, het meest aangewezen is. De grootste stijging zit bij het aantal dossiers dat is overgemaakt aan het parket. Dat waren in de vergelijkbare periode van september 2019 tot januari 2020 maar 39, in de periode september 2020-januari 2021 305. Dat is maal 10. Dat zijn gelukkig kleinere getallen, maar het is wel een onrustwekkende evolutie.

Ik heb dat ook gemeld aan minister Beke. We sturen die gevallen in de richting van Welzijn, waardoor daar de druk verhoogt. Ik heb gezegd: let op, want dat komt allemaal richting Welzijn. Daarom trekken we morgen naar de Vlaamse Regering met een plan om in te zetten op het welzijn van die kwetsbare jongeren. Dat gaat natuurlijk breder dan onderwijs. We melden die zaken, maar dat plan bevat maatregelen om de meest kwetsbaren die de CLB's ontvangen, te helpen. Ik ga daar niet op vooruitlopen. We gaan dat morgen bespreken. U ziet alvast dat er echt een probleem is. Vandaar de scholen volledig open, als het even kan, ook voor de tweede en de derde graad: dat blijft absoluut nodig. Want het is een spijtige vaststelling dat ook in ons welvarend Vlaanderen voor velen de school een veilige haven is, en voor sommigen zelfs de enige veilige haven.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Dank u wel, minister, ook voor die ongelooflijke cijfers. Ik moet ze eerlijk gezegd even laten bezinken, omdat ik ze toch wel hallucinant vind. We spreken erover. We weten dat er problemen zijn, maar als je ze nu in cijfers krijgt, komen ze toch wel binnen. Uit heel dat gegeven blijkt – u hebt er ook naar verwezen – dat het vaak start bij het CLB en dan gaat dat richting Welzijn.

We hebben in 2018 een nieuw begeleidingsdecreet goedgekeurd. Dat is in voege gegaan in 2018. We zijn het derde jaar verder. Een belangrijke basis waarop dat decreet deels gestoeld was, was de audit die een aantal jaar daarvoor was afgenomen van de CLB's. Een belangrijk item in die audit was die rolverdeling. Daarom hebben we in het decreet ingeschreven dat de draaischijffunctie van het CLB een heel belangrijk gegeven was. Rekening houdend met wat u net hebt aangegeven wat er binnenkomt en dat er moet doorgeschakeld worden naar welzijn, weten we dat tot drie jaar terug dat gegeven juist een heel groot probleem was.

De CLB's gaven aan: we geven zaken door aan integrale jeugdhulp, maar uiteindelijk komt het erop neer dat we nog een stukje moeten begeleiden vooraleer de jongeren effectief bij welzijn binnenraken. We zijn in het derde jaar na het in voege treden van het nieuwe begeleidingsdecreet. Hoe kijken we daar nu naar? Merkt u dat er daar verbetering is? Komen er positieve signalen naar voren of stopt die doorstroming nog altijd? U geeft terecht aan: we nemen het op met Welzijn, met collega Beke.

Ik ben heel benieuwd naar wat u morgen in de regering zal bespreken en wat er naar buiten zal komen. Hebt u ook cijfers van hoeveel zaken er bijvoorbeeld starten bij de CLBch@t en die dan uiteindelijk terechtkomen bij en ook opgevolgd worden binnen het welzijnsaanbod. Hoelang blijven die hangen? Hoeveel wordt er doorgegeven? Wat neemt Welzijn effectief op? Hebt u daar een idee van?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Online hulpverlening of blended hulpverlening past volgens ons helemaal in de hulpverlening van de CLB's. U gaf trouwens zelf, minister, in de commissie van 12 december 2019 aan dat we op zoek moeten gaan naar de meest adequate en meest dichtstbijzijnde hulpingang voor jongeren, kinderen, leerlingen die op school aanwezig zijn. Ik denk dan dat die schoolpoort ook een poort voor de hulpverlening mag zijn.

Bovendien gaf u toen aan dat er een onderzoek zou moeten gebeuren naar een structurele inbedding van die onlinehulpverlening. Dat is ondertussen een jaar geleden. Ik denk dat we de vraag kunnen herhalen: hoe ziet u die structurele inbedding? We hebben heel wat subsidies naar de CLB's zien stromen om in coronatijden de beste hulpverlening op maat te bieden. Kunnen we dat verlengen? Hoe ziet u de toekomst van de CLBch@t?

Collega Krekels, ik had onlangs nog een overleg en ik stelde dezelfde vraag die u ook stelde, maar blijkbaar is dat nu nog anoniem. Men was van plan om nog verder onderzoek te doen naar hoe de verdere afhandeling van de gestelde vragen verloopt. In elk geval is er op het terrein heel veel vraag naar om die onlinehulpverlening of dat blended hulpverleningssysteem verder uit te werken. Ik kijk in elk geval uit naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Ik heb twee kleine vraagjes. Het kan zijn dat ik het daarnet gemist heb in uw cijfergegevens, minister, maar wat is het aantal medewerkers dat bijgevoegd is tegenover het groter aanvragen? Hebt u dat ergens vermeld? Misschien heb ik het niet gehoord, maar ik vind dat toch belangrijk.

U hebt ook iets gezegd over de tweede en de derde graad, dat die het liefst zo snel mogelijk volledig terug naar school kunnen. Ik ben het daar 100 procent mee eens. Mocht dat niet lukken – want u staat natuurlijk niet alleen: u moet opboksen tegen anderen die de scholen zoveel mogelijk dicht willen houden –, is het niet denkbaar dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen tweede en derde graad? Dat dus de tweede graad al wel volledig naar school zou mogen en de derde graad eventueel langer thuisblijft of meer afstandsonderwijs zou hebben. Ik sprak met een van mijn oud-collega's en die merkt daar een heel groot verschil in. Hij geeft les in de tweede en in de derde graad en hij ziet dat het veel moeilijker is voor de leerlingen, vooral voor die van het derde middelbaar, die nog niet zo goed in staat zijn om zelfstandig te studeren. Daar duiken veel meer mentale problemen op. Die belanden dan wellicht bij het CLB. Vandaar dus de vraag of er daar geen prioriteit aan kan worden gegeven.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De CLB's werken sowieso goed, ook de CLBch@t werkt goed. In het afgelopen schooljaar, in 2020, zagen we alleen al een stijging van de werklast met bijna 60 procent. Daarom hebben we die versterking doorgevoerd.

Twee, de schoolpoort is de weg naar hulp. Maar als het gaat over verontrusting, verwijzen we via het CLB natuurlijk ook door naar Welzijn, wat dan, vermits er via onze poort meer gevallen binnenstromen, natuurlijk verderop capaciteitsproblemen

veroorzaakt. Net daarom willen we morgen ook een gezamenlijk plan van aanpak bespreken waarbij je moet zorgen voor versterking van Huizen van het Kind, van het lokale gezondheidsoverleg, van de vertrouwenscentra. We moeten daar proberen de opvang van die extra noden ook te voorzien van een extra capaciteit.

Het belangrijkste blijft natuurlijk: als je vaststelt dat er zo'n toename is, is er wel een causaal verband met het gedeeltelijk sluiten van de scholen. Het is en blijft mijn ambitie om die tweede en derde graad van het secundair onderwijs zo snel mogelijk te heropenen en volledig contactonderwijs te organiseren. Daarom hebben we nu nog geen uitspraak gedaan in ons overleg van het begin van de week over die tweede en derde graad, eenvoudigweg omdat de virologen ons gezegd hebben dat we de impact van de Britse variant pas echt gaan kunnen inschatten binnen twee weken. Oké, dan gaan we binnen twee weken opnieuw evalueren en kijken of we alsnog in het secundair onderwijs meer contactonderwijs kunnen organiseren, zelfs nog voor de paasvakantie. Het zal afhangen van die evaluatie. Als we dan keuzes moeten maken tussen de tweede en derde graad, is het evident dat we in eerste instantie prioriteit geven aan de tweede graad. Op 14-jarige leeftijd een week alleen thuiszitten, dan weet je natuurlijk dat van leren niet altijd evenveel in huis komt dan wanneer je gewoon op de schoolbanken zou zitten. In sommige gevallen is dat echt zonder enig kader, en weinig geëquipeerd soms. Specifiek in het kader van deze problematiek gaat het dan ook nog eens over fysieke veiligheid en over integriteit.

De concrete vraag rond extra personeel: ik dacht dat men het afgelopen schooljaar met een 150 was, maar dat moet ik nu even opnieuw gaan opzoeken. Het CLBch@t-team bestond uit ruim 150 enthousiaste medewerkers. Ik denk dat dat ondertussen is opgetrokken naar een 195, maar je moet dat niet verwarren met voltijdse. En je hebt de vrijwilligers. Ik denk dat er van de extra middelen die we toegekend hebben – ik houd daar een beetje een slag om de arm –, ook 2,5 voltijdsequivalenten (vte's) extra zijn toegekend om daar voltijds professioneel te zorgen voor extra bijstand.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik denk dat het gewoon heel belangrijk blijft. Als we willen inzetten op het welzijn van onze leerlingen, moeten alle schakels aan elkaar gelinkt zijn. Collega Vandromme gaf terecht aan dat de school die eerste toegangspoort is. Het CLB is een partner die bereikbaar is, zeker via zijn chat, maar uiteraard ook op andere manieren. Het is dus heel belangrijk dat die bereikbaar zijn, maar dan moet natuurlijk ook de doorstroming kunnen volgen in de verschillende richtingen. Ik had begrepen uit uw antwoord – waarvoor dank trouwens, collega Vandromme – dat het nu nog moeilijk weer te geven is in welke mate die specifieke doorstroming gebeurt en in welke mate die toch nog stukt. Dat is zeer interessant om op te volgen.

En dan, zoals daarnet al gezegd, minister, kijk ik uit naar morgen. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over meelooptrajecten voor aspirant-directeurs – 1900 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Loes Vandromme

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Vanaf maart zullen kandidaat-directeurs tot zes maanden een meelooptraject kunnen volgen met een ervaren schooldirecteur. Het personeelslid kan zo in het echt zien wat de job van directeur allemaal inhoudt en tegelijk leren hoe een geroutineerd directeur daarmee omgaat. Met deze maatregel wilt u potentiële kandidaten van zowel binnen als buiten het onderwijs warm maken voor het schoolleiderschap en hen beter voorbereiden op de toch wel veeleisende job van schooldirecteur.

Schooldirecteur is immers een knelpuntberoep geworden. Vaak beginnen nieuwbakken directeurs met veel motivatie aan hun opdracht, zonder dat ze echt weten waar ze mee geconfronteerd zullen worden. Dat leidt in heel wat gevallen tot een snelle uitstroom, al dan niet definitief.

Deze meelooptrajecten zijn een tijdelijke maatregel die u voor de komende twee schooljaren mogelijk maakt. Daarna wilt u op basis van een evaluatie bekijken of deze maatregel eventueel structureel verankerd kan worden. Ik heb hierover de volgende vragen voor u.

Onder welk statuut zullen deze kandidaat-directeurs gedurende hun meelooptraject opereren? Op welke manier zult u scholen en kandidaat-directeurs hierover informeren? Hoe en waar kunnen kandidaten zich aanmelden? Hoe zullen de kandidaat-directeurs gedurende dit meelooptraject bezoldigd worden en welke middelen maakt u hiervoor vrij? In welke mate zullen de begeleidende directeurs richtlijnen meekrijgen of voorbereid worden op deze meelooptrajecten?

Dit is een tijdelijke maatregel. Op basis van een evaluatie van deze periode wilt u hierna nagaan of dit meelooptraject verankerd kan worden in de selectie- en wervingsprocedure voor schoolleider. Kunt u hier al meer duiding over geven?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Vanaf 1 maart gaan we inrichtende machten in het basisonderwijs, deeltijds kunstonderwijs (dco), secundair onderwijs en volwassenenonderwijs en centrumbesturen in de basiseducatie de mogelijkheid geven om een meelooptraject voor directeur te organiseren. Dat besluit wordt morgen hopelijk ook door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

Wat is de aanleiding? De job van directeur wordt alsmaar meer een knelpuntfunctie, net als die van leraar, maar nog meer dan die van leraar. Er is een groeiende uitstroom aan schoolleiders tijdens de loopbaan. Heel wat potentiële kandidaten voor het ambt van directeur twijfelen of ze effectief zouden ingaan op het aanbod om directeur te worden of om zich kandidaat te stellen voor een vacature, en zeker in het geval van diegenen die momenteel nog buiten het onderwijs staan. Dikwijls is die functie een grote onbekende, soms zelfs voor leerkrachten met enige ervaring, laat staan voor degenen die van buiten het onderwijs komen.

Om de twijfel of koudwatervrees van kandidaten weg te nemen of wat te milderen, willen we het mogelijk maken dat een inrichtende macht of een centrumbestuur een kandidaat-directeur of een geïnteresseerde – zowel een reeds geselecteerde kandidaat-directeur voor een effectieve vacature als een potentiële of geïnteresseerde kandidaat – de mogelijkheid kan bieden om gedurende een bepaalde periode mee te lopen met een of meerdere ervaren directeurs. Zo kan de betrokkene kijken, observeren en vragen stellen over de job van directeur. Het leven zoals het is: de directeur. Dat kan hij mee beleven. Wat houdt dat allemaal in? Wat komt er allemaal kijken bij dat werk?

Het personeelslid in onderwijs kan tijdelijk aangesteld zijn of vast benoemd zijn in een wervings-, selectie- of bevorderingsambt en moet minstens voor een halftijdse opdracht in onderwijs aangesteld zijn tijdens de duur van het meelooptraject.

Voor een personeelslid uit het onderwijs voorzien we een maximumduur van een meelooptraject van zes maanden. Tijdens deze periode wordt het personeelslid voor een halftijdse opdracht vrijgesteld van zijn initiële onderwijsopdracht. Ze doen de twee dus tegelijkertijd. Voor een zijinstromer bedraagt de maximumduur van een meelooptraject drie opeenvolgende maanden, omdat die voltijds kan meegaan. De halftijdse vrijstelling van de onderwijsopdracht zal gebeuren via een verlov dat de inrichtende macht aan het personeelslid toekent. Tijdens dit verlov blijft het personeelslid in dienstactiviteit.

De zijinstromer kan dus meelopen met een maximumduur van drie opeenvolgende maanden. Tijdens deze drie maanden wordt de zijinstromer tijdelijk aangesteld in een niet-organieke betrekking in een wervingsambt en ontvangt hij een salaris voor deze prestaties. Zo maken we het aantrekkelijk en bieden we aan om in het 'pateeke' te bijten. Als men de smaak te pakken heeft, wordt die zo in het onderwijs getrokken.

De feitelijke ontwikkeling en organisatie van het meelooptraject voor directeur gebeurt op lokaal niveau door de inrichtende macht. Hierdoor kunnen criteria rond inhoud, modaliteiten en periodes optimaal worden afgestemd op de lokale situatie en noden. We geven vertrouwen, autonomie en verantwoordelijkheid aan de inrichtende macht.

Er zijn wel een minimaal aantal voorwaarden opgenomen in het besluit. We willen de inrichtende machten echter wel ondersteuning bieden bij de organisatie en ontwikkeling van hun meelooptrajecten. Daartoe hebben we een kortlopende onderzoekopdracht gelanceerd voor de opdracht 'Ontwikkeling van onderbouwde inspiratiegids over job shadowing voor leiderschap voor schoolbesturen en kandidaat-leidinggevend'. Een oproep om voorstellen in te dienen voor deze opdracht, werd op 5 januari op de onderzoekswebsite gepubliceerd. Er werden drie voorstellen ingediend en die zijn ondertussen door een beoordelingscommissie beoordeeld. Ik heb ondertussen mijn goedkeuring gegeven aan het voorstel van de beoordelingscommissie, zodat de Karel de Grote Hogeschool (KdG) snel deze opdracht kan opnemen. Zij hebben dan vier maanden de tijd om de gevraagde inspiratiegids op te leveren, die we dan breed beschikbaar stellen voor alle betrokkenen.

Een inrichtende macht moet een meelooptraject aanvragen bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) of bij het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS), afhankelijk van het onderwijsniveau waar het meelooptraject zal worden aangeboden. Dit zal gebeuren via digitale weg.

De mogelijkheid om een meelooptraject voor directeur te organiseren is een tijdelijke maatregel die geldt vanaf 1 maart 2021 tot en met 31 december 2022. Op basis van de ervaringen en vaststellingen gedurende deze periode zullen we een evaluatie opmaken in samenwerking met de sociale partners. Ik ga hier nog niet vooruitlopen op eventuele conclusies.

En ten slotte wens ik nog mee te geven dat de inrichtende machten, onderwijsinstellingen en personeelsleden op de hoogte worden gebracht van dit tijdelijk project via een omzendbrief die de administratie ondertussen heeft gepubliceerd. Deze omzendbrief bevat gedetailleerde toelichting over de mogelijkheden tot organisatie van het meelooptraject evenals de nodige praktische schikkingen betreffende de aanvraag van een meelooptraject. Deze omzendbrief, onder voorbehoud van goedkeuring door de Vlaamse Regering, kunt u terugvinden op data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw toelichting. Ik vind zo'n meelooptraject een bijzonder goed initiatief om startende, geïnteresseerde directeurs warm te maken en eventuele koudwatervrees weg te nemen. Zo kunnen ze een goede keuze maken en hopelijk enthousiast aan hun job beginnen.

Er is natuurlijk meer nodig dan enkel enthousiasmeren. Ik denk dat ze ook enorm veel kunnen bijleren als ze zes maanden meelopen met een ervaren directeur. Het is belangrijk, want ik heb gelezen dat scholen met sterke schoolleiders – en dat is het doel van dit initiatief – veel minder klachten hebben over planlast. Het is dus een initiatief dat ervoor kan zorgen dat er veel minder planlast is.

Ik heb mij in het krokusreces een beetje beziggehouden met mij wat meer te informeren over die planlast. Ik vond een heel goede studie van de Antwerp Management School van 2013: 'Kom op tegen planlast'. Ze bevat heel veel aanbevelingen aan alle actoren want het is natuurlijk niet enkel het Ministerie van Onderwijs dat acties moet ondernemen. Ik weet niet of u het weet, maar u bent eigenlijk systematisch al die aanbevelingen tegen planlast aan het aanpakken, wat mij bijzonder veel plezier doet. Als alle actoren een initiatief nemen om die planlast aan te pakken, dan kunnen we nog goede vooruitgang maken.

U hebt heel veel informatie gegeven. Ik heb nog een bijkomende vraag. U maakt middelen vrij. Hebt u enig idee hoeveel kandidaat-directeurs in het eerste proefproject zouden kunnen meelopen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het is een heel mooi project en ik kijk uit naar de resultaten ervan. Ik heb twee korte bijkomende vragen.

Hoe gaan we de zogenaamde ervaren schooldirecteurs selecteren? Zoals collega Grosemans komt te zeggen, maken scholen met een sterke schoolleiding soms wel het verschil. Het is dus zaak om ervoor te zorgen dat de stagiairs terecht komen in de scholen die net een heel goed voorbeeld zijn. Hoe worden ze geselecteerd?

Plant u nog andere beleidsmaatregelen of proefprojecten om het ambt van directeur aantrekkelijker te maken? Het is inderdaad een gigantisch probleem. Ik zie af en toe ook directeurs en ze moeten keuzes maken. De waardering die ze krijgen, is niet altijd navenant. Het is misschien goed om ook daarrond een breder traject op te zetten.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik heb uit de Coronacommissie onder andere onthouden dat sterke scholen met sterke directies snel kunnen schakelen. Het is een cruciale voorwaarde voor de kwaliteit van een school die dienstverlening aan onze jongeren verleent. Ik geloof heel sterk in kwaliteit en in de kracht van schooldirecteurs voor wat de kwaliteit van het onderwijs betreft. We hebben er gisteren nog over gesproken in het kader van de vaste benoeming en over de cruciale rol van het human-resourcesbeleid voor de evaluatie die nu wordt aangepast. Het moet een positief instrument zijn waarin een positieve rol is weggelegd voor het beleid van een school.

Ik deel de visie en de mening van de collega's dat het ondersteunen van schoolleiders cruciaal is. Ze van in het begin goed begeleiden, is heel belangrijk.

We kijken uit naar het competentieprofiel voor schoolleiders. Het is een belangrijk instrument in de start en de loopbaan van zo'n directeur. Zo weten ze wat van hen wordt verwacht.

U hebt verwezen naar de omzendbrief over dit meelooptraject. We kregen daarover praktische vragen. Het is een tijdelijk project. Gaat het over het schooljaar of over een kalenderjaar waarover wordt gesproken? Kunt u dat wat meer verduidelijken? Als de periode in de vakantie valt, betekent dat dan dat het voor zijinstromers, die maar drie maanden meelopen, niet over de schooljaren heen kan?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Wij vinden het een zeer goed idee en hopen dat het zo snel mogelijk breder kan worden uitgerold.

Mijn vraag is: hoe zit het juist? Moet er een aanleiding zijn, een vacature voor directie? De directie kan dan een geschikte kandidaat aanduiden. Of mag dat ook zonder dat er expliciet een vacature is?

Maar als dat over enkele jaren het geval zou zijn, kan men dan iemand al een beetje laten warmlopen? Is dat wellicht nodig? Moet dat op de eigen school zijn of mag het een andere school zijn?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Laat ons ervoor zorgen dat dit initiatief gefocust blijft op de vooropgestelde doelstelling. We focussen natuurlijk op het aanvoelen van de inhoud van de job. Ik hoop dat er geen misbruik van wordt gemaakt om via die weg aan extra personeelsleden te komen en te gaan insourcen. Dat mag echt niet de bedoeling zijn. Het is niet rechtstreeks gekoppeld aan een vacature, maar je stelt je wel bloot aan mogelijke misbruiken. Ik hoop dat dat niet het geval zal zijn. We moeten daar de vinger aan de pols houden.

Het is moeilijk in te schatten wat de respons uit het veld zal zijn. We hebben wel voorzien in een budget van 4 miljoen euro. De termijn loopt vanaf 1 maart tot december 2022. Tot dan hebben we die middelen voorhanden. We gebruiken daarvoor ook de relancemiddelen. Het is een kortlopend project, wel, toch anderhalf jaar. Ik hoop dat we dat gaan kunnen gebruiken. Ik hoop dat de vooropgestelde doelstelling vooral wordt nagestreefd.

We gaan ervan uit dat die 4 miljoen euro mogelijk te weinig is, gelet op het aantal vacatures voor directies dat we verwachten in de komende periode. Het stopt hier natuurlijk niet. Mijnheer Danen, er komen nog initiatieven ter ondersteuning van de directeurs. We starten gesprekken in dat kader met de sociale partners, maar daar ga ik niet op vooruitlopen. We gaan wel zorgen voor nog betere ondersteuning van onze directies.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik hoop inderdaad dat het meelooptraject heel wat kandidaat-schoolleiders warm zal maken om in de job te stappen. Met uw woorden: ik hoop dat het 'pateeke' zal smaken.

Ik vind de inspiratiegids ook een heel goed idee voor degenen die eventueel willen instappen of gewoon ter informatie. Ik zal dit project in elk geval verder opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het nieuwe ondersteuningsmodel
– 1928 (2020-2021)**

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Na een eerdere beslissing om een nieuw ondersteuningsmodel met een jaar uit te stellen, werd in het decreet tot het nemen van dringende tijdelijke maatregelen in het onderwijs naar aanleiding van de coronacrisis – Coronadecreet Onderwijs V genoemd – van 18 december 2020 afgesproken om de ondersteuningsnetwerken weer een jaar verder te laten werken. Concreet betekent dit dat we volgend schooljaar een vijfde jaar van het ondersteuningsmodel ingaan, met inbegrip van het tijdelijk statuut voor de ondersteuners. Het perspectief voor ondersteuners op erkenning voor hun specifieke opdracht in de vorm van een vaste benoeming bijvoorbeeld verdwijnt daarmee weer uit het zicht.

Op mijn schriftelijke vraag van eind november 2020 antwoordde u nog, minister, en ik citeer: "De arbeidsvoorwaarden voor de ondersteuners zullen hier een belangrijke plaats in krijgen. Het doel is om een stabiele functie van ondersteuner te voorzien die kwaliteitsvolle ondersteuning mogelijk maakt op een efficiënte manier met impact tot op de klasvloer. De personeelsleden in het huidige ondersteuningsmodel hebben de voorbije jaren heel wat expertise verworven. Zij hebben recht op een toekomstperspectief en een duidelijke arbeidsregeling die de basis vormt voor het voeren van een coherent personeelsbeleid ten aanzien van de leerondersteuner."

Ik leid daaruit af dat u het met mij eens bent, als ik zeg dat wij ondersteuners zo snel als mogelijk ook de nodige zekerheid qua personeelsstatuut moeten kunnen geven. Op vandaag is die zekerheid er echter nog altijd niet.

Het aantal tijdelijke aanstellingen van doorlopende duur (TADD'ers) dat als ondersteuner werkt, stijgt trouwens vrij snel. In het schooljaar 2019-2020 steeg hun aantal naar 305 koppen, goed voor 213 voltijdequivalenten (vte's). Dat is 61 koppen meer, 52,98 vte's, meer dan het jaar daarvoor.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen deed ondertussen een oproep aan alle schoolbesturen om het verlot 'tijdelijk andere opdracht', dat vastbenoemde personeelsleden moeten aanvragen om ook volgend schooljaar als ondersteuner te kunnen werken, goed te keuren. Maar uiteraard dringt zich een duurzame oplossing voor deze ondersteuners op, evenwel zonder dat er een voorafname op het nieuwe ondersteuningsmodel gebeurt.

Werkt u aan een overgangsregeling voor deze mensen, die ondertussen al bijna vijf jaar aan de slag zijn zonder rechten op te bouwen inzake vaste benoeming? Zo ja, welke uitgangspunten worden daarbij gehanteerd? Tegen wanneer voorziet u dat deze regeling rond zal zijn?

Een eerste conceptnota over het nieuwe Begeleidings- of Leersteundecreet werd eerst aangekondigd voor eind maart 2020. De nota is er nog niet. Wanneer mogen we hier de eerste teksten rond verwachten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik ben het met u eens dat de toekomstige leerondersteuners recht hebben op een vast personeelsstatuut met stabiele arbeidsvoorwaarden. Het

is een van de uitgangspunten waar alle onderwijspartners achter staan. De concretisering hiervan heeft wel wat meer voeten in de aarde dan de formulering van dat uitgangspunt.

We zijn bezig met de voorbereiding van het ontwerp van decreet over leersteun. Concretisering betekent: welk ambt? Welke weddeschalen? Welke uurregeling? Welke werkgever? Waar leggen we de link, de verbinding? Dat blijkt moeilijker om overeenstemming te vinden. Ik herinner me de eerste vergadering met de onderwijsverstrekkers daarover. Ik kreeg evenveel meningen als er onderwijsverstrekkers rond de tafel zaten. Men groeit daar wel naar elkaar toe, maar ik neem de tijd voor het uitwerken van de conceptnota leersteun, zodat we de vele bezorgdheden op het onderwijsveld kunnen capteren en beantwoorden. Maar ik kan wel al meegeven dat we in een eindfase zitten voor de ontwikkeling van de conceptnota.

Het is daarin absoluut mijn betrachting om ten eerste voor de leerondersteuners een statuut te creëren waarin ze in aanmerking kunnen komen voor TADD en vaste benoeming. Ze krijgen hierdoor een toekomstperspectief en een duidelijke arbeidsregeling. Ten tweede wil ik de huidige ondersteuners maximaal een aanstelling te geven als leerondersteuner. Het voorrangsmechanisme dat hiervoor zal worden gebruikt, is momenteel in opmaak.

Voor de volledigheid breng ik nog even in herinnering dat ondersteuners vandaag al rechten opbouwen. Zij kunnen weliswaar niet vast benoemd worden als ondersteuner, maar zij bouwen wél rechten op in het onderliggende ambt waarin ze zijn aangesteld. Op die manier is een vaste benoeming in ons onderwijs ook vandaag al mogelijk, zij het dan in dat ambt van aanstelling in het buitengewoon onderwijs. We leggen er de laatste hand aan, maar ik moet een laatste ronde organiseren met de onderwijsverstrekkers om een doorbraak te realiseren.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Minister, dank u. Ik denk dat we er allemaal van overtuigd zijn dat kwalitatief onderwijs start met sterke krachten. De ondersteuningsnetwerken zijn bemand en bevrouwd met van die sterke krachten, mensen met ervaring in verschillende onderwijscontexten. Op die manier kunnen ze leerkrachten ondersteunen.

Ik krijg signalen uit het veld dat meer en meer ondersteuners zich vragen stellen wegens het statuut, wegens de toekomst van het nieuwe Leersteundecreet. We moeten snel rust kunnen brengen, en geen moment te laat. U hebt het over het voorrangsmechanisme dat in opbouw is. We kijken ernaar uit.

In elk geval kijk ik ook uit naar het resultaat van het overleg dat u daarrond organiseert. Ik vernam ook dat de stuurgroep ondersteuningsmodel, waar onder andere de vakorganisaties in zitten, opgeheven is. Kunt u daar wat extra duiding over geven? Wat is daar precies gebeurd? Waarom is dit overleg geschrapt is? Maar in elk geval kijken we uit naar de toekomst van het nieuwe M-decreet.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik sluit me graag even aan bij de vraag van collega Vandromme, omdat het inderdaad zo is dat ondersteuners op die duidelijkheid zitten te wachten. Minister, u geeft ook terecht aan dat er verschillende pistes zijn die de ondersteuners zelf aanbrengen. Dan is het inderdaad niet eenvoudig om van al die zaken het beste te kiezen, zodanig dat we zoveel mogelijk tegemoet kunnen komen aan een maximum van de wensen van de ondersteuners.

U geeft in uw antwoord ook aan dat we onze tijd nemen om die conceptnota tot in de commissie te brengen. Ik denk dat dat goed is, omdat het nu corona is en de

leerkrachten heel veel bevraagd zijn. Ze kijken wel uit naar dat decreet Leersteun. Dat merk ik ook. De verwachtingen daaromtrent zijn ook hooggespannen. Ik denk dat het heel goed is dat als de conceptnota naar voren komt, het inderdaad iets is waar we effectief een volwaardige discussie over kunnen voeren en dat we ook voelen dat alles wat daarin staat, ook voor een deel gedragen is, dat we daarin de zaken herkennen die we ook op het veld horen. En dan heel belangrijk: dat u ook zal mikken op een geleidelijke realisatie van dat meer inclusief onderwijs. We moeten stap voor stap in die richting kunnen gaan. Ik denk dat u bij de begroting ook al een paar voorafnames hebt gedaan in functie van het Leersteundecreet, zoals die zorgtijdsgarantie, waarvoor u extra middelen hebt voorzien. Ik denk dat dat ook een heel belangrijk gegeven is en dat mensen wel voelen dat we eraan aan het werk zijn. Ik denk dat het goed is dat de vraag gesteld is om aan de ondersteuners toch de boodschap te kunnen overbrengen dat we hun verzuchtingen horen, dat we ze ook begrijpen en dat we echt wel een gedegen antwoord willen aanbieden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De schrapping van het overleg was net om de zaken sneller vooruit te doen gaan, omdat werd vastgesteld dat er op dat niveau geen doorbraken werden gerealiseerd, dat men een beetje in rondjes bleef draaien. Vandaar dat dit eerder bilateraal is opgenomen: om sneller te kunnen gaan, om doorbraken te realiseren. Ik denk dat ik volgende weken in dat kader, opnieuw, al dan niet bilateraal, dat overleg zal moeten laten plaatsvinden, om fundamenteel die doorbraken te kunnen realiseren. Hopelijk spelen corona en de actualiteit ons niet te veel parten in dezen.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Dank u wel, minister, in elk geval is het belangrijk dat we allen erkennen dat er zo snel mogelijk gewerkt moet worden aan dat statuut van die ondersteuners, dat we hun rust en zekerheid kunnen brengen, want dat is toch wat er nodig is in dit onderwijs in tijden van corona, maar ook los van corona. Het is goed dat u doorbraken verwacht en dat daar zo snel mogelijk duidelijkheid in komt. Vanuit de ouder- en belangenorganisaties van kinderen met bijzondere noden kreeg ik ook nog de uitdrukkelijke vraag om verder betrokken te worden bij de ontwikkeling van het nieuwe decreet, maar ik ben ervan overtuigd dat u ook aan tafel gaat met die mensen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over taalscreening bij kleuters – 1935 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het advies van de Vlaamse Onderwijsraad over taalscreening bij kleuters – 2019 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Om te verhinderen dat kinderen in het lager onderwijs moeten starten met een taalachterstand, wordt aan het begin van de derde kleuterklas voortaan een uniforme en gestandaardiseerde taalscreening

afgenomen. Dat werd zo afgesproken in het regeerakkoord en, minister, ook in uw beleidsnota gaf u aan om hier werk van te willen maken.

Uit mijn schriftelijke vraag van 15 juni 2020 weten we dat de opdracht tot het ontwikkelen van het taalscreeningsinstrument werd gegund aan het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO), verbonden aan de KU Leuven en onder leiding van professor Kris Van den Branden. In het najaar zou alvast in een aantal kleuterscholen de nodige kalibratie van het instrument uitgevoerd worden.

Het plan is om vanaf het schooljaar 2021-2022 van start te gaan met de screening voor alle kleuters in het begin van de derde kleuterklas. Er wordt een traject op maat uitgewerkt voor de kleuters die extra ondersteuning nodig blijken te hebben om onze taal voldoende te beheersen. U voorziet daarvoor ook extra middelen.

Hoe de concrete invulling van de taalintegratietrajecten er dan moet uitzien, behoort tot de autonomie van de school, zo gaf u nog mee in het antwoord op mijn schriftelijke vraag van 15 juni 2020. Om scholen bij deze invulling inspiratie te bieden en te ondersteunen werd een oproep voor wetenschappelijk onderzoek uitgeschreven. Een onderzoeksteam, verbonden aan de Universiteit Antwerpen, werkt nu een leidraad uit om scholen concrete handvatten en haalbare praktijkvoorbeelden aan te reiken. Eind juni zou deze handleiding klaar moeten zijn. Dat is heel krap voor de scholen.

Begin februari bracht de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) een advies uit rond deze taalintegratietrajecten. Hij stelde voor om het schooljaar 2021-2022 als een overgangsjaar te beschouwen. Volgens de Vlor is er nog veel onduidelijkheid over deze taalscreening maar anderzijds is het ook hoog tijd om alle betrokkenen te informeren.

Minister, wat zijn de bevindingen op basis van de kalibratieoefening die eind vorig jaar liep? Welke conclusies trekt u hieruit voor het verder uitrollen van de screening? Bijvoorbeeld over het afnamemoment van screenings bij kleuters?

De centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en pedagogische begeleidingsdiensten worden gezien als ideale ondersteunende partners voor deze scholen. Krijgen zij daartoe de nodige ruimte en middelen?

Hoe zult u de beschikbare middelen voor taalintegratietrajecten precies inzetten?

Hoe zult u ervoor zorgen dat alle scholen Vlaanderenbreed over de nodige middelen beschikken en de nodige ondersteuning krijgen om taaltrajecten uit te werken?

Bent u bereid om een overgangsjaar in te lassen, zoals de Vlor voorstelt?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Mevrouw Vandromme heeft de context al geschetst. Er komt vanaf de start van het schooljaar 2021-2022 bij de start van het leerplichtonderwijs een verplichte taalscreening voor vijfjarige kleuters. Als het kindje niet slaagt op de taalscreening, komt er een actief taalintegratietraject Nederlands. Daarvoor wordt in het basisonderwijs 9 miljoen euro voorzien in 2021. Het taalscreeningsinstrument en de handleiding zouden pas eind juni 2021 klaar zijn.

Minister, u weet dat wij voorstander zijn van zo'n taalscreening en ook van de taalintegratietrajecten. Het is inderdaad belangrijk voor hun verdere schoolcarrière dat de kinderen goed Nederlands spreken. Je kunt daar niet vroeg genoeg mee beginnen. We vinden dat een goede zaak, op voorwaarde dat het op een goede manier gebeurt. Dat betekent volgens ons geen taalbadklassen en geen kleuters

laten zitten. Dat vinden we contraproductief in het eerste geval en demotiverend in het tweede geval. Maar die discussie gaan we nu niet opnieuw voeren.

De tweede voorwaarde is dat er stevige wetenschappelijk onderbouwde en gevalideerde tests ter beschikking zijn en dat ook de trajecten wetenschappelijk onderbouwd zijn.

Ten derde moet er doorgedreven worden ingezet op begeleiding en professionalisering van zowel de leerkrachten als de begeleidsters die, neem ik aan, straks die taalscreenings en taalintegratietrajecten in de praktijk zullen moeten brengen.

Tot slot moet er een goede communicatie zijn met alle betrokken actoren: ouders, CLB's, pedagogische begeleidingsdiensten en uiteraard de scholen.

Wij maken ons daar toch zorgen over, zeker gezien die bijzonder krappe timing. Het schooljaar 2021-2022 staat bij wijze van spreken voor de deur. Wij vragen ons af of dat wel realistisch is, zeker als je een kwalitatieve en methodologisch goed onderbouwde test wilt afnemen en een traject wilt opzetten, om nog maar te zwijgen van het feit dat we in coronatijden zitten, wat het voor de scholen in termen van operationeel werk allemaal niet evident maakt.

We zijn niet alleen. De Vlor heeft soortgelijke opmerkingen in zijn advies. Mevrouw Vandromme had het erover. De Vlor roept op om zo snel mogelijk werk te maken van een duidelijke communicatie. Hij vraagt ook om een overgangsjaar in te bouwen, aangezien de instrumenten pas eind juni beschikbaar zullen zijn. De Vlor vraagt ook heel expliciet dat de screening niet onmiddellijk na de vakantieperiode zou worden afgenomen, omdat de leerlingen tijdens de vakantie soms minder met het Nederlands in aanraking komen, wat een vertekend beeld zou kunnen geven.

Vervolgens ziet de Vlor een grote valkuil in de extra professionalisering die nodig is om die instrumenten tot een goed einde te brengen. Een dergelijke taalscreening mag niet op zichzelf staan. Er is nood aan begeleiding van de schoolteams voor een kwaliteitsvolle implementatie en opvolging, samen met de leerlingenbegeleiding en de CLB's. De taalscreening en de opvolging ervan moeten plaats krijgen in het schooleigen beleid. Elke school zou een soort van taalintegratiebeleid moeten kunnen opzetten. De Vlor stelt daarom voor om het aantal halve pedagogische studiedagen te verhogen en om het beleidsvoerend vermogen van de basisscholen te versterken.

De Vlor vraagt vervolgens om de investeringen in het kleuteronderwijs te verhogen, en niet enkel extra middelen te voorzien voor de taalintegratietrajecten an sich. Zo kan er een duurzaam taalondersteuningsbeleid uitgewerkt worden.

Minister, ik neem aan dat u kennis hebt genomen van het advies. Hoe staat u daar tegenover?

Kunt u garanderen dat er tegen juni in elk geval een methodologisch sterk onderbouwde en gevalideerde test ter beschikking zal zijn? Bent u het ermee eens dat de timing toch krap wordt voor de invoering volgend schooljaar? Bent u dan ook bereid om een overgangsjaar te voorzien in het schooljaar 2021-2022?

Op welke manier zult u tijdig naar de scholen en alle betrokkenen communiceren over de nieuwe taalscreening en de taalintegratietrajecten? Wie zal ze afnemen en begeleiden, zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs? Zijn dat de kleuterleidsters en de leerkrachten zelf?

Wanneer in het schooljaar worden die testen afgenomen, gelet op de opmerking van de Vlor?

Op welke manier worden de ouders geïnformeerd?

Op welke manier wordt de professionalisering voorzien en versterkt, zodat de instrumenten kwaliteitsvol kunnen worden geïmplementeerd? Bent u bijvoorbeeld van plan om het aantal pedagogische studiedagen te verhogen, zoals de Vlor voorstelt?

Wat gaat u doen om het beleidsvoerend vermogen van de scholen te versterken?

Er is 9 miljoen euro. Op welke manier zullen die middelen specifiek worden aangewend. Zullen ze ook dienen voor de professionalisering en ondersteuning van de schoolteams? Kan dat worden ingezet voor extra middelen in de klas? Bent u het met mij eens dat 9 miljoen euro toch nogal krap lijkt om tegen het begin van het volgende schooljaar in alle basisscholen in Vlaanderen en Brussel dergelijke taalintegratietrajecten en taalscreenings op te zetten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het Vlor-advies wekt de indruk dat het screenen van leerlingen op hun kennis van het Nederlands en het organiseren van een taalintegratietraject iets totaal nieuws is. Dat is natuurlijk niet zo: scholen doen dit al jaren. Het verschil is dat we de screening een jaar vervroegen, dat we één instrument met een duidelijke handleiding ter beschikking stellen, dat we een praktijkgids rond de taalintegratieprojecten bezorgen en dat we extra middelen ter beschikking stellen voor de taalintegratietrajecten.

Voor de pedagogische begeleidingsdiensten en de CLB's is dit ook geen nieuwe opdracht. Ze ondersteunden de scholen al in het afnemen van de taalscreening in het lager onderwijs en de daaropvolgende trajecten. Ze kunnen die expertise inzetten in het ondersteunen en versterken van de scholen. Ze kunnen zelf ook terugvallen op de praktijkgids én op de handleiding bij de screening die we ter beschikking stellen.

De Vlor vraagt in zijn advies geen overgangsjaar voor het afnemen van de taalscreening zelf, maar voor de daaropvolgende taalintegratietrajecten. Ik weet niet goed hoe ik dat moet begrijpen. Moet ik dat dan begrijpen als een echt jaar waarbij we alle vijfjarige kleuters in het najaar van 2021 zouden gaan screenen, en waar we dan vervolgens niets mee doen, waar we geen vervolgstuk aan breien? Dat kan toch niet de bedoeling zijn? Je creëert verwachtingen, want je neemt een taalscreening af, maar dan moet je vervolgens toch ook remediërend kunnen optreden? Als men het natuurlijk eerder heeft over een inloopjaar, dan begrijp ik dat volkomen. Ook de onderwijsinspectie, mijn administratie en mijn kabinet begrijpen natuurlijk dat, wanneer je zoiets nieuws invoert op het niveau van de kleuterschool, je het dan wat tijd geeft, een inlooptijd. Dat lijkt mij volstrekt aanvaardbaar.

Ik moet wel iets corrigeren: de inspiratiegids voor de taalintegratietrajecten wordt niet pas in juni, maar wel al eind april dit jaar opgeleverd.

De Vlor vraagt om de afname niet vlak na de herfstvakantie te doen en daar heb ik begrip voor. Maar eerlijk gezegd, ik ga niet bepalen wanneer de scholen dat moeten doen. Ik kan dat opnieuw meegeven als richtlijn in een inspiratiegids, maar het zijn natuurlijk de experts en de wetenschappers die ter zake de aanbevelingen moeten formuleren.

Ik merk dat in het Vlor-advies de taalscreening aangegrepen wordt om allerlei bijkomende zaken voor het basisonderwijs te vragen. Dat siert hen natuurlijk. Je weet dat daar een apart traject loopt, en dat we dat niveau absoluut zullen

versterken. We hebben een groeipakket voorzien voor deze legislatuur, maar dat is dan ook voorwerp van verdere bespreking.

Wat de kalibratieoefening betreft, begrijp ik dat er interesse is voor de resultaten van die oefening. Ook ik ben er benieuwd naar. Maar de resultaten van deze kalibratieoefening zijn natuurlijk bedoeld om het instrument verder te ontwikkelen, het is geen onderzoek op zich waarvan we de resultaten communiceren naar de buitenwereld. Ik weet ook niet in welke mate het representatief is. Er is natuurlijk een voorafgaande selectie gebeurd, en ik weet niet in welke mate die keuze volledig representatief is. Het is een tussenstap naar de ontwikkeling van het instrument. In het eindrapport verwacht ik wel dat er wordt ingegaan op de bevindingen van het kalibratieonderzoek; daar moeten we wel wat geduld voor uitoefenen. Ik weet niet in welke mate dat dit een soort beeld, een nulmeting, een stand van zaken zal schetsen dat echt representatief is. Daar moeten we ons voor hoeden. Nu, het is afhankelijk van hetgeen wetenschappers zelf ter zake oordelen.

Wat de communicatie betreft hebben we deze beleidsmaatregel al decretaal veranderd in Onderwijsdecreet XXX. We informeerden de scholen vorig jaar al via Schooldirect en via een omzendbrief. Er is ook informatie te vinden op onderwijs.vlaanderen.be, zowel voor scholen als voor het grote publiek, en voor de ouders. Uiteraard gaat deze communicatie momenteel over de grote lijnen zoals opgenomen in het decreet Basisonderwijs. Over het instrument en de concrete afnamemodaliteiten – dat interesseert ongetwijfeld iedereen – kunnen we pas communiceren als het instrument opgeleverd is. We moeten op dit punt ernstig blijven en wetenschappers de tijd geven die nodig is om een goed instrument annex handleiding te maken. Ik kan dus niet inboeten op de tijd die hun gegeven is. Uiteraard zal het verspreiden van het instrument voor de taalscreening gepaard gaan met brede communicatie.

De verdeling van die middelen zijn we momenteel aan het uitwerken maar ik vind het belangrijk dat de middelen ingezet worden voor die leerlingen in de derde kleuterklas die onvoldoende het Nederlands beheersen. Je moet de middelen investeren daar waar de nood bestaat. Het is de bedoeling om de concrete modaliteiten in het kader van Onderwijsdecreet XXXI ook zo snel mogelijk met de sociale partners te bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Bedankt voor uw antwoorden. In verband met de vraag naar de bevindingen uit de kalibratie had ik het niet zozeer over de resultaten van de kleuters zelf, maar wel over hoe het verlopen is, hoe men dat ervaren heeft. Want er waren toch ook vragen over hoe we dat bij kleuters kunnen doen, zodat alles goed verloopt. Dat was eigenlijk de insteek.

Nu, we weten dat die taalscreening eigenlijk geen diagnose vormt, en dat ze ook geen oplossing biedt. Daarom is er toch ook nood aan opvolging. We weten dat het belangrijk is dat we die kinderverzorgers en die kleuterleidsters sterker maken, dat we die professionaliseren, dat we hun leren wat interactiekwiteit precies is en hoe we daarin stappen vooruitzetten. Daar hoor ik toch graag hoe uw beleid daar in de komende jaren op gefocust is.

U gaf ook aan dat de handleiding eind april voorhanden zal zijn. Dat is zeer goed, dankjewel daarvoor.

Ik stel nog de vraag naar die extra middelen en de verdeling ervan. U gaf aan dat de modaliteiten dan in onderwijsdecreet XXXI geregeld zouden worden. Toch hoop ik dat de scholen daar heel vrij in zullen zijn. Hopelijk kunt u daar ook nog positief op antwoorden.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Bedankt voor uw antwoorden. Ik vrees toch dat het, zeker in coronatijden, allemaal bijzonder krap gaat worden voor de scholen, zowel de screenings als de voorbereiding van de taalintegratietrajecten. Zij moeten daar volgend schooljaar al mee aan de slag. Leerkrachten, ouders, partners moeten worden geïnformeerd, leerkrachten moeten worden opgeleid om die screenings af te nemen. Daarnaast moeten ze inderdaad die taalintegratietrajecten op poten zetten, idealiter als deel van een breder taalondersteuningsbeleid op school. Dat is allemaal niet op een-twee-drie geregeld. Mijn belangrijkste bezorgdheid is de kwaliteit: de kwaliteit van zowel de screenings als de trajecten mag daar niet onder lijden.

Ik ben in ieder geval blij dat u zegt dat volgend jaar een overgangsjaar wordt, in die zin dat men natuurlijk begrip opbrengt voor het feit dat scholen zelf ook wat tijd moeten hebben om dat georganiseerd te krijgen.

Ik heb nog twee vragen. Ik heb goed begrepen dat het de bedoeling is dat er inderdaad een taalintegratietraject komt in de derde kleuterklas op maat. Kan dat in de kleuterklas ook een taalbad zijn? Het is dan de klassenraad die op het einde van het schooljaar beslist of het kindje voldoende vooruitgang heeft geboekt om over te gaan naar het eerste leerjaar. Dan wordt ofwel het advies gegeven dat het kindje moet blijven zitten – daar zijn wij tegen, dat weet u – of om toch over te gaan naar het eerste leerjaar, met dan een verplicht te volgen taalintegratietraject. Worden die modaliteiten volgend schooljaar ook al allemaal toegepast? Want die taalintegratietrajecten zullen in ieder geval nog in een zeer experimentele fase zitten, in een opstartfase. Ik zou in ieder geval willen vragen dat die laatste stap volgend jaar wordt overgeslagen, waarin de klassenraad al echt kan zeggen dat ze willen dat iemand blijft zitten of een verplicht taalintegratietraject volgt.

Daarbij aansluitend: we hebben het nu vooral over het kleuteronderwijs gehad, maar als ik de plannen goed heb begrepen is het de bedoeling dat ook kinderen die op latere leeftijd instappen in het lager onderwijs, sowieso een verplichte taalscreening afleggen. Ze moeten dan ook een verplicht taalintegratietraject volgen als ze niet slagen. Gaat dat ook volgend jaar al van start? Met andere woorden, niet alleen onze kleuterscholen maar ook onze lagere scholen moeten zich ondertussen voorbereiden op het organiseren van taalscreenings voor leerlingen die later instappen. Moeten ze zich dus ook al operationeel beginnen voor te bereiden op het organiseren van die trajecten?

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): We hebben het in deze commissie al vaker gehad over taalachterstand, het belang van de kennis van het Nederlands en de gestandaardiseerde taalscreening. Iedereen is het er intussen over eens dat een goede kennis van het Nederlands de absolute basis is voor een succesvolle schoolloopbaan, en daar zijn wij vanuit N-VA heel blij om.

Gezien de snelle toename van het aantal leerlingen die thuis geen Nederlands spreken zou het als het ware schandelijk zijn om niet vroegtijdig actie te ondernemen om een mogelijke taalachterstand aan te pakken. Daarom verheugen wij ons als fractie over de implementatie van de gestandaardiseerde taalscreening en de taalintegratietrajecten vanaf volgend schooljaar. Wij verwachten als fractie heel veel van deze maatregelen.

Het is positief dat ook de Vlor in zijn advies de meerwaarde van taalscreening aan het begin van de leerplicht uitdrukkelijk erkent. Wat betreft de bedenkingen uit het Vlor-advies wil ik de minister graag bedanken voor de verduidelijkingen die hij over de taalscreening en de taalintegratietrajecten heeft gegeven. Deze verduidelijkingen kunnen heel wat bezorgdheden wegnemen.

Minister, wat het kalibratieonderzoek betreft, heb ik via een schriftelijke vraag bijkomende informatie opgevraagd. Uit het antwoord bleek dat het kalibratieonderzoek zonder al te veel vertraging volledig is kunnen worden uitgevoerd, ondanks alle uitdagingen die zich stelden door de huidige coronamaatregelen en -omstandigheden. Dat kan toch wel een succes worden genoemd, gezien de uitzonderlijke context waarin we ons nu bevinden. Dat kalibratieonderzoek is een belangrijke tussenstap naar de ontwikkeling van het instrument.

Voor de bevindingen uit het kalibratieonderzoek is het wachten op het eindrapport, zoals gesteld, maar ik heb hierover nog een bijkomende vraag. Wordt er in de analyse van de kalibratieoefening gekeken naar een mogelijke correlatie tussen enerzijds de leerlingenkenmerken van de onderzochte kleuters en de resultaten en anderzijds de resultaten van de kalibratie? Met andere woorden, zal er specifiek worden nagegaan of de leerlingenkenmerken van de geteste kleuters een impact hebben op de scores van deze kleuters en of bepaalde leerlingenkenmerken sterker doorwegen dan andere? Ik dank u alvast voor uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Voorzitter, ik kom even terug op de vraag van mevrouw Goeman. Zij vraagt of al die regels volgend schooljaar al in werking zullen treden. Ik heb begrepen dat de klassenraad een advies geeft. De klassenraad kan adviseren aan de kleuter om te blijven zitten, maar dat advies is nooit bindend. De ouders kunnen dat dus overrulen. Maar dit even terzijde.

Ik kom tot mijn concrete vraag, minister. Het is goed dat dat advies, die handleiding al in april komt, want anders zou het wel heel krap zijn. Maar zullen onze kleuterleidsters ook al in het derde trimester van dit schooljaar voldoende worden geïnformeerd over die taalscreenings? Want als dat allemaal bij het begin van volgend schooljaar moet gebeuren, zowel de afname als het opleiden van de kleuterleidsters, zal dat een zeer grote werkdruk geven.

Bovendien maak ik mij ook wel een beetje zorgen over die 9 miljoen euro. De heer Laeremans heeft het ook al aangehaald tijdens de begrotingsbespreking. Wij vrezen dat dit niet voldoende zal zijn, gezien de ernst – als ik het zo mag noemen – van het probleem: het aantal anderstalige kleuters in ons onderwijs. Daarom ben ik bezorgd, minister, dat die 9 miljoen euro niet voldoende zal zijn. Ik dank u.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik wil zeggen dat ik blij ben. Want eerst was het een heel erg, bijna dogmatisch, geïdealiseerd fors debat. En ik ben blij dat het geëvolueerd is tot een genuanceerd en wetenschappelijk onderbouwd instrument, waarbij we de schoolteams heel veel vrijheid geven.

Ik heb het antwoord van de minister goed beluisterd. Maar de vraag die collega Goeman stelde, namelijk welke bijkomende instrumenten de schoolteams krijgen om die remediering kwaliteitsvol te kunnen doen, was niet helemaal duidelijk. Ik begrijp wel dat er een soort van praktijkgids komt en dat die vroeger zou komen. Maar zal het daarbij blijven of zal er meer gebeuren dat?

Ik wil natuurlijk ook wel onderkennen dat er al heel veel gebeurt in scholen. Er wordt misschien geen test afgenomen, maar die remediëring gebeurt wel al deels. Het is goed dat de scholen en de schoolteams bijkomende inspanningen kunnen doen. De vraag is inderdaad: op welke manier worden die daarin bijkomend ondersteund? Ik heb het dan niet per se over geld of middelen, maar over andere instrumenten.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Ik was eigenlijk niet van plan om tussen te komen. Maar ik wil even ingaan op wat de heer Danen zegt, dat het in het begin dogmatisch zou zijn geweest. Dat is het nooit geweest. Maar dat hebben een aantal mensen er wel van proberen te maken. Collega Danen, ik begrijp – u volgt Onderwijs nog niet zo lang – dat u in aanvang misschien dacht dat dat inderdaad zo was, maar ik zal herhalen wat ik hier al regelmatig heb gezegd: het is niet zo. Als we via een taalscreening vaststellen dat een leerling eigenlijk onvoldoende Nederlands kent om een goede schoolcarrière te hebben, om goed te kunnen volgen in de klas – want daarover gaat het – is het niet zo dat we die leerling vervolgens in de kelder van de school opsluiten van 8.30 uur 's morgens tot 15.30 uur, met alleen maar gedichtenbundels van grote Vlaamse dichters en de klassiekers uit de Vlaamse literatuur. Dat is het niet en dat is het ook nooit geweest. Dat is het nooit geweest.

Wat is het wel? Een taaltraject om ervoor te zorgen dat dat kind mee kan in het onderwijs. Dat heeft alleen maar voordelen voor het kind zelf en voordelen voor de leraar. Want als dat kind dat taaltraject volgt, moet die leraar minder differentiëren en kan die zich meer richten op de inhoud. Dat wilde ik even inbrengen. Als dat in het verleden zo bij u is overgekomen, wendt u zich dan zeker tot de mensen die het zo in de markt hebben proberen te zetten. Maar dat is het niet geweest en dat zal het ook niet zijn. Maar wat het wel is, is inderdaad een screening in het belang van de leerling. Dat klopt. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Er worden verschillende modaliteiten en preciseringen gevraagd, vooruitlopend op het eindrapport. Dat kan ik nog niet geven. Er werd ook gevraagd naar de start voor volgend jaar wat betreft de zij-instromers of de zij-instappers in de lagere school. Zij zijn in dezen nog niet gevat. Maar ook daar moet ik wijzen op de bestaande mogelijkheden. Ik herhaal: als het gaat over de lagere school en het instappen van kinderen met een gebrekkige kennis van het Nederlands, zijn er nu ook wel altijd opvang- en andere initiatieven.

Wat betreft de besteding van de middelen die kunnen worden toegekend aan de kleuterschool, is het toch logisch dat die wel de doelstelling moeten naleven zoals die werd opgesteld. Dat lijkt me logisch.

Er was ook een vraag rond de leerlingenkenmerken en dergelijke en het kalibratie-onderzoek zelf, de afname. Dat is goed verlopen, niettegenstaande dat het in volle coronacrisis is gebeurd. Het heeft hier en daar wel voor wat hinder en oponthoud gezorgd. Soms waren klassen in quarantaine, waren afnemers of leerkrachten ziek. Maar uiteindelijk is de doelstelling wel gerealiseerd.

Ik had vooropgesteld dat er 1500 kleuters zouden moeten worden meegenomen. Het zijn er uiteindelijk veel meer geworden. Hoe heeft men die geselecteerd? Men heeft de schoolselectie beperkt tot 644 scholen en een doelgroep van 20.500 kleuters in Vlaanderen en Brussel. Daarbij moest minimum 25 procent van de schoolpopulatie aantikken op de indicator opleidingsniveau van de moeder. De wetenschappers komen daartoe, omdat voorgaand onderzoek heeft uitgewezen dat het opleidingsniveau van de moeder, meer dan de indicator Nederlands niet-thuistaal, een goede voorspeller is voor het beheersen van de onderwijstaal. Bovendien ziet men in de selectie van die kleuters dat de indicator opleidingsniveau van de moeder en de indicator thuistalen op schoolniveau heel vaak samen voorkomen.

Uit die populatie van 644 scholen is dan een toevalssteekproef getrokken van 2000 kleuters. Dat is gestratificeerd. Welke strata werden gebruikt? Vijf Vlaamse provincies plus het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en onderwijsnet, zodat je toch een zekere spreiding hebt.

Uiteindelijk is men gekomen tot een steekproef van 2000. Waarom 2000? Ik had 1500 gevraagd en had als doelstelling 1800 vooropgesteld. Uiteindelijk is men dan tot 2000 gekomen om een soort van buffer te kunnen vormen, een soort marge om enige tegenslagen in de dataverzameling te kunnen opvangen. Uiteindelijk was het dus meer dan 1800. De gemiddelde OKI-waarde (onderwijskansarmoede-indicator) in de steekproef was 1,63, in vergelijking met 1,1 in de volledige populatie. Het gemiddelde percentage anderstaligen was 44 procent, in vergelijking met 31 procent in de volledige populatie. Het gemiddelde percentage socio-economische status (SES) op schoolniveau was 39 procent, ten opzichte van 23 procent op populatieniveau.

Over de quarantaine en ziekte heb ik al gesproken in het begin. De onderzoekers hebben daar enigszins mee gekampt, maar uiteindelijk is dat evaluatieonderzoek goed verlopen. Ook de afname van de testen – ik heb er daar een van bijgewoond – ging heel vlot en werd professioneel aangepakt. Je ervoer dat de leerlingen ook leergierig waren en enthousiast om te mogen participeren aan het testen en dat dus ook ervaren als een leuk gegeven.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Dank u wel voor de aansluitende antwoorden, minister. Dat we de doelstellingen moeten nastreven, dat we kleuters gaan screenen om te zien waar ze staan op het vlak van hun moedertaal of het Nederlands of de taal die ze op school spreken, ik denk dat we daar allemaal achterstaan, anders zouden we ze toch niet hoeven te testen.

Mijn vraag was vooral hoe de middelen moeten worden ingezet en dat we de scholen de vrijheid geven over het hoe. Dat is altijd de opdracht van de scholen geweest. Ik hoop dat we hier ook de middelen op de school zelf kunnen laten inzetten en dat men daar kiest op maat van het kind wat voor elk kind het beste is. Ik kijk uit naar wat er nog zal komen. Als we deze commissie tot nu toe bekijken, dan denk ik dat er binnenkort heel veel nieuws te rapen valt.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Collega's, ik denk dat we het allemaal eens zijn over het belang van goed Nederlands spreken op school, maar ook daarbuiten, later in het leven. Taalachterstand moet zo vroeg mogelijk worden aangepakt om te zorgen dat leerlingen daar niet de prijs voor betalen in de rest van hun schoolcarrière. Al hebben we natuurlijk – dat is ook zo, mijnheer Daniëls – ideologische debatten gevoerd in deze commissie over hoe dat precies moet gebeuren, omdat wij als sp.a er in ieder geval nog altijd van overtuigd zijn dat het geven van een taalbadklas waarbij je kinderen met taalachterstand allemaal 24 op 7 samenzet, totaal niet de manier is om taalachterstand weg te werken, omdat de wetenschap al meerdere malen heeft aangetoond dat dat contraproductief werkt.

We staan open – en dat heb ik ook gezegd – voor die taalscreenings en taal-integratietrajecten, maar dat betekent voor ons vooral extra taalondersteuning voor leerlingen en kleuters met een taalachterstand in de klas. Die gaan natuurlijk ook alleen maar doen wat ze moeten doen als ze gepaard gaan met een goede professionalisering van de kleuterleid(st)ers en leerkrachten, met een goede opleiding, met een goede communicatie met alle betrokken partners en voldoende middelen om toch dat extra werk weer waar te maken. Dat is allemaal niet zo evident.

Ook wij, minister, dringen er nog eens op aan dat toch zeer goed gemonitord wordt of de voorziene middelen wel zullen volstaan. Het spreekt voor zich dat we dat in de komende jaren zullen opvolgen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het opnieuw organiseren, in coronatijden, van meer fysieke lessen in het hoger onderwijs – 1958 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Terug naar het hoger onderwijs. Minister, op een recent overleg tussen u en vertegenwoordigers van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) werd beslist dat, als de cijfers het toelaten, hogescholen en universiteiten vanaf 15 maart meer contactonderwijs zouden kunnen organiseren. U liet meteen weten dat dat nog niet de grote heropening zou zijn, maar een positief perspectief voor elke student en een eerste stap die hopelijk volgende stappen mogelijk maakt. Een voorwaarde is uiteraard het naleven van de veiligheidsmaatregelen, zoals het dragen van mondklappers, voldoende afstand houden enzovoort. Ook aan de andere kant van de taalgrens klonk het dat het met het oog op het mentaal welzijn van de jongeren onontbeerlijk is dat studenten in de loop van maart opnieuw lessen op hun campus kunnen volgen.

Graag had ik van u, minister, wat meer toelichting gekregen bij het voorliggende plan, rekening houdend met mogelijke individuele varianten in de concrete invulling ervan, gelet op de de autonomie van de hogeronderwijsinstellingen.

Schuiven de virologen concrete richtcijfers over het aantal besmettingen of ziekenhuisopnames naar voren, vooraleer er opnieuw meer contactonderwijs en dergelijke meer mogelijk is?

Minister, u verklaarde dat het streefdoel is om twee halve dagen of een dag per week contactonderwijs te houden. Geldt dat als een voorlopig maximumaantal of kunnen de universiteiten en hogescholen als autonome instellingen zelf nog in afwijkingen voorzien?

Wat de bezetting van de aula's en lokalen betreft, wordt de campuscapaciteit opgetrokken tot 20 procent. Ik veronderstel dat de instellingen ook aanpassingen kunnen doen, afhankelijk van de capaciteit. Een grote aula die tot een vijfde gevuld is, is immers nog iets anders dan een klein leslokaal dat tot een vijfde gevuld is.

Zullen de veiligheidsvoorwaarden die we bij de start van het academiejaar kenden, nog verscherpt moeten worden, zeker met de opmars van nieuwe varianten in het achterhoofd? Indien ja, wat moet er dan concreet gebeuren? Moeten de aula's en lokalen bijvoorbeeld beter verlucht worden of wordt er ingezet op het breder implementeren van koolstofdioxidemeters?

Kunnen universiteiten en hogescholen differentiëren tussen verschillende studenten? Ik denk bijvoorbeeld aan eerstejaarsstudenten voorrang of meer kans geven dan de meer ervaren oudere studenten. Geeft het kabinet ter zake adviezen aan de instellingen in het hoger onderwijs?

We zijn verheugd te horen dat de Vlaamse en de Franse Gemeenschap op dezelfde lijn liggen, maar dat bleek bij het debacle van de kotbubbels geen garantie op succes, gezien binnen het Overlegcomité de federale regering toen dwarslag bij die regeling. Wat zal de Vlaamse Regering doen om een herhaling daarvan te vermijden? Zal ze bij de onderhandeling dit keer dus wel het been stijf houden ter wille van de leefbaarheid en het welbevinden van onze studenten? Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik word regelmatig geconfronteerd met een begrijpelijke frustratie die bestaat in hoofde van universiteits- en hogeschoolstudenten. Deze middag op het journaal hoorde ik nog twee elementen: 'Weyts heeft te veel aandacht voor de min-achtttienjarigen' en 'geef ons perspectief'.

Ik deel de frustratie over de aandacht. Ik ben al van in het begin nagenoeg evenveel van de tijd bezig met het hoger onderwijs als met het leerplichtonderwijs. Op wekelijkse basis zitten we samen met de studenten, met de VLIR en met de VLHORA. Alleen stel ik vast dat, wanneer je op dat vlak maatregelen uitvaardigt, de media-aandacht totaal verbleekt in vergelijking met de aandacht die altijd gaat naar de maatregelen die we nemen voor het leerplichtonderwijs.

Ik heb dat ook moeten vaststellen na de beslissing van het Overlegcomité. Het overschakelen naar het volledig afstandsonderwijs voor het hoger onderwijs was wel degelijk en tot mijn spijt een beslissing van het Overlegcomité. Enige tijd nadien ben ik er toch in geslaagd om minstens opnieuw voor de practica contactonderwijs mogelijk te maken en ook voor andere groepen, met voorrang voor de eerstejaars, en om op grond van een benutting van maximaal tien procent van de campuscapaciteit via die weg contactonderwijs op de campus mogelijk te maken. Maar daar is spijtig genoeg niet veel aandacht voor geweest.

Nu, ook zegt men: "Geef ons perspectief." Vorige week hebben we een akkoord bereikt om perspectief te geven. Ik heb dat akkoord bereikt na lang overleg met de virologen en vervolgens samen met de virologen met de VVS, met de VLIR en met de VLHORA. Dat akkoord bestaat erin dat we de 10 procentbenutting van de campuscapaciteit opnieuw verhogen naar 20 procent, dus verdubbelen. Dat is op het niveau van de campus. Ik hoor hier voorbeelden van auditoria en dergelijke. Het gaat over het niveau van de campus. Dat biedt de universiteiten en hogescholen de autonomie en de verantwoordelijkheid om ter zake zelf keuzes te maken bij de selectie van wie ze al dan niet naar de campus willen roepen. Voor ons is het belangrijk dat we het bekijken vanuit het perspectief van de student.

Los van de mogelijkheid en de autonomie die de hogescholen en universiteiten hebben via het benutten van 20 procent van de campuscapaciteit, willen we wel dat er gegarandeerd wordt aan studenten dat zij één dag of twee halve dagen contactonderwijs op de campus hebben. Dat is het essentiële, bekeken vanuit het perspectief van de studenten. Maar ik moet erkennen dat ik daarover een akkoord heb voorgelegd met die inhoud en dat de virologen en de vertegenwoordiging van de Groep van Experts voor Managementstrategie van COVID-19 (GEMS) daar toen niet achter konden staan. Ze begrepen volledig de redenering, dat ik perspectief wilde creëren, maar konden dat niet autoriseren. Ik heb dan gezegd zelf mijn verantwoordelijkheid te nemen, op voorwaarde dat de universiteiten, hogescholen en studenten het ondersteunen. Ze hebben gezegd dat ze mij niet ondersteunden. Dan heb ik zelf de verantwoordelijkheid genomen en gezegd dat we dit effectief invoeren vanaf 15 maart. We zijn een beetje onze eigen weg gegaan, net om perspectief te kunnen bieden voor de studenten. Is dat veel? Neen, dat is tot mijn spijt nog altijd niet veel, maar het is een belangrijke opstap, denk ik. Een verdubbeling van het benutten van de campuscapaciteit is wel wat. En vooral ook het bekijken vanuit het perspectief van elke student: iedereen moeten we in beginsel het recht garanderen op één dag of twee halve dagen contactonderwijs op de campus.

Wat verwachten we morgen op het Overlegcomité wel nog? Als men wil bevestigen wat wij hebben besloten, dan mag men dat gerust doen. Ik heb vandaag van mijn Franstalige collega begrepen dat zij zich aansluiten bij onze regeling. De Franse Gemeenschap volgt ons daar dus in; dat is goed, maar we zijn ter zake autonoom.

De bevoegdheidsverdeling en ook het ministerieel besluit geven ons de verantwoordelijkheid en de autonomie. Maar dat ligt wel even anders in vergelijking met de kotbubbel. U zegt dat we het been stijf moeten houden. In dezen is dat nogal moeilijk, want om de kotbubbel te kunnen doorvoeren, is er een wijziging nodig van het ministerieel besluit. Daarover zijn we het allemaal eens, behalve nog één belangrijke speler. Dit is eenvoudigweg omdat dat ministerieel besluit vandaag een samenscholingsverbod voorziet en ook voorziet dat je niet zomaar mensen mag zien waarmee je geen familieband hebt. Er zijn ook andere regelingen die nog onzeker blijven, bijvoorbeeld wanneer je je van het kot verplaatst naar een andere bubbel: onder welke voorwaarden kan dat? Er zijn verschillende aspecten die absoluut nog niet geregeld zijn. Dat blijkt ook uit het politieel optreden. We willen absoluut verhinderen dat studenten beboet worden, omdat ze met vier op een balkon zitten. We willen ook vooral diegenen die de keuze maken, belonen. Studenten zijn wel heel bewust met die coronaomstandigheden bezig. Diegenen die voor de veiligheid van hun omgeving en hun gezin voor een bepaalde tijd kiezen voor hun kot als hun kernhuishouden, moeten we ook enige garantie en rechtszekerheid kunnen bieden, en zelfs de mogelijkheid om met de kotgenoten om te gaan alsof dat het kernhuishouden is, net zoals je met elkaar kunt omgaan in het kernhuishouden bij ons allen: het gezin.

Er moeten misschien ook mogelijkheden bestaan om u ook in groep als een kernhuishouden naar buiten toe te begeven. Dat zou ook een mogelijkheid kunnen zijn en een modaliteit in functie van de aanpassing van het ministerieel besluit. Ik ga ervan uit dat dat morgen opnieuw op de agenda komt. Ik heb alleszins mijn Franstalige collega ter zake gecontacteerd en ook de Franse Gemeenschap is vragende partij. Bij de Duitstalige is dat minder aan de orde, denk ik. Dat speelt daar niet. Alleszins ondersteunen de beide gemeenschappen en de beide regeringen die vraag. We hopen dus dat daar morgen ook aan tegemoet gekomen wordt.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Dank u wel voor uw antwoord, minister. Ik heb eigenlijk weinig nieuws gehoord. Het is inderdaad nog niet veel, zoals u zegt.

Recent verscheen ook de open brief van de Vlaamse Vereniging van Studenten, de Vlaamse Scholierenkoepel en de Vlaamse Jeugdraad. Daarin wordt gesteld dat het komende Overlegcomité de kans geeft om een aantal maatregelen recht te trekken, zodat jongeren een echt concreet perspectief krijgen. Zij vragen zich af wanneer er een gecoördineerd studentenplan komt en stellen dat maatschappelijke sectoren op gelijke voet met de economie behandeld dienen te worden. Concreet vragen zij in die open brief om de lange wachtrijen bij bijvoorbeeld steun door psychologen weg te werken en er alles aan te doen om die wachtrijen te beperken tot maximum 2 weken. Wat zult u daar eventueel ondernemen, minister? Hebben de financiële inspanningen die reeds geleverd werden richting de studentenvoorzieningen (stuvu's) daar al enig effect op?

En hoe zit het nu eigenlijk met die beloofde 1500 extra psychologen die aangekondigd werden door minister Vandenbroucke? Kunt u daar zelf al iets meer over zeggen? Of kan de Vlaamse Regering daar in het Overlegcomité ook meer duidelijkheid over vragen?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Het is al vaker gezegd, niet alleen in deze commissie, maar ook maatschappelijk en ook in de plenaire vergadering. Ik denk dat de groep studenten, de mensen tussen 18 en 22 of 23 jaar, een groep is die zich vaak vergeten voelt. Minister, ik zal niet zeggen dat u die vergeet, maar ze voelt zich wel vergeten. Het klopt wat u zegt: leerplichtonderwijs krijgt altijd veel meer

aandacht dan andere vormen van onderwijs. Op zich vind ik het goed dat er een zeker perspectief komt, maar natuurlijk is het altijd op voorwaarde dat het virologisch de goede kant uit gaat. Dat zullen we allemaal wel weten.

Voor de rest neem ik aan dat de hogescholen en de universiteiten zelf kunnen beslissen hoe ze die 20 procentregel gaan invullen. Ik neem aan dat de meesten wel vooral zullen inzetten op practica of op eerstejaars. Maar het is toch zo dat de hogescholen en universiteiten daar zelf invulling aan geven. Of hebt u daar specifieke afspraken rond gemaakt?

Ik zeg dit met heel veel schroom en nuance: het is natuurlijk niet zo dat veel lossere regels automatisch leiden tot een veel betere psychische toestand van mensen. Dat is alleen maar op voorwaarde dat het verantwoord is en niet de kiemen legt voor een nieuwe golf. Dat is een belangrijke nuance die we moeten maken. Ik neem aan dat u het daar eens mee bent. Hebben de hogescholen en universiteiten de vrijheid om zelf te bepalen hoe ze die 20 procentregel dan zullen invullen?

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, dank u wel voor het onderhandelen van het akkoord met de VLIR, de VLHORA en VVS. Het is echt een positief signaal naar die 270.000 studenten. Dat is echt perspectief bieden. U weet ook dat we dat voorstel om de studenten 1 dag of 2 halve dagen per week contactonderwijs aan te bieden, steunen, omdat we echt geloven dat het een goed voorstel is en omdat ik ook oprecht geloof dat ze binnen die universiteiten en hogescholen coronaveilig lessen kunnen inrichten. Maar we moeten natuurlijk ook eerlijk zijn naar elkaar en onze ogen niet sluiten voor de omgevingen rond die campussen. De kotbubbel is een belangrijke en noodzakelijke maatregel. Ik hoop dat we daar met z'n allen in deze commissie achter kunnen staan. Ook het creëren van veilige studentenomgevingen in steden, het creëren van een veilig openbaar vervoer, zal belangrijk zijn naar de perceptie toe om daar te kunnen tonen dat we veilig hoger onderwijs kunnen aanbieden.

Ziet u zelf belangrijke randvoorwaarden om opnieuw stap voor stap naar contactonderwijs in het hoger onderwijs te kunnen gaan, buiten die aula's? Hebt u daar al specifieke initiatieven toe genomen, bijvoorbeeld richting uw collega-ministers in de regering?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Er gebeurt iets opvallend. De minister geeft samen met de VLIR, studenten, virologen aan dat we een kotbubbel en fysieke lessen willen. Ik stel vast dat alle gemeenschappen in dit land dat ook vinden. Ook alle partijen in dit parlement zeggen het. Ik vraag me dan af hoe het kan dat het er nog niet is. Moesten we zelf het ministerieel besluit mogen schrijven, dan was het al geschreven. Ik denk dus dat een aantal collega's hier – vergeef me dat ik het met zoveel woorden zeg – even in hun telefoonlijst moeten scrollen om iemand te vragen om dat MB te schrijven om die kotbubbel mogelijk te maken en de studenten die zekerheid te geven.

Collega's, we moeten niet flauw doen. Kijk naar de beelden van gisteren in Leuven en in Antwerpen. De studenten zoeken elkaar op in de grote massa. De vraag die we ons dan moeten stellen, is of het dat is wat we willen.

Als een kotbubbel kan en als fysieke lessen op de campus kunnen, moeten we wel blijven zorgen voor een mondkapje, voor de context waarin ze samenkomen, voor de ventilatie in de lokalen enzovoort. We zullen de studenten erop moeten wijzen dat ze daarop moeten letten.

Als ze voor de kotbubbel kiezen, dan is dat hun bubbel. Als ze dan naar huis gaan, moeten we ervoor zorgen dat ze zich niet verspreiden in ons Vlaamse systeem. Het feit dat ze vrijdag naar huis gaan en zondag opnieuw vertrekken, is anders dan in andere landen.

Minister, de N-VA-fractie geeft u alle steun om dit nu echt geregeld te krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik wil even kort tussenkomen met een kleine getuigenis om te duiden dat corona er wel degelijk hard inhakt en dat de studenten blij zijn met hele kleine dingen. We hoeven niet ineens iets groots op te zetten zoals terug in de aula en in grote groepen; ze zijn eigenlijk al blij met kleine dingen.

Ik kan maar getuigen voor één faculteit, maar in Leuven geven de professoren opnieuw les in de aula, waar de lessen worden opgenomen. Er mogen tien studenten aanwezig zijn, verspreid over de hele aula. De studenten moeten zich daarvoor inschrijven. Voor de volgende twee lessen mogen ze zich niet opnieuw inschrijven, zodat de anderen ook een kans krijgen om te komen. Vanaf de vierde les mogen ze zich opnieuw inschrijven. Ik sta er zelf versteld van, maar ze zijn echt heel blij dat ze zich kunnen inschrijven en dat ze de kans krijgen om een van de tien te zijn die naar die aula kunnen gaan. Wat er nog bij komt, is dat ze met hun tien heel aandachtig zijn en veel meer opsteken dan wanneer ze achter een computer zouden zitten.

Met hele kleine schakels kunnen we de studenten dus al heel wat geven. Dat er nood aan is – collega Daniëls heeft het ook gezegd –, hebben we gisteren met het mooie weer zeker mogen ervaren. De dingen die vroeger zo gewoon waren, worden nu als heel bijzonder ervaren.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Collega's, ik wil natuurlijk ook niets liever dan dat de kotbubbel beter vandaag dan morgen wordt ingevoerd. Ik neem aan dat dit morgen opnieuw op de agenda komt van het Overlegcomité en dat daar zal worden nagegaan of het mogelijk is, in functie van de virologische situatie. Het is niet om vrolijk van te worden, maar de cijfers gaan opnieuw de verkeerde kant uit.

Bovendien moet er rekening worden gehouden met een aantal specifieke Belgische aspecten, met name dat er in de praktijk twee bubbels zullen zijn. Studenten gaan nog naar huis, waardoor – het is niet leuk, maar het is zo – verspreiding potentieel mogelijk is. Ik ben er ook niet helemaal van overtuigd, want we zijn allemaal mensen, dat een kotbubbel invoeren ervoor gaat zorgen dat studenten plots niet meer de nood zullen hebben om buiten te komen en samen in een park te gaan zitten. Het zou goed zijn om het gewoon mogelijk te maken. Ik hoop in ieder geval dat de groepen van mensen die buiten mogen afspreken, morgen worden vergroot.

Het ergste wat kan gebeuren, collega's, is dat het opnieuw de verkeerde kant opgaat en dat we naar een derde golf gaan. In alle eerlijkheid, ik hoop dat we het daar ook over eens zijn, denk ik dat studenten het liefst zo snel mogelijk terug willen naar hun normale leven, normaal terug op café gaan, normaal terug afspreken met hun vrienden. Dat is wat zo snel mogelijk moet gebeuren in plaats van nog weken vast te zitten in een kotbubbel.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik bekeek net het verslag van de plenaire zitting waarin de premier enkele maatregelen aankondigde die de Federale Regering op het Overlegcomité zou voorleggen, waaronder het voorstel om de buitenbubbel te

vergroten en de studenten in het hoger onderwijs gemiddeld een dag per week contactonderwijs aan te bieden. Dat is al beslist door degenen die bevoegd zijn. Het is heel fijn dat dat nog eens beslist is door degenen die niet bevoegd zijn! Pas op, in dezen zal de min de plus niet opheffen. Dat is gewoon een bevestiging, laat het ons zo zeggen.

De Vereniging van Vlaamse Studenten heeft zich in haar oproep duidelijk gericht tot de federale overheid met betrekking tot de kotbubbel. Ik kan over de extra psychologen die minister Vandenbroucke heeft aangekondigd niets zeggen. Ik heb daar geen recente informatie over. De universiteiten en de VLIR kondigen wel aan dat ze afdoende aanbod hebben. Ze hebben hun studenten psychologie in de studentensteden ingeschakeld. Die draaien op volle toeren. De toeleiding ernaartoe zou wel nog een probleem zijn.

De initiatieven die we genomen hebben met Synchron internetonderwijs (SIO) op het vlak van metaal welzijn van studenten, de zes antennes die we voorzien – laagdrempelig toegankelijk, fysiek toegankelijk in de studentensteden – komen er echt op tijd. De medewerkers zijn ondertussen aangeworven. We hebben ook nog eens een e-healthplatform voor mentaal welzijn als informatieplatform en met een doorverwijsfunctie.

Ik blijf de vinger aan de pols houden met betrekking tot de vragen van universiteiten en hogescholen om nog iets extra's te doen voor dat mentaal welzijn. We blijven daarvoor openstaan.

De campuscapaciteit en een verhoging vanaf 15 maart van 10 naar 20 procent is een norm geformuleerd op het niveau van de campus, net om de universiteiten en hogescholen de vrijheid te geven om daar naar eigen inzicht mee aan de slag te gaan. Dat zal absoluut verschillen, ook voor de leerjaren die men wil uitnodigen naar de campus voor contactonderwijs.

Dit perspectief dat we bieden is voor mij een opstap naar verdere verruiming die ik dan zeker voorzie na de paasvakantie.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, ik ben benieuwd naar het resultaat van het Overlegcomité morgen. Ik hoop dat de Vlaamse Regering het been stijf zal houden. Er is inderdaad nood aan een gecoördineerd plan. Ik vrees dat de regels anders minder en minder gerespecteerd zullen worden, wat we deze week al gezien hebben in Gent en Leuven van feestende studenten. Het speelt niet in het voordeel van de studenten – de heer Daniëls haalde het al aan –, maar we mogen niet vergeten dat het maar om een fractie gaat van de 270.000 Vlaamse studenten.

Ik steun de heer Daniëls ook voor wat hij zei over de Vivaldipartijen. Collega's van de Vivaldipartijen, wees consequent en spreek uw ministers in de Federale Regering hierover aan.

Minister, er moet dringend klaarheid komen, zodat een aantal activiteiten op een veilige manier hervat kunnen worden. Laten we vooral hopen dat de cijfers niet blijven stijgen, want studenten zijn het net als veel anderen meer dan beu.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de toekomst van de studentenmobiliteit tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk na de brexit

– 1960 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Eind vorig jaar kwam in het kader van het brexit-akkoord het jammerlijke nieuws dat het Verenigd Koninkrijk (VK) volledig uit het Erasmus+-programma wenst te stappen. De Britten vonden Erasmus+ te duur. De Britse premier Boris Johnson liet toen weten een eigen alternatief uitwisselingsprogramma te willen ontwikkelen, genaamd naar de Brit Alan Turing. Erg veel details waren er op dat ogenblik nog niet beschikbaar.

Tijdens de commissievergadering van 7 januari 2021 gaf u aan dat het Turing-programma en -budget enkel bestemd zouden zijn voor uitgaande studenten en dat het in september van dit jaar zou starten. U kondigde aan dat er binnenkort een taskforce rond een nieuwe internationaliseringsstrategie voor het Vlaams hoger onderwijs van start zou gaan, waarbinnen de impact van de brexit op de studentenmobiliteit besproken zou worden. Daarnaast benadrukte u dat de diplomatieke relaties tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk zeer goed zijn en dat de eerste contacten met betrekking tot de studentenmobiliteit gelegd waren.

Ondertussen heeft de Britse overheid een uitgebreide website gelanceerd van het zogenaamde Turing Scheme, met heel wat details over de financierings- en ontvankelijkheidscriteria. Verder zou de Britse overheid momenteel een lijst opstellen met prioritaire Europese landen waarmee binnen het Turingprogramma alsnog bilaterale akkoorden over uitwisseling tot stand kunnen komen. België en Vlaanderen halen die lijst vooralsnog niet.

Tot slot is niet iedereen binnen het Verenigd Koninkrijk even overtuigd van het Turingprogramma. Schotland en Wales hebben in een gezamenlijke verklaring de wens uitgedrukt om zich met Erasmus+ te blijven affiliëren.

In De Tijd van 16 februari roept KU Leuven-rector Luc Sels de Vlaamse Regering op om via een tweesporenbeleid snel in actie te schieten om de studentenmobiliteit naar het Verenigd Koninkrijk veilig te stellen: enerzijds rechtstreeks via de Britse regering en anderzijds via Schotland en Wales afzonderlijk.

Minister, welke maatregelen treft u om ervoor te zorgen dat er ook in de toekomst studentenmobiliteit tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk kan blijven plaatsvinden?

Is de taskforce rond een nieuwe internationaliseringsstrategie voor het Vlaams hoger onderwijs reeds van start gegaan? Welke beslissingen met betrekking tot de brexit zijn er in deze taskforce reeds genomen of zitten er in de pijplijn?

Hoe staat u tegenover de oproep van rector Luc Sels om met dringende actie en een tweesporendiplomatie de studentenmobiliteit over het Kanaal veilig te stellen?

Met welke actoren op Vlaams, bilateraal en Europees niveau zal u het gesprek aangaan over de toekomst van de studentenmobiliteit met het Verenigd Koninkrijk?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De brexit zorgt voor heel wat wijzigingen met betrekking tot de studentenmobiliteit tussen Vlaanderen en het VK. Doordat het VK uit het Erasmus+-programma gestapt is, valt de financiering van de studentenmobiliteit van Vlaamse studenten naar het VK nu automatisch onder het generieke beurzenprogramma, gefinancierd vanuit Vlaanderen.

Dat generiek stelstel voorziet immers in mobiliteit naar alle landen die niet behoren tot de Erasmus+-programmalanden. Het VK behoort sinds kort tot deze groep. Structureel kunnen de instellingen dus reeds van dit programma gebruik maken om de mobiliteit van hun studenten te organiseren en te financieren vanaf het volgende academiejaar. De uitwisseling tussen beide landen blijft dus absoluut wel mogelijk. Maar dat zal vanzelfsprekend niet zo eenvoudig en aantrekkelijk zijn als via het Erasmus+-programma.

Voor de Britse studenten die naar de EU-landen op uitwisseling komen, bestaat er de financieringsmogelijkheid via het nieuwe Turingprogramma. Om een idee te geven: op dit moment komen jaarlijks zo'n vijfhonderd studenten uit het VK via Erasmus naar Vlaanderen. Daarnaast zijn hier nog eens een vierhonderdtal studenten met Britse nationaliteit in het kader van diplomabiliteit ingeschreven.

Vanuit Vlaanderen vertrekken er jaarlijks tot duizend studenten op uitwisseling naar het VK. De laatste jaren is dat wel serieus gedaald, maar dat zal allicht te wijten zijn aan de komende brexit en natuurlijk ook aan COVID-19.

Het algemeen principe voor kredietmobiliteit, met andere woorden korte uitwisselingen waarbij de vrijstelling van inschrijvingsgeld aan de gastinstelling geldt, kan nog steeds toegepast worden met de partnerinstellingen in het VK indien onze instellingen dit regelen binnen hun interuniversitaire akkoorden. Dat kan dus nog perfect. De student betaalt zijn inschrijvingsgeld aan de thuisinstelling en op basis van wederkerigheid kan er ook worden afgesproken dat er geen inschrijvingsgeld betaald moet worden aan de gastinstelling.

Met betrekking tot de diplomabiliteit voor onze Vlaamse studenten naar het Verenigd Koninkrijk geldt, weliswaar tijdelijk, dat iedereen die met zijn studies gestart is vooraleer de brexit van kracht was, tegen hetzelfde voordelige EU-tarief de studies kan afmaken.

Er is tot op heden nog geen zicht op welk tarief er voor nieuwe EU-studenten vanaf volgend academiejaar zal worden toegepast. We weten wel al dat, indien er geen overeenkomsten worden gesloten, onze Vlaamse instellingen vanaf september 2021 verhoogde inschrijvingsgelden zullen vragen aan Britse studenten die hier komen studeren. Zij zullen de tarieven betalen die andere niet-EER-studenten (Europese Economische Ruimte) vandaag ook betalen.

Voor onze doctorandi blijven de mogelijkheden bestaan zoals voorheen via de Vlaamse researchprogramma's. Het Verenigd Koninkrijk koos er immers voor om te blijven deelnemen aan Horizon Europe, het Europese onderzoeksprogramma. Daar zitten ze nog altijd in.

Om de uitwisseling te stimuleren en samenwerkingen te blijven faciliteren, lopen er momenteel gesprekken tussen Vlaanderen en de Britse ambassade, en ook met Schotland. Maandag was er een overleg tussen de minister-president en de Britse ambassadeur. Daar is het belangrijk om mee te geven dat de ambassadeur verduidelijkt heeft dat er geen prioriteitenlijst bestaat. Die vrees, die ook rector Sels had verwoord, zou niet gegrond zijn.

De ambassadeur heeft ook uitgelegd dat het Turing-initiatief vraaggestuurd is, waarbij Britse universiteiten zelf beslissen waar zij hun studenten naartoe willen sturen. In dat licht zoeken de Vlaamse universiteiten het best zelf direct contact

met hun Britse collega's. De ambassadeur en ikzelf zijn bereid daarin te faciliteren door de koepelorganisatie van Britse universiteiten ook op de hoogte te brengen van de interesse die er leeft bij de Vlaamse universiteiten. Mocht er bij de Britse studenten veel interesse bestaan in een uitwisseling naar Vlaanderen in 2021, kan er wellicht binnen het Turingprogramma meer budget worden vrijgemaakt het jaar nadien om daar rekening mee te houden. Op vraag van de minister-president zal er meer duiding ter zake worden gegeven aan de Vlaamse universiteiten.

De werkgroep internationalisering, die onder leiding van mijn kabinet een nieuwe internationaliseringsstrategie voor het Vlaams hoger onderwijs uitwerkt, is van start gegaan. Ze zal ook deze problematieken natuurlijk meer in detail bespreken. Ik zal ook de huidige mobiliteitsprogramma's evalueren en eventueel aanpassen of verschuiven naargelang de noden.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Bedankt voor uw antwoorden. We kunnen het er allemaal over eens zijn dat de beslissing van het Verenigd Koninkrijk om uit het Erasmus+-programma te stappen, sterk te betreuren valt. Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk hebben de afgelopen decennia een zeer intensieve academische samenwerking gekend. Een breuk met het verleden zou op dat vlak echt bijzonder jammer zijn. De feiten zijn natuurlijk wat ze zijn, en de vraag is nu wat wij vanuit Vlaanderen nog kunnen doen om ervoor te zorgen dat er ook in de toekomst studentenmobiliteit tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk kan blijven plaatsvinden.

Minister, het is een goede zaak dat er in ieder geval mobiliteit tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk mogelijk blijft, via onder meer het generieke beurzenstelsel en de interuniversitaire akkoorden. Maar deze opties zijn natuurlijk veel minder interessant dan het Erasmus+-programma, zoals u zelf ook aanhaalde.

Verder leid ik uit uw antwoord af dat de diplomatieke gesprekken nog volop lopen om tot afspraken te komen die de uitwisseling met het Verenigd Koninkrijk zoveel mogelijk stimuleren. Ik begrijp dat die oplossingen niet op een-twee-drie uit de bus kunnen komen, zeker gezien de huidige coronaomstandigheden. Maar ik ben uiteraard benieuwd tot wat deze gesprekken zullen leiden, en ik ben alvast tevreden te horen dat er geen prioriteitenlijst van Europese landen bestaat. Dat is een goede zaak.

Minister, ik heb nog een bijvraagje, met de blik op de korte termijn. Hebt u reeds zicht op de concrete mogelijkheden voor de studentenmobiliteit tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk in het schooljaar 2021-2022, los van een eventuele impact door corona? Ik dank u alvast voor uw antwoord.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Eerst wil ik nog wat cijfers meegeven. De aanvankelijke indruk, het buikgevoel bij iedereen, is wellicht dat er een totaal scheefgetrokken verhouding is tussen enerzijds de studentenmobiliteit van het Verenigd Koninkrijk naar Vlaanderen en van Vlaanderen naar ginder, dus dat er veel meer studenten van Vlaanderen naar het Verenigd Koninkrijk gaan. Verhoudingsgewijs vallen die cijfers echter goed mee. De laatste data die we ter zake hebben, hebben het, als het gaat over binnen Erasmus, over 500 studenten per jaar. Voorheen was het natuurlijk wel veel meer. Als het gaat over buiten Erasmus, diegenen die komen via diplomamobiliteit, zijn het er 400. Wij hebben geen cijfers over het aantal Vlaamse studenten die via diplomamobiliteit naar het Verenigd Koninkrijk gaan. Maar ik heb dat wel nagevraagd. Wat betreft de kredietmobiliteit, de 'credit mobility', waren het in 2017-2018 nog 1000 studenten. Dat aantal is wel heel snel gedaald. Het jaar daarop waren het er 770 en in 2019-2020 waren het er 525. Dit

om u toch maar een idee te geven. Zelfs als je die 1000 in ogenschouw neemt, valt die verhouding relatief mee.

We maken er werk van om te proberen zo snel mogelijk te stimuleren en te faciliteren tot die interuniversitaire akkoorden. Ik hoop zelfs dat dat op geaggregeerd niveau tot stand zou kunnen komen. Maar dat weet ik niet. Dat is afhankelijk van de overeenkomsten die er bestaan tussen de Britse universiteiten of de universiteiten binnen het Verenigd Koninkrijk in totaliteit. Maar ik denk niet dat het op het niveau van het Verenigd Koninkrijk zal lukken. Ik denk eerder dat je minstens moet afzakken naar het Britse niveau, minstens. Want in het kader van het federalisme en de 'devolution' in het Verenigd Koninkrijk zullen er aparte regelingen zijn.

Daarom zal ik contact opnemen met mijn Schotse collega, waarmee ik een meeting heb geregeld. Ik wil ervoor zorgen dat de banden nauw blijven en dat er in Schotland misschien zelfs wat meer appetijt is om blijvend samen te werken met Vlaanderen op het vlak van die interuniversitaire samenwerking. Gelet op de goede relaties die er altijd zijn geweest, hoop ik daar misschien een doorbraak te kunnen realiseren. Maar we zullen ervoor zorgen dat onze eigen universiteiten ook onmiddellijk het contact kunnen leggen met de andere universiteiten van het Verenigd Koninkrijk, om ter zake akkoorden te maken.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, ik dank u voor de bijkomende verduidelijking. Het is inderdaad zo – daar ben ik van overtuigd – dat de Britse universiteiten een sterke reputatie genieten bij onze Vlaamse studenten. Maar omgekeerd geldt dat evenzeer: de kwaliteit van onze Vlaamse universiteiten is een belangrijke troefkaart om de studentenmobiliteit over het kanaal veilig te stellen. Samen met onze sterke diplomatieke en universitaire netwerking kan dat hopelijk bijdragen tot het voortzetten van die studentenuitwisseling tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk in de komende jaren. Ik kijk alvast uit naar de resultaten van uw verdere acties op dit vlak. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Arnout Coel aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de investeringen in schoolinfrastructuur in 2020 – 1983 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Een van de grootste werven in ons onderwijsbeleid is de permanente nood aan investeringen in moderne schoolinfrastructuur: enerzijds in bestaande schoolinfrastructuur om te renoveren of om uit te breiden en anderzijds om nieuwe bijkomende capaciteit te realiseren om de groeiende schoolbevolking kwalitatieve plaatsen te kunnen aanbieden.

Deze regering toonde erg veel ambitie op dat vlak en verhoogde de al eerder afgesproken investeringsagenda tot maar liefst 3 miljard euro in deze legislatuur. Op 10 juli 2020 keurde de Vlaamse Regering het Masterplan Scholenbouw 2.0 goed. Zoals gekend wordt daarin gewerkt op vijf assen, met name investeringen in de vervanging van de bestaande schoolinfrastructuur; investeringen in uitbreidingen om de capaciteitstekorten aan te pakken; alternatieve financiering van schoolinfrastructuur; evolueren naar multifunctionele infrastructuur en zorgen voor

infrastructuur met aandacht voor klimaat, duurzaam bouwen en effectieve leeromgevingen.

Voor 2020 beschikte het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) over 334 miljoen euro en het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (GO!) over 134 miljoen euro voor investeringen in schoolgebouwen. Bij het afsluiten van de rekeningen voor 2020 stelde uw collega, minister Diependaele, voor ongeveer 50 miljoen euro onderbenutting vast op die beide lijnen samen. Dat is ongeveer 10 procent van het beschikbare investeringsbudget in scholenbouw.

Wat is volgens u de verklaring voor de onderbenutting van ongeveer 50 miljoen euro in 2020 op de investeringsbudgetten voor scholenbouw? Zijn er specifieke verschillende verklaringen voor AGION en het GO!? Bij AGION zien we immers een onderbenutting van ongeveer 7 procent, terwijl dat bij het GO! oploopt tot 18 procent.

Kunt u bevestigen dat die investeringen alsnog onverkort zullen worden uitgevoerd?

Zal de achterstand in 2021 ingehaald kunnen worden en wat zijn uw verwachtingen voor de uitvoering van de geplande investeringen 2021?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik herneem begrotingstechnisch een aantal termen nog even en wijs op het verschil tussen de beleidsmiddelen, en dus de vastleggingen, en de betaalmiddelen. U weet dat we in Vlaanderen al sinds enige tijd het verschil maken tussen het vastleggingskrediet (VAK) en het vereffeningskrediet (VEK).

Het budget voor schoolinfrastructuur werd volledig aangewend voor wat de vastleggingskredieten betreft. Al de middelen die werden uitgetrokken, werden vastgelegd. Eenvoudigweg: het budget waartoe de overheid zich mocht verbinden en dus waarvoor er mocht gebouwd worden, is volledig aangewend. De scholen hebben dus voor het volledige beschikbare budget de principiële toelating gekregen dat ze mochten beginnen. We hebben die ambitieuze beleidsdoelstellingen over het opstarten van nieuwe projecten dus volledig kunnen doorzetten in 2020, ondanks het moeilijke jaar. Ik heb daar bij zowel AGION als GO! ook nadrukkelijk op aangedrongen doorheen het afgelopen jaar, gelet op de hoge noden op het vlak van schoolinfrastructuur.

Iets anders is natuurlijk het betalen of vereffenen van de facturen. Het is correct dat daarvoor inderdaad minder is uitgegeven in 2020 dan wat men verwachtte bij de begrotingsaanpassing 2020 en het budget dat voor die betalingen dus beschikbaar was. Maar dat is op zich ook niet abnormaal gelet op de omstandigheden.

Projecten kunnen traditioneel vertragingen oplopen door vergunningen, door weerverlet of onvoorziene omstandigheden, waardoor ze een langere doorlooptijd krijgen. In het afgelopen jaar was er vanaf medio maart ook de coronaproblematiek, waarbij men in sommige gevallen bouwerven heeft stilgelegd. Door de stilstand of het rendementsverlies op de meerderheid van de werven ten gevolge van de coronamaatregelen is de vooruitgang en bijgevolg de betaling ervan trager verlopen.

Ik merk ook op dat AGION niet optreedt als bouwheer voor de infrastructuurwerken die het subsidieert. Het is aan de schoolbesturen, samen met de bouwpartners, om de voortgang op het terrein zo vlot mogelijk te maken en erop aan te dringen dat het vooruitgaat. Maar het lijkt er inderdaad op dat de coronacrisis hier een vertragende factor is geweest en dat zal niet uniek zijn voor de scholenbouw.

Conclusie: we zijn ondanks het moeilijke jaar op snelheid gebleven wat betreft het toekennen en opstarten van nieuwe investeringsprojecten. Dat is wel het belangrijkste, dat dat wordt vastgelegd, dat die middelen bestemd worden. Voor de realisatie van de lopende projecten op het terrein kunnen we verwachten dat de eventuele achterstand zal worden ingehaald door de bouwsector. Ik denk dat daar wel een grote appetijt is. Er werd en er wordt dus met andere woorden geen enkel project geschrapt naar aanleiding van corona. Het bekende Masterplan Scholenbouw voor de legislatuur, ten belope van maar liefst 3 miljard euro, blijft pal overeind staan en wordt onverminderd aan de voorziene snelheid uitgevoerd deze regeerperiode.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik ben blij te vernemen dat het ambitieuze investeringstraject onverkort wordt uitgevoerd. Gezien de hoge noden op het terrein is het natuurlijk goed om elke vorm van onderbenutting tot een minimum te beperken. Ik heb uiteraard begrip voor de vertraging in uitvoering, specifiek in 2020 wegens corona.

Kunt u nog verduidelijken of dat corona-effect ook blijkt uit de cijfers? Is de onderbenutting in 2020 werkelijk groter dan de gemiddelde onderbenutting de voorgaande jaren?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik denk dat het een belangrijke nuance is die u hebt gegeven tussen de vastlegging en de betaalkredieten. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het niet alleen in het onderwijs zo is. Ook wij stellen als overheden vast dat, wanneer we investeringen doen, we vaak nog een jaar later facturen krijgen. Dat leidt tot de jaarlijkse traditionele discussies over de onderbenutting. Natuurlijk willen we allemaal zo snel mogelijk de grote investeringsprojecten, zeker in de scholenbouw, laten werken. Het is inderdaad interessant om te kijken of er een impact is geweest van corona op dat vlak. Maar ik denk dat we hier wel de juiste nuance moeten maken tussen de vastlegging en de betaalkredieten.

In het verleden is er ook al een paar keer gevraagd naar het Masterplan Scholenbouw. Dat is inderdaad al van vorig jaar. Het is misschien goed dat we dat in de commissie eens gezamenlijk onder de loep nemen, zodat we dat allemaal goed kennen. Dat is dus bijkomend een vraag van mij om dat toch eens met u te mogen bespreken in de commissie.

Wat de problematiek nog meer ten gronde betreft, is er die doorlooptijd van de standaarddossiers. Ik denk dat we dat allemaal aanvoelen. Als je vandaag ziet dat daar nog dossiers van 2009 goedgekeurd moeten worden, dat is meer dan tien jaar. Ik zie daar toch een heel grote uitdaging die volgens mij nog veel groter is dan het verschil tussen de vastlegging en de ordonnanceringskredieten. U hebt daar een aantal alternatieven, zoals Design Build Finance Maintain (DBFM), maar het is toch een hele uitdaging. Ik vraag er nogmaals de aandacht voor om eens grondig te kijken naar de doorlooptijd van die grote standaarddossiers, die grote investeringen in de scholenbouw, of daar nog meer mogelijk is om die tijd in te korten.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het aanpassen van die doorlooptijd blijft natuurlijk een doelstelling. Dat willen we absoluut verkorten. Ik denk dat we daar stapsgewijs ook wel toe komen.

Wat de vraag naar de onderbenutting in vergelijking met andere jaren betreft, zijn de afwijkingen ten opzichte van de begrotingscijfers al bij al niet zo uitzonderlijk.

In 2016 en 2019 was er een onderbenutting van 10 procent en van 17 procent. In 2017 en 2018 was er dan weer een onderbenutting van telkens 4 procent. Het probleem bij AGION blijft dat ze natuurlijk afhankelijk zijn van wanneer de inrichtende machten hun facturen en vorderingsstaten voorleggen. Op het niveau van AGION zelf zit het probleem niet. Zij voeren gewoon uit op grond van facturen die hun worden voorgelegd.

De afgelopen vier jaar zitten er dus wel wat fluctuaties op die cijfers: 4 procent, 10 procent, 17 procent. Al bij al valt het dus eigenlijk goed mee en heeft de bouwsector goed zijn werk gedaan.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord.

Arnout Coel (N-VA): De cijfers voor 2020 lijken eerder in lijn te liggen met de voorgaande jaren. Er zit wat fluctuatie op maar niet zoveel. Het corona-effect lijkt al bij al nog beperkt te zijn. Ik denk dat de suggestie van collega Brouns om het masterplan nog eens onder de loep te nemen, zinvol kan zijn.

Minister, ik wil u graag aanmoedigen om het investeringsprogramma verder te blijven uitvoeren zodat we voor elk kind een kwalitatieve plaats in een mooi schoolgebouw kunnen voorzien.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kim De Witte aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het statuut van zelfstandige werkstudent – 2004 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Voorzitter, minister, collega's, corona heeft een zware impact op studenten: mentaal, sociaal maar ook financieel. Dat geldt zeker voor zelfstandige werkstudenten. Deze studenten voorzien in hun eigen inkomen en betalen zelf hun kot en studies door te werken. Door de lockdown en het sluiten van verschillende sectoren, waaronder de horeca, verliezen heel wat werkstudenten hun statuut en kunnen ze geen aanspraak meer maken op een studiebeurs en verminderd inschrijvingsgeld.

Ik kreeg berichten van jongeren die hierover in paniek zijn geraakt. Ik heb contact opgenomen met de bevoegde dienst voor informatie. Er werd mij gezegd dat het probleem bekend is en dat men naar een oplossing zoekt. Welke was niet duidelijk.

Op de website www.studietoelagen.be lezen we dat de student moet aantonen dat hij in 2020-2021 twaalf maanden heeft gewerkt. Door de lange lockdown is dat voor een aantal mensen niet evident.

Minister, kent u het probleem? Hebt u maatregelen genomen deze studenten hun statuut kunnen behouden?

Wat met werkstudenten die getroffen werden door COVID-19 en langere tijd niet hebben kunnen werken in 2020 en zo buiten de voorwaarden voor het statuut van werkstudent vallen?

Op welke manier zullen de studenten die zonder inkomsten vallen en ook niet kunnen terugvallen op steun van hun ouders, worden ondersteund?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De laagdrempelige toegang tot het hoger onderwijs voor zij die daar de talenten toe hebben, is bijzonder belangrijk. Vlaanderen doet het in internationaal perspectief zeer goed, maar we moeten dat ook blijven doen. De zeer moeilijke situatie waarin vele studenten zich vandaag bevinden, bemoeilijkt die toegang. Ik heb mijn kabinet dan ook aangezet om bijkomende maatregelen te nemen voor deze studenten.

Proactief schreef ik elke studentenvoorziening aan om hen hierover te informeren en hun te vragen om de betrokken groep studenten goed op te vangen.

De regelgeving betreffende de studietoelagen voorziet in normale omstandigheden al verschillende mogelijkheden voor het behoud van dit statuut. Zo kunnen onder andere studenten die in het verleden hun financiële onafhankelijkheid hebben aangetoond, het statuut van zelfstandig student behouden als ze nog steeds alleen wonen, met een eigen hoofdverblijfplaats.

In deze uitzonderlijke omstandigheden hebben we daarmee nog niet alle studenten verder geholpen. Uitzonderlijke omstandigheden vragen dan ook uitzonderlijke maatregelen.

Aan de Vlaamse Regering zal ik binnenkort voorstellen om een eenmalige uitzondering in te voeren voor het lopende academiejaar voor het behoud van het statuut van zelfstandig student. Alle studenten die in het verleden het statuut van zelfstandig student verwierven, kunnen in het huidige academiejaar hun statuut behouden. Ze worden vrijgesteld van de voorwaarde om opnieuw een nettobelastbaar jaarinkomen voor te leggen in 2020 van minstens 3400 euro ongeveer. Op die manier garanderen we dat geen enkele student die in het verleden zijn financiële onafhankelijkheid aantoonde, het zelfstandig statuut zal verliezen in 2020-2021. Zelf was ik ook werkstudent, waardoor ik ten volle beseft dat dat geen eenvoudige opgave is. Ik heb altijd gewerkt in de horeca, elk weekend en elke vakantie. Als de horeca in mijn tijd gesloten was geweest, dan had ik zwarte sneeuw gezien. Ik hou zoals steeds een vinger aan de pols, opdat niemand uit de boot zou vallen.

De berekening van de hoogte van de studietoelage zelf wordt natuurlijk nog steeds gebaseerd op het reële inkomen van de student. Daarnaast maakte de Vlaamse Regering op mijn initiatief in 2020 in totaal al 9,6 miljoen euro extra middelen vrij voor de studentenvoorzieningen van het hoger onderwijs, met de nadrukkelijke bedoeling om problematieken als deze te kunnen opvangen. Eerder ging ook al 1,5 miljoen euro naar studentenvoorzieningen (stuvo's). Waarom geven wij dat rechtstreeks aan de studentenvoorzieningen? Dat is omdat daarin de studenten mee in het beheer zitten en dus kunnen controle en inspraak hebben over de besteding van die middelen. Elke studentenvoorziening kan deze middelen aanwenden om voorschotten op studietoelagen toe te staan of zelf leningen of toelagen toe te kennen. Dat staat hun ter zake vrij. De boodschap is wel: zorg voor de ondersteuning van die studenten die tot nu zelfstandig instonden voor hun inkomen maar door het wegvallen van dat inkomen door de beperkende maatregelen. Dat zijn heel wat studenten.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Wat u uitlegt, minister, lijkt mij zeer goed. Als ik het goed begrijp, gaat u een eenmalige uitzondering toestaan, ook voor studenten die door ziekte of deze pandemie geen inkomen hebben gekregen. Dat is magnifiek en ik heb geen aanvullende vragen, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Corona heeft de economie en de samenleving op hun grondvesten doen daveren. Het is een belangrijke uitdaging om ervoor te zorgen dat niemand door die crisis uit de boot valt. Ik ben, zoals collega De Witte, blij te horen dat u daar in uw beleidsdomein zeer waakzaam voor bent en dat u proactief de nodige stappen onderneemt om ervoor te zorgen dat zelfstandige werkstudenten niet in de problemen geraken door inkomensverlies als gevolg van corona. U zegt zelf dat uitzonderlijke omstandigheden uitzonderlijke maatregelen vergen.

Minister, de federale regering heeft 2 weken geleden in hetzelfde kader een belangrijke aankondiging gedaan. Er zou een enveloppe van 30 miljoen euro naar de OCMW's gaan om studenten te helpen die door verplichte sluitingen hun inkomen verliezen. Die aankondiging werd heel positief onthaald, onder meer door de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) en de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). Onze fractie is heel erg benieuwd naar de concrete uitwerking van die steun. Hebt u daar meer informatie over? Hoe zal de federale regering die steunmaatregel uitwerken? Hebt u daarover overleg met uw federale collega?

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Voorzitter, minister, dank u voor het initiatief. Het is goed dat de zelfstandige studenten die inkomen verliezen hun statuut behouden.

Ik heb eerder een informatieve vraag. Wat is de ratio legis, de reden, achter dat minimumjaarinkomen van 7400 euro? Ik kan me inbeelden dat zelfs buiten corona studenten onder dat minimum zitten. Ze vallen dan niet in categorie 3, zodat ze niet ten laste zijn van iemand, noch in categorie 4 als alleenstaande student. Daar hangt een hele lijst van voorwaarden aan vast. Er zullen misschien studenten zijn met financiële drempels die net te weinig verdienen als zelfstandige. Is daar een specifieke reden voor buiten corona?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil nog enkele elementen meegeven. De verantwoording waarom de lat net daar ligt, kan ik u niet direct geven. Ik bekijk het, het is een interessante vraag.

Een werkstudent werkt en studeert tegelijk. Hij werkt meer dan 475 uur per jaar. Hij betaalt sociale bijdragen op zijn loon, maar krijgt ook vakantiegeld op de gepresteerde uren.

Hogescholen en universiteiten krijgen daarvoor een extra financiering. Met de regeling die ik nu aangeef, snij ik wel een beetje in eigen vel. Voor ons is dat – ik zal niet zeggen – een extra uitgave, maar alleszins een derving van minderuitgave. Mochten we dat niet invoeren dan zouden we minder hoeven te financieren. Die studenten krijgen een grotere wegingsfactor, namelijk 1,5, en dat maakt dat we aan de hogescholen en universiteiten meer middelen toekennen.

Wat betreft de federale maatregelen heeft minister Dermagne aangekondigd dat de OCMW's 30 miljoen euro extra zouden krijgen voor de ondersteuning van studenten. Daar heb ik geen verdere informatie over. Ik stel voor dat we eens informeren bij het federale niveau wat de concrete evolutie is op dat vlak, of dat effectief al is overgemaakt. Dat is alleszins een vrij recente communicatie, van begin deze maand.

Tot slot, ik stel dus voor dat als de student voor corona voldeed aan de voorwaarden, hij ook tijdens corona daaraan blijft beantwoorden en als dusdanig erkend wordt.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Ik ben heel blij met het antwoord van de minister, en ik niet alleen. De studenten in die situatie zullen zeker heel blij zijn. We gaan dit verder opvolgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de significante stijging van het aantal cyberaanvallen op schoolplatformen en een plan van aanpak voor gegijzelde scholen – 2014 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Karolien Grosemans

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, Neustar, een bedrijf dat zich wereldwijd met dataverwerking en IT-beveiliging bezighoudt, heeft recent zijn bevindingen uitgebracht over het stijgende aantal cyberaanvallen. De cijfers doen de wenkbrauwen fronsen. Zowel de frequentie, als de grootte van cyberaanvallen is in 2020 exponentieel gestegen. Daarin zagen zij wereldwijd een stijging van 151 procent over de hoeveelheid Distributed Denial of Service-aanvallen (DDoS) ten aanzien van het jaar ervoor.

Ook het globale IT-beveiligingsbedrijf Kaspersky bracht een rapport uit met soortgelijke bevindingen, specifiek voor het onderwijs. Internationaal merken zij een stijging op van maar liefst 350 procent van netwerkaanvallen, specifiek op onderwijsgerelateerde platformen.

Hoewel de link met corona en het afstandsonderwijs hier heel vlot kan gemaakt worden, merkt het desbetreffende bedrijf in zijn rapport 'Digital Education: the cyberrisks of the online classroom' op dat deze significante stijging reeds in januari 2020 van start is gegaan en niet lijkt te stoppen. Hoewel de coronacrisis deze vorm van criminaliteit mogelijk in een stroomversnelling heeft geduwd, mogen we er niet van uitgaan dat het einde van het afstandsonderwijs en het hervatten van het normale schoolleven deze golf van cyberaanvallen zal doen stoppen.

Een van de grote problemen bij DDoS-aanvallen is het gemak waarmee zij kunnen worden uitgevoerd. Het is niet de bedoeling dat ik jullie hier op ideeën breng, maar het concept is heel simpel: stuur zoveel mogelijk input naar bepaalde servers van een bepaalde organisatie, in casu een school, zodat deze servers de input niet meer verwerkt krijgen en vervolgens ook de echte gebruikers geen toegang meer hebben.

De wereld van de cyberbeveiliging verandert razendsnel en nieuwe manieren om DDoS-aanvallen uit te voeren volgen elkaar kort op. Dat is een kat-en-muisspel. Tegenwoordig kun je zelfs op enkele minuten tijd apps downloaden om dergelijke DDoS-aanvallen uit te voeren.

Veel van deze aanvallen zijn onschuldig en onschadelijk – maar wel zeer inefficiënt. Dat hebben we in het onderwijs al meerdere malen mogen ervaren. Maar we zien ook dat scholen gegijzeld kunnen worden door cyberaanvallen en dat er losgeld gevraagd wordt om opnieuw toegang te kunnen krijgen tot de eigen data of servers.

In uw antwoord op mijn schriftelijke vraag vermeldt u het aanbod dat vandaag reeds voor scholen in Vlaanderen bestaat. KlasCement en het eSafety Label bieden informatie aan scholen en schooldirecteurs en er werd ook een werkgroep Privacy

Onderwijs opgericht in het kader van de algemene verordening Gegevensbescherming voor gebruikers en verstrekkers van digitale onderwijsmiddelen.

Minister, bent u bereid om samen te zitten met de betrokken onderwijsverstrekkers enerzijds en de onderwijspartners die zich professionaliseren rond digitale veiligheid anderzijds om een visie uit te werken, om te bekijken hoe de digitale noden van scholen het best vereenzelvigd kunnen worden met de digitale veiligheidsnoden van vandaag en in de toekomst?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Afgelopen weken heb ik met het kabinet van eerste minister Alexander De Croo en het Centrum voor Cybersecurity België (CCB) nauw overleg gehad over deze problemen.

Het CCB is de nationale autoriteit voor cyberveiligheid in België. Het CCB staat rechtstreeks onder het gezag van de eerste minister. Vanuit zijn wettelijke opdracht tracht het scholen te informeren en te adviseren inzake bescherming tegen DDoS-aanvallen. Dat is een cyberaanval waarbij ongelooflijk veel dataverkeer naar computernetwerken en servers wordt gestuurd, waardoor die, in het ergste geval, onbruikbaar of in veel gevallen vertraagd toegankelijk worden voor de normale gebruiker. Je kunt het een beetje vergelijken met een file, maar dan op het internet.

Tijdens dit overleg werd een adviesdocument met aanbevelingen voor scholen ontwikkeld om zich beter te beschermen en om netwerkaanvallen te voorkomen. Dit document is bedoeld als gids voor ICT-verantwoordelijken in scholen om hen te informeren en te adviseren. Inmiddels werd dit gepubliceerd op de site van KlasCement, waar trouwens ook nu al heel wat nuttige documenten en tips over cybersecurity gedeeld worden.

Daarnaast hebben we contact opgenomen met de Vlaamse ICT-coördinatie Liga (VICLI), zodat ook zij deze uitgewerkte aanbevelingen kunnen delen met hun leden.

Ook in Digisprong gaat er veel aandacht naar veilig ICT-gebruik en cybersecurity ter ondersteuning van de scholen. Binnen de nieuwe telecomraamovereenkomst zal er bijzondere aandacht zijn voor extra beveiligingsdiensten.

Binnen het speerpunt 'Vorming' zal er ook aandacht zijn voor opleidingen met betrekking tot cybersecurity. Via het kennis- en adviescentrum Digisprong dat we voorzien, gaan ook schoolleiders, ICT-coördinatoren en leerkrachten ondersteund en gesensibiliseerd worden omtrent allerlei aspecten van een veilig ICT-gebruik. Ook de meer technische component zal daarbij aan bod komen. Dat kennis- en adviescentrum zal ook via zijn netwerkcomponent voorzien in een samenwerking met dat CCB. Tot slot blijven natuurlijk mijn diensten in nauw contact en overleg met het CCB over deze problematiek. Ik moet zeggen: toen ik het kabinet van de premier daarover heb gecontacteerd, werd het CCB onmiddellijk ingeschakeld.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik denk inderdaad dat we het belang niet kunnen overschatten. Dit is absoluut een cruciale randvoorwaarde. We hebben vrij recent de Digisprong besproken, de vele miljoenen euro's die we van Vlaanderen veil hebben om te investeren in de duurzame integratie van digitalisering in ons onderwijs. De cyberveiligheid is natuurlijk een heel cruciale randvoorwaarde om dat proces te laten slagen. Ik denk inderdaad dat het goed is dat u meteen daarover met het CCB heeft samengezeten. Het kader om scholen daarbij te ondersteunen is natuurlijk cruciaal.

Specifiek wat de gegevensbescherming betreft, zijn er initiatieven in die werkgroep om een gemeenschappelijke intentieverklaring te maken. Ze hebben die gemaakt: een modelovereenkomst, specifiek over de privacy van leerlingen en leerkrachten. Daar is een brochure rond gemaakt. Maar specifiek rond die privacy, zijn er ook nog andere initiatieven vanuit die werkgroep gepland? Spoort u hen aan om specifiek rond dat thema nog verdere initiatieven te nemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Privacy is natuurlijk de resultante, dat is net een van de elementen waarom we veilig ICT-gebruik moeten garanderen. Dat maakt er inherent deel van uit.

Ik verwijs ook even naar zo'n document – ik heb het bij me – dat ter beschikking is gesteld. Het is vrij gedetailleerd en er wordt een beetje naar verwezen naar aanleiding van adviezen om scholen te beschermen tegen DDoS-aanvallen. Men noemt het ook wel volumetrische aanvallen, wat een heel mooi woord is: een ongelofelijk volume creëren vanuit verschillende hoeken en kanten om uiteindelijk de werking van servers en allerhande te gaan blokkeren.

Specifiek de thematiek van privacy, inherent aan elke ICT, is dus een taak voor het kenniscentrum.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik noteer inderdaad dat u via het kenniscentrum, wat het aspect privacy betreft, gaat kijken naar bijkomende mogelijkheden, naast de intentieverklaring en de modelovereenkomst die er vandaag bestaat. Ik denk dat het inderdaad cruciaal is dat de data geanonimiseerd worden voor de bedrijven waar scholen mee werken. Zij hebben die data wel nodig om hun eigen applicaties permanent te verbeteren, maar de persoonsgegevens van leerlingen mogen natuurlijk enkel ter beschikking zijn van de school. Dat is een belangrijke component wat die privacy betreft.

Wat cyberveiligheid in de ruimere zin betreft, denk ik dat we inderdaad ook eens naar de raamcontracten kunnen kijken die bij de onderwijskoepels zitten en naar de andere contracten die scholen aangaan, zodat die permanent up-to-date zijn en dat het principe van 'as a service' beter is op het vlak van veiligheid, om er zo voor te zorgen dat we altijd met de actualiteit mee zijn. Inderdaad, die cyberaanvallen, die DDoS-aanvallen zijn ook permanent in evolutie. Op die manier garanderen we dat die bedrijven op het vlak van veiligheid meteen 'à jour' zijn. Dat moet zeer dynamisch zijn om de hackers bij te blijven. Minister, dat is inderdaad een thema dat we aan de koepels kunnen meegeven in verband met de pakketten die ze aanbieden in de raamcontracten, zodat daar aandacht voor is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.